

TIJDSCHRIFT OVER PROGRESSIEVE ROCKMUZIEK

io

pages

verschijnt 7 keer per jaar, 12e jaargang
december 2007, losse exemplaren € 5

77

RITUAL
EN KAIPA

PATRIK
LUNDSTRÖM
ZINGT

ROBBY
VALENTINE

TOPPER TOBT

EPICA

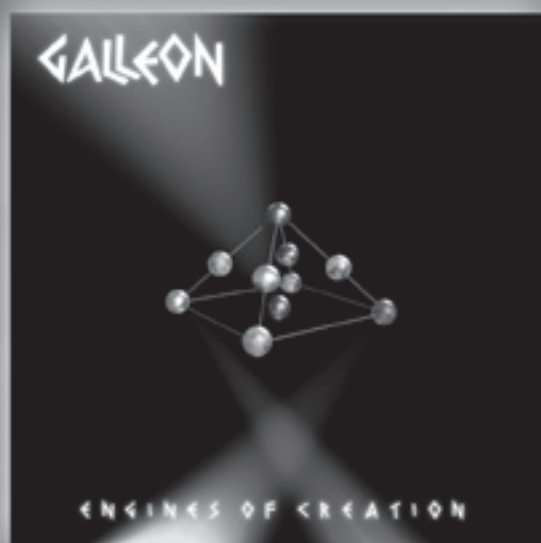
GOTHIC MET
GODDELIJKE
TIK

'REMSLAAP' ONTWAAKT

RIVERSIDE

VERDER: NOVEMBRE, ISOPODA, KRAMER, RUSH 'IN CONCERT'

Progress Records

After the release of their fantastic double album "From land to ocean" and the following tour Galleon took a two year break. Now they are back with a new drummer and plenty of energy. "Engines of creation" is the new album, based on a classic progressive rock sound where vintage instruments is combined with a modern freshness. Their concept is taken one step further with more harmony vocals and a fresh attitude, yet without leaving the distinct sound of their own.

On Soniq Circus' debut album we notice different influences such as A.C.T., Beardfish, Saga, City Boy, Yes, Genesis and King Crimson. A band full of energy and creativity

Magic Pie keeps on taking the prog world by storm with their latest album. Mixing old school and modern prog with catchy melodies, brilliant guitar playing, vintage keyboards and stunning vocals.

High Wheel's third album, "There", was originally released in 1996. Now available again, remastered. Pink Floyd, Gentle Giant and Yes comes to mind. A true masterpiece!

We also distribute releases from:

Brother Ape, Echolyn, Advent, Camel, Liquid Scarlet, Strangefish, Mindgames, Cross, Glass Hammer, Credo, Cathedral, Grand Stand, Satellite, Violent Silence, Rak, Sylvan, Pineapple Thief, Magenta, Ra, Abigail's Ghost, Beardfish, IQ, Spektrum, Pendragon, Anekdoten, Peter Pan, Riverside, Brighteye Brison, Mostly Autumn, Twelfth Night, Moon Safari, Isildur's Bane, Trion, Millenium, The Phase, Trettioåriga Kriget, Carptree, Quill and many more...

www.progressrec.com

info@progressrec.com

UITGEVER

Stichting iO
Postbus 67
2678 ZH De Lier
(tevens adres
abonnements administratie)
fax: 0174-511213
e-mail: iopages@iopages.nl
website: www.iopages.nl

ABONNEMENTEN

Een jaarabonnement kost
€ 31,00 binnen Nederland, resp.
€ 39,00 voor de rest van Europa en
€ 49,50 buiten Europa.
Nieuwe abonnees ontvangen de
uitgave van de maand volgend
op de maand van aanmelding.
Adreswijzigingen dienen 4 weken
tevorens te worden doorgegeven.
(naar bovenstaand adres van uit-
gever of via e-mail). Vermeld altijd
je volledige naam en adres.

ADVERTENTIES

Advertentietarieven op aanvraag.
De kosten voor een lezersadvertentie
in de rubriek 'Attentio' bedragen
€ 2,50.

BANKRELATIE NEDERLAND

ABN/AMRO Den Haag 41 10 12 509

BANKRELATIE BELGIË

KBC Bank Kessel 733006806295

REDACTIE:

Freek Wolff (hoofdredacteur)
Rob Hanemaayer
Progpostadres: iO Pages,
Langenhorst 1321,
6714 LR Ede (geen
abonnementsadministratie)

VASTE MEDEWERKERS:

John Bollenberg
Menno von Brucken Fock
Antonie Deelen - Jurriaan Hage
Leo Hoekstra - Roberto Lambooy
Collin Leyenaar - Monica Meijer
Martinka van Noorloos
Paul Rijkens - Robbert Schuller
Alice Switser - Frank Switser
Bert Treep
André de Waal - René Yedema

VORMGEVING & DRUK

Lines communicatie & design b.v.
Gorinchem

VERZENDING

Nic Oud Direct Mail B.V.
Heerhugowaard

ISSN: 1385-3589

COVER

Mariusz Duda/Riverside
(foto: Bert Treep)

Paradoxale slaap

Iedereen kent tijdens de slaap per nacht gemiddeld vier of vijf zogenoemde 'reperiodes'. Die duren ongeveer twintig minuten per keer en het zijn de tijden dat je meestal behoorlijk droomt. 'Rem' staat voor Rapid Eye Movement (snelle oogbeweging) en wordt ook wel paradoxale slaap genoemd. Die schijnbare tegenstelling heeft te maken met een grote hersenactiviteit en een maximale ontspanning van de spieren. Ja, je maakt wat mee als je ligt te zagen! Het fascineerde de Polen van Riverside en daarom kozen ze die CD-titel voor het slot van hun drieluik. De schemertoestand van slaap tot bijna wakker zijn. Niets is wat het lijkt te zijn. Dr. Jekyll kan zo maar Mr. Hyde worden. De vaak bizarre droombeelden die in een verhaal zijn ingebed, zijn mogelijk een gevolg van het feit dat ons brein probeert in de chaotische beeldenstroom enige samenhang te brengen.

Wie weet ontsproten ook de fantasierijke Moominverhalen van de Finse schrijfster Tove Marika Jansson uit haar droomwereld. Die inspireerden in elk geval Patrik

Lundström tot het schrijven van het prachtige nieuwe album The Hemulic Voluntary Band. De Zweed is zowel in de formatie Ritual als Kaipa het gezicht van de band. Sprookjesachtige proggy folkrock zoals we dat graag horen. Deze klanken stimuleren tot wegdromen, even uit de heksenketel van het dagelijkse leven. Tegelijkertijd zijn er diepere boodschappen verborgen. Doet het toch weer een beroep op je hersenpan. Het lijkt je remslaap wel. Ontspan en wees alert. Laat je weer verrassen met deze nieuwe iO Pages.

Tekst: Freek Wolff

Illustraties: Moomin-figuurtjes van Tove Jansson.

P.S. Vanwege stijgingen van de kosten van papier, opmaak en verzending zijn wij genoodzaakt de abonnementsprijzen met € 1,50 te verhogen vanaf iO Pages nr. 78. De nieuwe prijzen staan vermeld in de colofon hiernaast. Als gedeeltelijke tegemoetkoming zal het aantal pagina's definitief toenemen tot 60 in totaal.

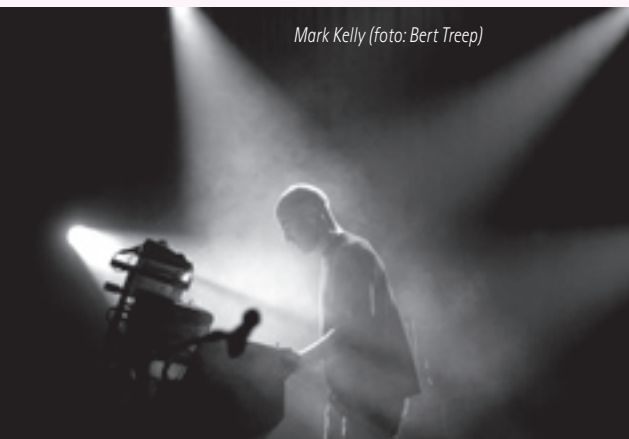

L		N		H		O		U		D	
NEWSPAGES	4	HOREN, ZIEN & KOPEN	40	BOGAERT / MINDGAMES /							
EPICA	6	RITUAL & KAIPA	42	RUSH / NEMESSEA / DREAM							
NO NOTES NO NUMBER	9	KRAMER	46	THEATER / SYMPHONY X /							
ISOPODA	10	CONCERTAGENDA	48	THE FLOWER KINGS /							
NOVEMBRE	12	LIVE	48/53	OZRIC TENTACLES /							
RIVERSIDE	14	PAUL CARRACK / E-LIVE		OCEANSIZE / SION /							
ORDEEL	18	THE MUSICAL BOX / THE		PROGPOWER / SAGA							
ROBBY VALENTINE	38	WATCH / FRANK VAN									

Het Loreley festival van 2008 heeft haar eerste namen bekend gemaakt: Tangerine Dream, Klaus Schulze, en Fish.

De radio-uitzending van de Arrow Top 500 is alweer achter de rug. Comfortably Numb was met de derde plaats de hoogste notering van Pink Floyd. Genesis kwamen we voor het eerst tegen op plaats 28 met Firth Of Fifth. Op nummer 121 komt pas de derde symfo-dino: Yes met Close To The Edge. Van de nieuwe generatie zien we alleen Porcupine Tree in de lijst op 51 staan, redelijk verrassend met het nummer Arriving Somewhere But Not Here.

Marillion gaat voor de financiering van haar vijftiende album weer de hulp van haar fans inroepen. Met allerlei te winnen prijzen wordt het prijskaartje van bijna vijftig euro voor de Deluxe Campaign 2-CD Edition aantrekkelijk gemaakt. Info: www.marillion.com/preorder.

Mark Kelly (foto: Bert Treep)

Het was lang stil rond de Nederlandse progband Timelock, maar de band is nog steeds springlevend. Met een nieuwe drummer en een nieuwe gitarist is de band begonnen met het schrijven. De opvolger van het album Circle Of Deception heeft als werktitel 'Buildings' mee gekregen. Het nieuwe album gaat naar verwachting zo'n vijftig minuten muziek bevatten, verdeeld over acht nummers. Het is de bedoeling dat de CD in het voorjaar van 2008 gaat uitkomen.

Het duurt nog even, maar de beste Genesis-tributeband uit Canada The Musical Box heeft aangekondigd dat ze A Trick Of The Tail gaat uitvoeren in 2008. Op 10 oktober om precies te zijn in De Vereniging te Nijmegen.

Brian Doerner
(foto: Bert Treep)

Saga's drummer Brian Doerner was niet aanwezig tijdens de afscheidstournee van de band afgelopen maand vanwege een hartaanval.

Als je dit nummer gelezen hebt kun je altijd nog naar een video-interview van bijvoorbeeld James LaBrie, opgenomen vlak voor hun show in Ahoy, of Fish op www.toazted.nl.

In april en mei zal Dream Theater onder de naam Progressive Nation door Noord-Amerika gaan toeren met de volgende bands: Opeth, 3 en Between The Buried And Me.

Het nieuwe album van Mike Oldfield heet Music Of The Spheres en zal later uitkomen dan gepland. De nieuwe datum is: januari 2008. Dit album is speciaal geschreven voor een symfonisch concert.

Dial heeft een videoclip gemaakt van Beautiful. Deze is te zien op www.youtube.com/thebanddial.

Jump heeft een akoestisch album op stapel staan. Vanaf januari gaan de heren de studio weer in voor een regulier album. Hun twaalfde alweer.

UKZ

Op 12 April 2008 zal Jimi Jamison (Survivor) op het podium staan van Ahoy tijdens Classics in Rock. Samen met zijn vocale vrienden Joe Lynn Turner, Fish, Eric Martin, Chris Thompson en Doogie White.

De proggers van Magic Pie uit Noorwegen zijn op zoek naar een vervanger van hun zanger Allan Olsen.

De Britse Pink Floyd cover band Off The Wall (The Spirit Of Pink Floyd) komt in januari naar Nederland voor twee concerten. Op 26 januari treedt de band op in het muziekcentrum De Schaaf in Leeuwarden. Een dag later kan men de band aanschouwen in Go Planet in Enschede

Het Consortium Project van Ian Parry heeft haar bezetting bekend gemaakt voor de Europese en Braziliaanse tour van 2008: Dirk Bruinenberg en Kristoffer Gildenlöw van Dial, Joshua Dutrieux (Elegy) en Niels Vejlyt op gitaar.

Na 27 jaar afwezigheid is Eddie Jobson terug aan het front. De voormalige UK-toetsenman/violist is nu met een project begonnen met de naam UKZ. Juist, hij was zo slim om de eerste twee letters te laten herinneren aan de legendarische formatie waar hij ooit deel van uit maakte. De band bestaat verder uit de Belg Aaron Lippert (toetsen/gitaar), de Oostenrijker Alex Machachek (gitaar), de Duitser Marco Minneman (drums) en King Crimson touch-gitarist/bassist Trey Gunn. Gezien hun grote staat van dienst is de prog weer een 'superband' rijker. De CD wordt in februari verwacht.

Spock's Beard (foto Bert Treep)

Bij de jaarlijkse uitreiking van de Amerikaanse Grammy Awards zou je niet direct aan progressieve rock denken. Maar niets is minder waar. Het nummer *Skeletons At The Feast* van het laatste album van **Spock's Beard**, is opgenomen in de nominatielijst voor de categorie 'best rock instrumental'. Uiteindelijk zullen er vijf nummers in deze categorie overblijven om daadwerkelijk genomineerd te worden.

Op 28 januari volgend jaar komen **The Mars Volta** met hun nieuwe plaat *The Bedlam In Goliath*, opvolger van *Amputecture*. Het album werd geïnspireerd door een behekst ouija-bord, een instrument dat Rodriguez meebracht van een trip naar Jeruzalem. Omdat het ongeluk bracht, begroef de band het instrument. Via het bord kwam het duo in contact met allerlei geesten. De verhalen die ze hen vertelden, vormen de basis van het nieuwe album. Volgens eigen zeggen zal het album radiovriendelijker klinken.

Op het nieuwe album van **Mindkey** zal ook Evergrey zanger Tom S. Englund zijn bijdrage leveren.

Ex-A Perfect Circle gitarist Billy Howerdel is met een nieuw project begonnen: **Ashes Divide**.

De eerste bevestiging van de tweede editie van **Pinkpop Classic** is binnen. Fish

heeft zijn eigen naam voor dit festival bekend gemaakt op zijn website. De volledige programmering wordt bekend gemaakt op 12 februari tijdens de Pinkpop persconferentie, waar ook alle namen van de reguliere Pinkpopeditie zullen worden genoemd. Pinkpop Classic vindt plaats op Pinkstermaandag 12 mei op Megaland Landgraaf.

Veel artiesten zouden het een eer vinden om te mogen samenwerken met de legendarische Paul McCartney. **Radiohead**-zanger Thom Yorke heeft in het verleden echter een samenwerking met de ex-Beatle geweigerd. "Ik kwam ooit via mijn dochter met Thom in contact," vertelt McCartney. "Ik vroeg of hij een duet met me wilde zingen, maar hij vertelde me dat hij alleen maar in zijn eigen band wilde spelen." In *Rainbows*, de nieuwste CD van Radiohead komt 31 december uit op CD en vinyl. Het album was al vanaf 10 oktober voor een willekeurige prijs te downloaden via de website van de band.

De Nederlandse groep **Cloudmachine** kan haar geluk niet op. Op het solodebuut van zangeres Tarja Turunen, de Finse sopraan die met gothic-act **Nightwish** wereldwijd succes oogstte, is een nummer te horen dat door hen geschreven is: *My Little Phoenix*.

Marco Hietala (**Nightwish**) en Tony Kakko (**Sonata Artica**) hebben samen

met twee ander Finse metalen het album *Nothern Kings* uitgebracht. Het is een album vol covers in een gothic metal jasje, zoals *Fallen On Hard Times* (Jethro Tull), *Don't Stop Believin'* (Journey), *Broken Wings* (Mr.Mister).

Martin Orford (ex-IQ) schrijft druk aan zijn eigen album *The Old Road*. Muzikanten die in elk geval meedoen zijn: Nick D'Virgilio en Andy Edwards op drums, Dave Meros (**Spock's Beard**) en John Wetton op bas. Gitaar en zang moet nog worden gerealiseerd, maar medio 2008 zou de CD af moeten zijn.

Porcupine Tree drummer **Gavin Harrison** gaat volgend jaar meespelen in **King Crimson**. Samen met Pat Mastelotto vormt hij dan een drumduo.

In maart 2008 zal het nieuwe **The Tangent** album uitkomen. Het wordt een dubbelaar getiteld *Not As Good As The Book*. De luxe editie hiervan bevat tevens een honderd pagina's tellend boek geschreven door bandleider Andy Tillison.

Het eenmalige reünie concert van **Led Zeppelin** op 26 november in Londen is verschoven naar 10 december. De reden van dit uitstel is dat gitarist Jimmy Page zijn vinger heeft gebroken, waardoor hij drie weken geen gitaar mag spelen en zich dus ook niet kan voorbereiden.

iO PAGES TOP 10

nummer 1	
	PORCUPINE TREE Fear Of A Blank Planet
2.	RIVERSIDE - Rapid Eye Movement
3.	FLOWER KINGS - The Sum Of No Evil
4.	RUSH - Snakes And Arrows
5.	DREAM THEATER - Systematic Chaos
6.	PHIDEAUX - Doomsday Afternoon
7.	BLACKFIELD - Blackfield II
8.	GAZPACHO - Night
9.	OCEANSIZE - Frames
10.	GLASS HAMMER - Culture Of Ascent
MEESTEMMEN? WWW.PROGWERELD.ORG	

Epica heeft alles mee: een prima platencontract, een permanente plaats aan de top van de vaderlandse gothic, internationale bekendheid en een derde studioalbum dat opnieuw alle records lijkt te gaan breken. Maar 2006 was een tropenjaar. De band raakte niet alleen hun contract bij Transmission, maar ook hun drummer Jeroen Simons kwijt. Inmiddels is Epica terug. Met *The Divine Conspiracy* klinken zij geïnspireerder dan ooit.

Epica

GODDELIJKE INSPIRATIE

DISCOGRAFIE

The Phantom Agony	2003
We Will Take You With Us (DVD)	2004
Consign To Oblivion.....	2005
The Score	2005
The Divine Conspiracy.....	2007

"Achteruit trappen is wel het laatste wat we willen," zegt gitarist Ad Sluijter. "We realiseren ons terdege hoeveel wij aan Transmission te danken hebben. Juist dáárom is het zo jammer dat ons contact op zo'n vervelende manier is verbroken. Het begon er mee dat onze studiperiode voor *The Divine Conspiracy* zonder overleg werd verplaatst. Dat was één ergernis teveel. Zo zat het ons al langere tijd niet lekker dat Transmission de opnames voor onze live DVD op de plank liet liggen. Om het label aan z'n contractuele verplichtingen te herinneren, stelden wij via een jurist een brief op. Die viel niet in goede aarde. De relatie is sindsdien snel verslechterd. Kort daarna ging Transmission failliet. Daarmee was het voor ons nog niet afge-

lopen. Voor ons tweede album hebben wij nooit geld gekregen en bovendien waren we met het faillissement de rechten van ons debuut kwijt. Die hadden we aan het label verkocht, om een platencontract te bemachtigen. Stom natuurlijk, maar als beginnende band wil je ver gaan om iets te bereiken. Tot op de dag van vandaag is dat geschil niet opgelost. Maar ik denk dat we beter energie kunnen steken in onze toekomst dan dat we verbitterd terugkijken op het verleden."

ROER

Epica tekende vorig jaar een contract bij Nuclear Blast. Geen stap die in de lijn der verwachting lag. "We hebben de opnames van *The Divine Conspiracy* uit

eigen zak bekostigd. Pas toen het album af was, hebben wij een aantal labels benaderd. Nuclear Blast reageerde aanvankelijk met een zeer matig bod. Ook hun tweede aanbod was niet naar onze zin. Ondertussen waren wij al ver gevorderd in de onderhandelingen met Century Media. Wij waren Nuclear Blast al haast vergeten toen zij eindelijk eens besloten om onze CD in hun speler te stoppen. Maar toen ging het roer ook zo drastisch

om, dat zij ons een aanbod deden waar wij nauwelijks over na hoefden te denken. Het contract was binnen een week getekend. Ik ben heel benieuwd wat het label in de komende maanden voor ons gaat betekenen. In het verleden strandden we in het buitenland nogal eens op de moeilijke verkrijgbaarheid van onze albums. Daardoor bleef onze bekendheid beperkt en hadden wij weinig mogelijkheden om op te treden. Met een betere verspreiding van ons werk zal daar ongetwijfeld wat aan veranderen."

METAL

Op dit moment heeft Epica geen vaste drummer. Jeroen Simons besloot de band in de zomer van 2006 te verlaten. "Eigenlijk zat hij in Epica totaal niet op zijn plek," vertelt Ad. "Hij is een studiomuzikant. Touren en optreden vindt hij in feite niet leuk en dat leidde tot persoonlijke frustratie. Dat had z'n weerslag op de sfeer binnen de band. Toen bleek dat Jeroen als enige bandlid het liefst de meer commerciële pop- en rockkant op wilde, leek het hem beter om de knoop door te hakken. Na onze terugkeer kreeg zijn vertrek ook nog eens een vervelend staartje, want er zat een stuk financiële afwikkeling bij. We zijn blij dat die tijd achter de rug is."

The Divine Conspiracy werd opgenomen met Arien van Weesenbeek achter het drumstel. Geen toevallige keuze. Ad: "Vanaf het prille begin van Epica voelen wij ons het lekkerst in de wat stevigere nummers. We wilden dat aspect in ons tweede album al wat meer uitdiepen, maar gek genoeg kwam dat niet uit de verf. Sterker nog, dat album werd rustiger dan onze eerste. Dat was natuurlijk niet de bedoeling. Toen Jeroen vertrok, besloten we daarom een drummer te zoeken met ervaring in het metalgenre. Arien (God Dethroned) voldeed volledig aan dat plaatje. Toen hij in beeld kwam, waren al onze nummers af, maar toch heeft hij een flink stempel op het album gedrukt. De opnames verliepen ontzettend plezierig. We zijn meer dan eens verrast door zijn spontane inbreng. Vaak hoefde hij een nummer maar twee keer te horen om het probleemloos mee te spelen. Daardoor klinkt het album veel levendiger dan z'n voorgangers. Ik wil natuurlijk niet op zaken vooruit lopen, maar stél dat Arien zich ooit als vaste drummer bij ons aan

zou sluiten, dan weet ik zeker dat zijn muzikale inbreng heel groot zou worden." Epica kan tevens rekenen op de assistentie van Koen Herfst (Bagga Bownz). "Zowel Koen als Arien treden regelmatig op met hun eigen band, dus het is een kwestie van passen en meten," aldus Ad. "Arien had de gelegenheid om bij onze Amerikaanse tour aanwezig te zijn. Met Koen staan we bij het Europese gedeelte van de tour op de planken." Veel haast om een nieuw bandlid te vinden, heeft Epica niet. Ad: "Op korte termijn houden we een paar audities, maar het zou me verbazen als daaruit een serieuze kandidaat naar voren kwam. Op dit moment is er geen nood aan de man en we willen natuurlijk geen stap terug doen. Het heeft ons heel wat improvisatievermogen gekost om ons repertoire met twee drummers in te studeren, maar het was een prima investering. Tot februari zijn we verzekerd van de assistentie van twee van de beste drummers van Nederland. Wat wil je als band nog meer?"

GEEN CONCEPT

Als het aan Ad's voor gevoel ligt, zou The Divine Conspiracy wel eens het beste Epica-album tot nu toe kunnen zijn. "Al vanaf het begin van de opnames hadden we het gevoel, dat we met een heel bijzonder album bezig waren," vertelt de gitarist. "Om die reden wilden we niets overhaasten. Doordat het voltooiën van de arrangementen wat meer tijd kostte dan we hadden verwacht, liep het uitbrengen van het album wat vertraging op. Omdat de tour al gepland stond, viel de release wat vreemd midden tussen onze optredens in en waren we genooddacht om het album in Amerika wat eerder uit te brengen dan in Europa. Een beetje rommelig allemaal, maar alles is beter dan

het afraffelen van een goed album. Op onze tweede CD kijk ik om die reden met gemengde gevoelens terug. Qua muzikale richting is het niet wat ik in gedachten had en bovendien kan ik horen dat het te snel is afgerond. Bij The Divine Conspiracy ligt dat anders. Er is geen aspect waar ik niet tevreden over ben. En ik ben dan ook nog eens een enorme perfectionist! Ik ben er zeker van dat dit ons beste album tot nu toe is, misschien zelfs wel ons beste album ooit."

The Divine Conspiracy is het eerste conceptalbum van de band. "In zekere zin kun je het zo noemen. De teksten en de muziek zijn apart van elkaar geschreven en later samengevoegd. Daardoor is het album dan wel tekstueel een concept, maar in muzikaal opzicht niet. Zo hoor je geen terugkerende muzikale thema's die het album met elkaar verbinden. Aan de andere kant komt een episch nummer als The Embrace That Smothers terug. The Divine Conspiracy wijkt wat af van onze voorgaande twee studio-albums. Op deze CD komt onze voorliefde voor filmmuziek en orkestrale arrangementen misschien een stuk minder naar voren, dan je van ons gewend bent. Maar dat is slechts schijn. De liefde zit er nog steeds!"

HOOG NIVEAU

Epica heeft in Nederland heel wat bereikt. Ad: "Ja, al moet je het allemaal wel in perspectief blijven zien. De Nederlandse gothicscene kent maar een handvol bands. Er blijft nog genoeg te wensen over: een tour met een koor en een orkest, bijvoorbeeld. Daarnaast willen we graag de vuurwerkshow uitbreiden, de lichtshow, het decor. Het is zaak om Epica naar een zo hoog mogelijk niveau te tillen. Eigenlijk zijn we al ontzettend tevreden met wat we hebben bereikt. Vorig jaar dachten we een drummer en een platendeal kwijt te raken. Maar we hebben er een beter platencontract, een geweldig nieuw album en een prima onderlinge sfeer voor teruggekregen. Met The Divine Conspiracy valt alles op zijn plaats. Het leuke is ook dat het plezier terug is. Nu we alle narigheid achter de rug hebben en trots ons album kunnen presenteren, is het weer ontzettend leuk om samen op het podium te staan."

35th ANNIVERSARY TOUR

KAYAK

NEW ALBUM

COMING UP FOR AIR

ALBUM OUT IN JANUARY!

TOUR

WWW.KAYAKONLINE.NL

JANUARI 2008

vr 04 HARDERWIJK
za 05 DORDRECHT
vr 11 TILBURG
za 12 ZOETERMEER
za 19 KRIMPEN A/D USSEL
vr 25 CAPELLE A/D USSEL
za 26 EEFDE

Cult. Centrum Harderwijk
Schouwburg Kunstmin
Concertzaal Tilburg
De Boerderij
Onlm. Centrum de Tuyter
Isala theater
Het Hart

FEBRUARI 2008

vr 01 ALMELO
za 02 BARENDRECHT
do 07 HOOGEVEEN
za 09 PURMEREND
vr 15 DRUNEN
wo 20 ROOSENDAAL
do 21 NAALDWIJK
vr 29 AMSTELVEEN

Theaterhotel Almelo
Theater Het Kruispunt
Theater de Tamboer
Theater De Purnarjn
Cult. Centrum De Voorste Venne
Schouwburg De King
Westlandtheater De Naald
P60

MAART 2008

za 01 NIEUWEGEIN
vr 07 SPIKENISSE
vr 14 APELDOORN
za 22 HARDERWIJK
vr 28 ZAANDAM

De Kom
Theater de Stoep
De Gigant
Estrado
De Kade

APRIL 2008

za 12 APLHEN A/D RIJN
do 17 HAARLEM
za 19 LEEUWARDEN

Het Kasteel
Paltraaat
Poppodium Romein

Producent: MBN AGENCY i.s.m. Write on productions
058-2576040 www.mbnmusicmarketing.nl

 0900-9203
NATIONALE THEATERKASSA

Tourneeplanning: Jacques Senf & Partners.

Prog...voor thuis tussen de schuifdeuren. Deel 2 van een serie over (hoofd)thema's van grote, klassieke composities uit de symfonische rock

No Notes, No Number

VOLUME TWO: CAMEL - THE SNOW GOOSE (1975)

Toen ik in de late jaren zeventig kennis maakte met The Lord Of The Rings van Tolkien, lag The Snow Goose op de draaitafel aardig grijs te worden. Op de één of andere manier paste de muziek voor mij wonderwel bij de magie van de verhalen. Het is dan ook een uitzonderlijk beeldend werk, dit derde album van Camel. Niet gebaseerd op Tolkien (daarvan waren eerder op Mirage sporen te vinden), maar geïnspireerd door de gelijknamige roman van Paul Gallico. Menig scholier uit die tijd had het op de boekenlijst Engels staan (het was immers een lekker dun boekje). Gallico daarentegen was helemaal niet zo gelukkig met de aandacht van Camel voor zijn verhaal. Als anti-roker wilde hij aanvankelijk niets met de band te maken hebben.

The Snow Goose is een bron van heerlijke thema's en melodieën, uitgevoerd door gitaar, toetsen- en blaasinstrumenten. Al snel klinkt Rhayader, vertolkt door dwarsfluit, begeleid door piano. Na een aarzelend begin wordt het tempo opgevoerd (tot 1 kwartnoot = 132):

De ritmesectie voegt zich bij de twee akoestische instrumenten, waardoor een vlot bandnummer ontstaat, dat Camel meestal opnam in de live-setlist.

Stevig toetsen- en gitaarwerk leiden de luisteraar naar een prachtig rustpunt: Sanctuary. Een heldere elektrische gitaar boven een getokkelde klassieke (1 kwartnoot = 88):

Camel in 1975

Moet te doen zijn voor de serieuze amateur. Daar kun je mooie sier mee maken in de muziekzaak als je een instrument of versterker test.

Camel heeft The Snow Goose in oktober 1975 (kun je nagaan hoe snel het album zijn weg vond) in The Royal Albert Hall in Londen uitgevoerd met The London Symphony Orchestra. Wat zal Friendship er prachtig geklonken hebben: een in triolen spelende fagot, die eerst de hobo begeleidt en vervolgens de klarinet. Hun melodie is de volgende (1 kwartnoot = 92):

In de volgende minuut wordt het thema van alle kanten door de blazers omspeeld. En dat op een popalbum.

Ach, er staat nog zoveel meer moois op The Snow Goose. Heerlijke symfonische rock, die ook bij liefhebbers van klassieke muziek in de smaak zal vallen.

(Dit artikel verscheen reeds op ProgLog AFTERglow: www.progopinion.blogspot.com).

Andy Latimer (foto: Martijn Kuipers)

Isopoda

DISCOGRAFIE

Acrostichon 1979
Taking Root 1982

Halverwege de jaren zeventig hadden onze zuiderburen Isopoda, een band die sterke muzikale verwantschap vertoonde met het Genesis van dat moment. Er werden twee LP's opgenomen, waar het helaas bij bleef. Jarenlang werd er niets vernomen van Isopoda, totdat het eerste Symforce-festival hen in september 2007 een plek op het podium aanbood. Oprichter Arnold de Schepper greep die kans met beide handen aan. Toen de stofwolken weer waren opgetrokken, werd hem gevraagd hoe hij hier op terugkijkt.

EEN VLAAMSE REUS DIE NIET WILDE GROEIEN

"Met een goed gevoel, ondanks dat ons optreden met enkele hindernissen begon. Er was te weinig tijd voor een fatsoenlijke soundcheck, zodat we begonnen met een totaal verkeerde podiumklank. Dan was er ook nog een (loos) brandalarm tijdens ons eerste nummer, waardoor de zaal volledig ontruimd moest worden. Gelukkig had het publiek hier begrip voor en hebben we toch nog een knap concert kunnen neerzetten. Het was voor Isopoda het allereerste concert buiten België ooit, voor ons dus een gebeurtenis om nooit te vergeten."

Wat was de reden om Isopoda nieuw leven in te blazen?

"Ik speelde al lang met de gedachte om die muziek nog eens onder het stof vandaan te halen. Ik heb in 2001 met deze band een solo-CD opgenomen. Het klikte vanaf het begin met die jongens en we zijn sindsdien samen blijven repeteren. Af en toe werd er tijdens zo'n repetitie een oud Isopoda-nummer opgediept. Met die nieuwe drummer en gitarist klonk het allemaal zo fris, volgens mij zelfs beter dan ooit. Je moet weten dat Isopoda in de oude bezetting niet echt overliep van het technische talent. Dit is geen verwijt, enkel een vaststelling. Gelukkig hoef je geen virtuoos te zijn om mooie dingen te kunnen maken, maar nu we die zelfde muziek spelen met het hogere niveau van de huidige band, klinkt het zoals het vroeger eigenlijk had moeten klinken."

Waarom heeft het zo lang geduurd voordat er weer iets gebeurde rond Isopoda?

"Eigenlijk heb ik hier veel te lang mee gewacht. Na de split is er uit respect voor de andere bandleden, in het bijzonder voor mijn broer Dirk, beloofd om nooit onder de naam Isopoda op te treden. De breuk dateert van 25 jaar geleden. Ik vind dus dat ik mijn belofte ben nagekomen. Ik begrijp nog altijd niet hoe ik zo'n belofte heb kunnen doen, want 90% van de muziek en de teksten had ik zelf

geschreven. Ik hoefde dus eigenlijk aan niemand rekenschap af te leggen. Ik wilde echter vermijden dat er familiale problemen zouden ontstaan vanwege enkele banale muzikale meningsverschillen tussen twee broers. Een andere factor was dat er op het moment van de breuk nog een onafbetaalde banklening liep. Wegens de split waren de inkomsten van het tweede album niet volgens de verwachtingen en moest er op een andere manier geld binnenkomen. Luc en ik hebben toen besloten om tijdelijk een coverband te beginnen. Hiermee konden we de nodige centen verdienen om deze lening af te betalen. Deze coverband liep op den duur zo goed dat ik daar nog enkele jaren vanwege de aantrekkelijke inkomsten mee heb voortgedaan. Dat was achteraf bekeken een zeer spijtige beslissing, want Isopoda was toen wel definitief dood en begraven."

SOLINA

Hoe stond het destijds met de publieke belangstelling voor de band?

"Isopoda is in 1982 gesplitst, op een voor de band ongekend hoogtepunt. Acrostichon was een succes geweest en we hadden juist ons tweede, even veelbelovende album uitgebracht. In onze thuishaven Aalst (Oost-Vlaanderen), hadden we ter promotie van het nieuwe album een succesvol concert gegeven met een symfonisch orkest, een bigband en een mannenkoor. Maar binnen de band was het allemaal geen rozengeur en maneschijn. We hebben kort na dat bewuste concert enkele keren stevig vergaderd om te beslissen welke muzikale richting we zouden inslaan. Enkele bandleden waren er van overtuigd dat we commerciëlere nummers moesten gaan maken. Zij vonden namelijk dat we in die periode, met de hete adem van de new-wave in onze nek, deze 'oubollige' symfonische rock niet meer konden spelen. Ze vonden

dat we maar eens moesten vernieuwen, zoals Genesis dat toen ook volop deed. Ikzelf wilde daar niets van weten. Spijtig dat het 25 jaar heeft moeten duren voordat de Isopoda-muziek nog eens live zou worden uitgevoerd."

de sound-editing moeten verrichten met de LP als basisproduct. Zeker Acrostichon was al geen pareltje op het gebied van geluidskwaliteit, dus het resultaat is niet echt verbijsterend. Toch is er een groot aantal van verkocht."

Foto: Freek Wolff

Er had dus meer in Isopoda gezeten?

"Er zat zeker meer in. Isopoda is voor mij een boek dat nooit af is geraakt, een onvoltooid hoofdstuk uit mijn muzikale leven. De band is plots met ruzie uit elkaar gegaan op een ogenblik dat er nog veel te gebeuren stond. Het ego van sommige bandleden stond een verdere samenwerking in de weg. Als ik nu bekijk op welke manier wij momenteel met de hele band samenwerken tijdens repetities en welk oprecht onderling respect wij voor elkaar tonen, dan moet ik vaststellen dat dit vroeger bij Isopoda nooit het geval was."

Isopoda werd destijds het Belgische Genesis genoemd. Waarom ontbrak de Mellotron dan in jullie groepsgeluid?

"Een terechte vraag. Een echte Mellotron had het geheel nog veel symfonischer gemaakt. Wij hadden er geen, wellicht uit financiële overwegingen, want goedkoop was het apparaat bepaald niet. Bovendien wisten wij dat een Mellotron een zeer wispelturig instrument was, de goede werking hing eigenlijk af van een portie geluk. Het enige keyboard waar wij een string-sectie mee konden nabootsen was het Solina String-ensemble, niet echt een topinstrument en zeer beperkt en onnatuurlijk qua klank. Dit is op Acrostichon hoorbaar."

HEMEL EN AARDE

Heeft de heruitgave op het Musea-label de belangstelling destijds weer aangewakkerd?

"Dat is zeker. Je staat versteld als je ziet in welke landen er recensies over Isopoda zijn gepubliceerd. Musea heeft met de heruitgave van onze albums twee zeer verzorgde producten afgeleverd. Helaas is de kwaliteit van de opnames niet zo best. Het was aanvankelijk de bedoeling om een remix van de originele tapes te maken, maar de studio waar we hadden opgenomen bestond al lang niet meer. Ik heb toen hemel en aarde verzet om mensen te vinden die mij konden vertellen waar de tapes verzeild waren geraakt, maar het heeft niet mogen baten. Musea heeft

Ben je al die jaren wel muziek blijven maken?

"Jazeker. Rond het tijdstip van de breuk ben ik mij ook voor jazz gaan interesseren, waarna ik bassist ben geweest bij verschillende jazzensembles. In het rockgenre heb ik dus enkele jaren een coverband gehad, met af en toe enkele symfonische avonturen. Zo heb ik in 1988 een volledig nieuw repertoire van eigen nummers samengesteld onder de naam Another Project. Daarmee hebben we een paar keer lokaal opgetreden en dat was het. Ik heb toen al die nummers uit frustratie in de prullenmand gegooid en er verder niks meer mee gedaan. Misschien doe ik dat ooit nog wel eens. In 1992 heb ik een mini-CD uitgebracht onder de naam Easy Heart en in 2001 de solo-CD Topical Matters Blues. Die laatste was samen met de jongens die nu Isopoda vormen. Door de jaren heen heb ik ook wat pech te verwerken gehad. Pianist Johan De Neef, die in de jaren '90 met Luc Vanhove de keyboardsectie vormde bij Easy Heart en ook eerder in mijn coverband en bij Another Project gespeeld had, kreeg in 1997 een hersenbloeding en is sindsdien bijna geheel verlamd. Dan was er nog gitarist Raf Gees, een dorpsgenoot en talentrijk muzikant, die ik nog ken uit de tijd vóór Isopoda en die na de breuk in 1982 mijn vaste gitarist werd. In 2003 liet hij het leven bij een motorongeval. Dit waren enkele tegenslagen die mijn motivatie om verder te gaan geruime tijd hebben belemmerd."

Was de reünie tijdens Symforce eenmalig, of was de belangstelling bepalend voor een eventueel vervolg?

"Dit is zeker niet eenmalig. Er ligt nog oud, onuitgebracht materiaal en er zijn ook nieuwe dingen. We gaan ook wat meer jammen tijdens repetities. Als het van mij afhangt gaan we zeker nog de studio in. Aangezien de originele Isopoda-albums niet van de beste geluidskwaliteit zijn, droom ik van nieuwe opnames met de huidige band. We hebben de smaak weer te pakken en gaan hier zeker mee verder. Het is té plezant om het zomaar op te doeken."

Novembre

WEG MET HET GIF

Meegevoerd door de eerste echte herfststorm plofte het nieuwe album van het Italiaanse Novembre op de mat. Met haar onstuimige maar melancholieke karakter past The Blue perfect in een jaarjetide waarin de natuur de mens even aan zijn lot overlaat en we pas op de plaats maken. We hadden tussen het vallen van de bladeren door een prettig onderhoud met Carmelo Orlando en leerden dat respect voor tradities en het verleden een stevige voorliefde voor de 'eighties' helemaal niet in de weg hoeft te staan. Howard Jones we salute you!

The Blue klinkt toch behoorlijk harder dan Materia, er zijn meer grunts. Dat maakt het voor mij moeilijker om dit meesterwerk aan mijn lezers te verkopen hoor...

(lacht) "Oh, dat zou heel goed kunnen, maar dan leg je de nadruk toch op de technische kant van de nummers en de melodieën?!"

Uiteraard, maar Materia maakte, juist door de toegankelijkheid, veel mensen nieuwsgierig. Hadden jullie dit keer de behoefte aan een meer metal-gerichte aanpak of plan je zoiets niet van tevoren?

"Nee, het is een volkomen natuurlijk proces. De twee eerste albums verschillen ook veel van elkaar. Er zijn dingen die je niet onder controle hebt en spontaniteit is juist één van Novembre's sterkste punten! In het begin waren er mensen die kritiek hadden op Materia, juist vanwege die toegankelijkheid."

Er zit slechts een jaar tussen Materia en The Blue, ging het dit keer allemaal gemakkelijker?

"Dat kun je wel zeggen. We hadden er wel twintig nummers op kunnen zetten, maar dat past niet. Meer dan een uur muziek, we konden niet ophouden! Gebrek aan inspiratie is ook niet het probleem, het waren eerder problemen van buitenaf. Nu we veilig

en wel bij Peaceville zitten, stroomt de muziek als het ware uit ons..."

Over water gesproken: wat hebben jullie eigenlijk met de zee? Je teksten gaan regelmatig over zwemmen, schepen, oceanen en de vele schakeringen blauw. Is het een plek om je geest schoon te maken, waar je je prettig voelt?

"Vreemd genoeg komt het onderwerp op The Blue juist minder aan bod! Uiteraard is de zee voor ons een zeer belangrijke plek, we zijn erbij opgegroeid. Maar het is eerder een metafoor. Het psychologische aspect is zoveel groter en moeilijker te doorgronden, ik denk hierbij ook aan de baarmoeder waaruit we allemaal zijn voortgekomen. Toch is er nu geen speciaal thema, ik heb alle teksten in de laatste week geschreven toen de muziek al klaar was. Dat geeft je denk ik wel een idee hoe dat gaat. Ik zonder me af, het is bijna alsof ik in trance verkeer en

vervang de fonetische geluiden die ik er tijdens de repetities uitgooi door woorden die

geboren worden terwijl ik luister. Het werkt perfect, ik krijg altijd op papier wat ik te melden heb."

MOEDERTAAL

Hoe kwam je erop om naast Engels ook je moedertaal te gebruiken? Da's een gouden combi: snoeiharde metal en die poëtisch klinkende zinnen. Vind je het makkelijker je te uiten in je eigen taal?

"Een Italiaanse journalist vroeg me waarom ik in het Engels zong en ik antwoordde dat iedereen ons dan kan verstaan. Maar eerlijk gezegd is het meer iets waar ik me achter kan verschuilen. Ik vind het makkelijker diepere gevoelens te uiten in een taal die niet de mijne is. Als ik 'I love you' zeg, voel ik daar niet zo veel bij, maar als ik 'ti amo' zeg dan betekent het opeens de hele wereld! Dus ik speel emotioneel een beetje verstoppertje, terwijl ik toch kan zeggen wat ik wil zonder me ervoor te generen. Op Materia gebruikten we nogal wat Italiaans, omdat ik me toen vrij prettig voelde en het me kon veroorloven om iets in mijn eigen taal te zeggen. De belangrijkste emotie op The Blue is echter woede, die moesten we uitdrijven..."

Waarom was je zo kwaad?

"Ach, dat is altijd zo persoonlijk, je gaat soms door moeilijke tijden. Voor mij is muziek een soort vuilnisbak: ik gooi er alles wat me dwars zit in en verlos mezelf van het gif dat ik met me meedraag. Ik voel me daarna een stuk lichter. Het is als de levenscyclus: bomen ontdoen zich van gif waar wij weer van leven. Ik schrijf alles van me af, waarna jij als luisteraar er weer iets mee kan en je er wellicht beter door voelt. Zo helpen we elkaar."

Ben je eigenlijk een religieus persoon?

"Niet meer. Ik ben uiteraard katholiek opgevoed zoals zo'n beetje iedereen hier, maar ik heb er wel mijn eigen ideeën over. De bijbel zit vol overlevingslessen voor de mens. Als er staat dat je iets niet moet doen dan gaat het er niet zozeer om dat het zóndig is, maar dient het vooral om niet uit te sterven. 'Gij zult een ander niet doden'. Waarom eigenlijk niet? Omdat het uiteindelijk leidt tot een nucleaire oorlog! Dus het is de primitieve vorm van internationale wetgeving, de basis."

Maar zoals altijd maakt de mensheid toch weer haar eigen wetten, verdraait wat er staat...

"Dat komt omdat we als soort nog te jong zijn, er lopen nogal wat mensen rond die volwassen moeten worden, maar voordat we zover zijn..."

Ik stel deze vraag ook omdat nogal wat metalheads bloedserius schrijven over de duivel als je beste vriend, zwarte magie en dat soort onzin. Dat komt in jouw teksten niet voor.

"Omdat het negatieve gevoelens zijn, je doet er een ander kwaad mee en daar hou ik niet van. Als je iemand pijn doet, schaad je ook jezelf en ben je de eerste die ervoor moet boeten. Bovendien: als je in de veertig bent en nog steeds dat soort teksten gebruikt, ben je de weg vermoedelijk een beetje kwijt in je bovenkamer... (lacht)."

'EIGHTIES'

Even iets anders: je voorkeur voor 'eighties acts' als Aha, Duran Duran en Howard Jones is heel verfrissend binnen de metalscene. Heeft dat te maken met je kindertijd en wat is er zo speciaal aan, ze hebben een behoorlijk bubblegum-imago!

"Ik ben ermee opgegroeid. Toen ik tien werd, liet ik cartoons en tv robots achter me en ontdekte ik muziek, geen metal maar popmuziek en die was in die tijd verdomde goed!!! The Sex Pistols hebben de huidige muziek het meest beïnvloed, daarna kwam The Cure. De wil om te veranderen was enorm, het ging niet uitsluitend om geld."

Maar Sex Pistols of Duran Duran dat is een ander verhaal. Bij de laatste ging het wel degelijk om geld!

"Oké, ze waren niet perfect, maar hun muziek is fantastisch, puur de composities, die opbouw, dat vind je nu niet meer in de hitlijsten. Voor een muzikant is een besef van harmonieën belangrijk, mensen die nummers kunnen schrijven die blijven hangen. De eighties waren ge-wel-dig!"

Je hebt al die bands nooit live gezien, want je was nog een kind. Ik heb destijds aardig wat optredens bijgewoond, ook Howard Jones...

"De gróte Howard Jones...wanneer? Was ie al succesvol?"

...Tears For Fears, OMD, Simple Minds, Echo & The Bunnymen, Comsat Angels....

"Wanneer was dat dan? Begin jaren tachtig?....Shit zeg!!! (gelach alom)

Jullie zijn vrij jong, maar als band verra-

den jullie veel respect voor het verleden, niet alleen muzikaal maar ook waar het jullie afkomst betreft.

"Voor mij is traditie één van de belangrijkste dingen, het is een goede manier om consequent te blijven in het leven. Luisteren naar traditionele muziek houdt je verbonden met de aarde, het is van belang om trouw te blijven aan wat je voorouders deden, of speelden in dit geval. Als Sicilianen is ons respect voor het verleden en onze voorouders bijgebracht. Nu moet je niet meteen denken aan The Godfather hoor, maar dit zit in de cultuur. Alhoewel men in Rome, waar ik woon, nergens anders om schijnt te geven dan het voetbalteam."

Word je gelukkig van muziek maken of voel je je er ook wel eens ongelukkig door?

"Ik ben gelukkig als ik me op de goede kant ervan kan concentreren. Veel muzikanten wentelen zich in ellende. Ik wil dat niet, altijd pijn voelen of drugs gebruiken, meegaan in zo'n neerwaartse spiraal. Het ultieme geheim is gelukkig zijn en toch goede, betekenisvolle muziek schrijven."

Laten we eindigen met een nummer van Duran Duran: Ordinary World. Jij mag hier nu je eigen Extraordinary World creëren, alles is mogelijk, waag eens een poging!

"...Oef....(diepe zucht)...dat is een behoorlijk moeilijke vraag..."

Je weet: de laatste is altijd de lastigste! Ik heb Steven Wilson naar de zin des levens gevraagd dus je komt er nog makkelijk vanaf! (hilariteit)

"Oké dan: in de perfecte wereld zorgt iedereen voor zijn naaste. En dan niet alleen de gewone man, maar ook de regering, de internationale banken. De mensen met de échte macht die voor wezenlijke veranderingen kunnen zorgen. Hebzucht en jaloezie zijn de vloek van alle tijden. We vergeten maar al te vaak hoe goed of we het hebben, jij in Holland en ik in Italië..."

DISCOGRAFIE

Wish I Could Dream It Again.....	1994
Arte Novecento.....	1997
Classica.....	1999
Novembrine Waltz.....	2001
Dreams d'Azur.....	2002
Materia.....	2006
The Blue.....	2007

Riverside

SCHREEUW, FLUISTER, VERDRIET EN PLEZIER

Voor Mariusz Duda, de sympathieke zanger en bassist van de Poolse progrevolutie Riverside, staat zijn band voor een diep gevoel van een specifieke manier van leven, voelen en handelen. Bovendien staat de muziek voor een nieuwe generatie van progressieve muziek. En dat komt tot uiting op het derde album *Rapid Eye Movement*. Aanleiding om met hem en de vervaarlijk uitziende, maar even aardige gitarist Piotr Grudzinski van gedachten te wisselen. We grepen beide mannen na het concert tijdens *Symforce* in de kladden. Hoe vonden ze zelf dat het concert verliep?

Mariusz: "Ik vond het vandaag goed, erg goed zelfs. Dat komt omdat we inmiddels gewend zijn aan het Nederlandse publiek. Ik bedoel, toen we met Dream Theater op tournee waren, kwamen we in landen als Spanje en Turkije waar het publiek altijd dolenthousiast is. Je hoeft je maar even zo te bewegen en ze gaan helemaal uit hun bol. Dat is prettig voor muzikanten, omdat je direct respons krijgt. In Nederland is men ook enthousiast, maar luistert het publiek veel aandachtiger naar de muziek. Dat is ook wel fijn, omdat ze wellicht beter begrijpen waar onze muziek om draait."

Ik had het gevoel dat jullie even tijd nodig hadden om op te warmen en dat de band halverwege het concert echt op stoom kwam. Je zag het publiek toen ook beter reageren. Daarbij vond ik jullie podiumpresentatie een stuk zelfverzekerder dan twee jaar geleden toen ik Riverside in De Boerderij zag...

Mariusz: "Dat kan wel kloppen. We hebben natuurlijk heel veel gespeeld deze afgelopen jaren. Het langzaam op gang komen heeft te maken met een festival. Het is immers niet onze eigen show. We hebben maar een soundcheck van dertig minuten en daarom ben je nerveus. Hoe doen bijvoorbeeld de monitoren het? Het kost dan meestal twee tot drie nummers om een goede balans te vinden."

Ik vind het gitaargeluid live een stuk scherper en bijtender dan op de plaat. Is dat per ongeluk of vooropgezet?

Piotr: "We proberen live inderdaad een iets andere sound te creëren. Daarbij komt dat ik voor het opnemen vaak andere instrumenten en apparatuur gebruik dan op de Bühne. Maar we streven ernaar live sowieso heavier te spelen, met meer positieve agressie."

Hoeveel nieuwe nummers hebben jullie gespeeld?

Mariusz: "Twee, we begonnen met Beyond The Eyelids, wat ook de eerste tracks van REM is, en Ultimate Trip, de lange song."

Als ik naar het nieuwe album luister, hoor ik een duidelijk verschil tussen het eerste deel van de plaat en het tweede deel.

Mariusz: "We speelden vandaag ook een track van ons tweede album Second Life Syndrome, getiteld Volte Face. Daarin komen twee strofes in voor: inside - fearland en outside - fearless. Ik heb dat als uitgangspunt genomen voor het nieuwe album dat ik in twee delen wilde splitsen.

Het eerste deel is Fearless, het is in het straatje van Second Life Syndrome met heavy gitaren en agressie. Het tweede gedeelte is Fearland, met meer akoestisch 'mellow' werk."

VOLKSAARD

Rapid Eye Movement is het derde en dus laatste deel van de trilogie. Kunnen jullie me iets meer vertellen over het verhaal op deze CD?

Mariusz: "De hoofdpersoon kijkt terug op zijn leven, naar het begin zoals dat begon op Out Of Myself. Daarbij komt op iedere track duidelijk de dualiteit van het individu naar voren. Iedereen heeft wel iets van een dr. Jekyll en mr. Hyde in zich en ook heeft iedereen wel eens het verlangen weer te zijn zoals hij vroeger was. Uiteraard komen Riverside's thema's van eenzaamheid en het zoeken naar jezelf ook weer naar voren, maar het gaat toch vooral om de droomwereld waarin de hoofdpersoon zich bevindt. Hij weet nooit wat nu werkelijkheid is en wat niet. Zo is in het eerste deel Fearless niemand wat hij lijkt te zijn, terwijl in het tweede deel Fearland niets is wat het lijkt te zijn. Dus je weet nooit wat echt is en wat een droom, zoals tijdens het rapid eye movement deel van je slaap."

Als je de teksten van Riverside hoort, valt het op dat deze nogal somber zijn. Nu was ik eerder dit jaar in Polen en heb daar

met heel wat mensen gesproken die allemaal zeiden dat de volksaard inderdaad nogal melancholiek is, vanwege de heftige geschiedenis van het land. Is dat de bron voor jullie teksten, of komt jullie somberheid ergens anders vandaan?

Piotr: "Hmmm, dat is een moeilijke vraag. Wij willen graag bij Europa horen, maar we leven nu eenmaal met de geschiedenis van ons volk. Dat merk je vooral bij de ouderen die hun verhalen vertellen aan de jongeren waardoor onze tradities en ook onze volksaard voortleven. Maar het is wel aan het veranderen, vooral bij de jongere generatie die in de grote steden woont."

Mariusz: "Het klopt dat we veel geschiedenis hebben waarin nare dingen gebeuren en dat verklaart grotendeels waarom onze ouderen zich gedragen zoals ze doen. Maar tegelijkertijd klagen Poolse mensen heel veel, niets is goed, ze hebben altijd te weinig geld en ze zijn ook altijd ziek. We zijn zo gewend dat ons iets slechts overkomt dat we niet beter meer weten. Ik heb er iets over geschreven in het nummer Schizophrenic Prayer: We collect our phobias, our sicknesses, feels so good only when we can complain."

Piotr: "Maar we leven graag met het verleden. Wanneer we een nationale feestdag hebben in Polen draait die altijd om iets kerkelijks of heeft het met de geschiedenis te maken, meestal met een oorlog."

Mariusz: "En die feesten zijn nooit echt

DISCOGRAFIE

Out Of Myself	2003
Second Life Syndrome	2005
Voices In My Head (EP)	2006
Rapid Eye Movement	2007

Piotr Grudzinski

studio op locatie

SOL (studio op locatie) komt naar u toe om in uw eigen omgeving (van repetitieruimte tot concertzaal) met hoogwaardige compacte apparatuur de registratie van uw (live) CD of DVD te verzorgen. het geluid nemen we op met max. 56 sporen; voor de beeldregistratie bestaan meerdere opties, **op maat voor iedere beurs**. In overleg kunnen we u aanbieden, de audioregistratie voor eigen risico te verzorgen, d.w.z: u bepaalt en betaalt pas op basis van de ruwe opnameresultaten. De prijs zal u bevallen! Een vrijblijvend vakbekwaam advies over uw opnameplannen en zondig een bezoek 'op locatie' horen daar natuurlijk bij.

Kijk op www.solproducties.nl of bel met 036-5221563

ProgLog AFTERglow

PrOg SMellS NoT FunNy

**Reviews
Opinions
Backgrounds
Memory Lanes
WeekCD's
dBase ProgReviews**

De enige site met prog- en symfothema's in notenschrift

www.progopinion.blogspot.com

ProgLog AFTERglow

FISH - COMMUNION

CF 040807
(2cd)

De boomlange Fish nam vorig jaar zijn band mee naar de St. Mary's Church te Haddington, Schotland voor een intiem semi-akoestisch concert. Onder de 19 opgenomen tracks vind je een aantal nooit eerder live gespeelde songs naast vaste Fish waarden en enkele Marillion klassiekers.

Opnieuw het bewijs van de sterkte van 's mans ijzeren repertoire!

Featuring Heather Findlay, Angela Gordon (beiden Mostly Autumn) en Anne-Marie Helder (ex-Karnataka) op backing vocals.

vrolijk, altijd een beetje triest. Eigenlijk vind ik dat ook wel fijn, triest zijn, want dan heb ik tenminste iets om over te schrijven. Dus wellicht heeft het Pool-zijn inderdaad iets te maken met de aard van onze muziek."

STAPJE

Riverside's muziekstijl wordt vaak vergeleken met Opeth en Porcupine Tree. Wanneer je luistert naar de openingstracks van REM begrijp ik de vergelijking met Opeth wel, vooral door Mariusz' grunt, maar voor de rest vind ik dat jullie een unieke stijl hebben. Waar halen jullie je inspiratie vandaan, van andere bands of komt het van binnenuit?

Mariusz: "Pardon, ik heb geen echte grunt, meer een zware schreeuw."

Piotr: "Onze inspiratie komt van het leven zelf. Wij zijn allemaal rond de veertig jaar oud, dus hebben al aardig wat levenservaring. Bovendien luisteren we naar allerlei soorten muziek waarvan altijd wel iets doorsijpelt in onze muziek. Het zijn dus niet specifieke bands als Pink Floyd of Porcupine Tree die ons inspireren."

Mariusz: "Wij willen ons uitdrukken. Wij zijn normale mensen die soms opgewekt zijn en dan weer down. We willen beide emoties combineren in onze songs, we willen graag contrasten creëren. Riverside's muziek is daardoor te kenschetsen met vier woorden: schreeuw, fluistering, verdriet en plezier."

Riverside is heel snel heel populair geworden, hoe gaan jullie om met dat succes?

Piotr: "Nou, zo snel is dat succes nou ook weer niet gekomen. We zijn begonnen in 2001 en sindsdien is onze carrière natuurlijk verlopen. We gaan stapje voor

stapje vooruit. De promotie en verkopen gaan steeds beter, maar we zijn niet echt een 'overnight succes':"

Mariusz: "Het gaat ons erom dat we kunnen doen wat we willen doen en dat we daar steeds iets verder in gaan en steeds iets groter worden. We willen albums opnemen waarbij we onszelf niet herhalen, want dat is het begin van het einde. We moeten blijven experimenteren en ik denk dat onze fans dat waarderen."

MAGISCH GETAL

Maar tegelijkertijd, als je kijkt naar jullie eerste twee albums die zeer succesvol waren, kun je stellen dat de verwachtingen rond REM, dat twee jaar heeft gekost om te maken, hooggespannen waren?

Mariusz: "Er is altijd druk. We voelden veel druk rond Second Life Syndrome, want toen moesten we bewijzen dat Out Of Myself geen toevalstreffer was. Voor REM hadden we minder spanning, omdat we tegen elkaar zeiden dat we gingen doen wat wij leuk vonden, omdat we toch nooit iedereen tevreden konden stellen. Dan zegt er weer iemand 'oh, spelen ze dat alweer', terwijl iemand anders uitroept 'dit is helemaal wat anders, waar is de gitaar, waar is de zang?' Dat houdt nooit op."

Betekent dit dat jullie al denken aan het vierde album, aan een verandering in stijl?

Piotr: "Over een half jaar, wanneer iedereen het nieuwe album kent, peilen we de reacties en dan zien we wel verder. Voorlopig zijn we heel blij dat we de trilogie af hebben gemaakt. Dit is het einde, maar tegelijkertijd een nieuw begin. We zijn nu namelijk vrij om met ideeën aan de gang te gaan, we hoeven geen rekening te houden met een lopend concept. We kunnen het magische getal veranderen..."

Mariusz: "Juist, het magische getal 3. Denk daar maar eens aan: drie albums met allemaal drie woorden in de titel en elk album heeft negen tracks, 3 x 3. Daar is over nagedacht. We wisten al van tevoren dat er geen deel vier zou komen. Dus het volgende album kunnen we een titel van één woord geven of er maar twee tracks op zetten, dat is de vrijheid die we nu hebben."

Veel progbands spelen zo nu en dan covers, dat doen jullie helemaal niet?

Piotr: "Een paar jaar geleden speelden we Radioactive Toy van Porcupine Tree."

Mariusz: "En in het nummer Back To The River, wat op onze single en op de tweede disk van de special edition staat, hoor je een klein stukje Shine On You Crazy Diamond!"

DVD

Piotr: "Het spelen van covers heeft twee gezichten. Enerzijds spelen jonge bands ze vaak, omdat het helpt om enige bekendheid te krijgen. Anderzijds, wanneer je heel groot bent geworden, speel je covers vaak als een geintje. Riverside zit nu op het niveau daartussen..."

Komt er nog een DVD van Riverside uit?

Mariusz: "We zitten er wel aan te denken, om volgend jaar misschien de gehele trilogie op te nemen. Maar we moeten eerst voelen dat we daar klaar voor zijn. Jij zei zelf dat we nu een stuk beter zijn dan twee jaar geleden. Misschien kunnen we beter nog twee jaar wachten voor we een DVD uitbrengen."

Wat zijn jullie doelen met Riverside?

Mariusz: "Voorlopig blijven we onze eigen koers varen, ons positief ontwikkelen. Daarbij moeten we onszelf blijven verrassen en albums maken waar

we zonder schaamte naar kunnen luisteren en waar we van kunnen genieten. Eerlijke muziek maken wat mensen ook als zodanig herkennen."

Piotr: "Daarbij zijn wij professionele muzikanten die moeten leven van de muziek. We willen niet perse sterren worden (Mariusz: "Ik wel!"), zolang onze muziek maar steeds beter wordt en daarmee beter betaald wordt. Oké, we willen niet beroemd worden na onze dood, maar de kunst blijft altijd het belangrijkste!"

Bassist Mariusz Duda

VETTE KRENT

FANGER & SCHÖNWÄLDER

Analog Overdose 4 (DVD+CD)

(MANIKIN RECORDS MRCD 7082)

Analog Overdose 4+ (CD)

(MANIKIN RECORDS MRCD 7083)

Alles waar Mario Schönwälder bij is betrokken, is van de grootste kwaliteit. Dit geldt zowel voor de muziek die de Duitser maakt (meestal in samenwerking met anderen zoals in dit geval met zijn landgenoot Thomas Fanger), als voor de apparatuur die zijn bedrijf Manikin ontwikkelt. Ook de eerste DVD die van zijn hand verschijnt, is een fraaie. Deze DVD, het eerste schijfje van het setje Analog Overdose 4, is opgenomen in 2006 tijdens het Hampshire Jam festival in Engeland, vergelijkbaar met E-Live of E-Day in Nederland. Hoewel bij elektronische muziek natuurlijk aan show meestal weinig te beleven valt, zijn dit heldere en goed gefilmde beelden van twee uitstekend musicerende heren. Fanger is een groot talent, getuige ook zijn schitterende solo-CD Parlez-Vous Électronique? (iO 63). Alle nummers die ze spelen, hebben met maaltijden te maken, zoals Liphook Breakfast (Liphook is de plek waar het festival plaatsvond). Beiden spelen ze op een Memotron, een uitvinding van Schönwälder's bedrijf Manikin. Dit is een digitale Mellotron zonder kast. Tussen de concertopnamen door zien we beelden van de heren op reis. De muziek die ze gedurende de 75 minuten spelen, is typische Berliner Schule-electronica met werkelijk uitmuntende sequencerlooppjes uit de "Schrittmacher"-sequencer van Manikin, sterk solowerk en gave Mellotronsounds. De CD bevat studio-opnamen. Het zijn andere nummers dan op de DVD maar qua sequences en sfeer is - begrijpelijk - wel sprake van enige gelijkenis. Ook hier horen we diverse fantastische sequences, soloklanken en innovatieve effecten. Vooral het tweede stuk Frankfurt Lunch kent alle elementen van top-Berliner Schule. Tangerine Dream had het niet beter kunnen doen in hun beste tijd. Berlin Dessert kent ook weer een heerlijk stuwende sequence en kalme pianobijdragen. Meesterlijk. Analog Overdose 4+ is een soort van bonus-CD, verpakt in een klein filmblikje. Het eerste nummer vind ik het beste stuk dat ik tot op heden heb gehoord in de Analog Overdose-serie. Ik doe mijn ogen dicht en bevind mij in een kathedraal in 1975 waar Tangerine Dream de beelden omver blies met hun basgeluiden. Het tweede stuk is iets rustiger maar opnieuw van enorme klasse.

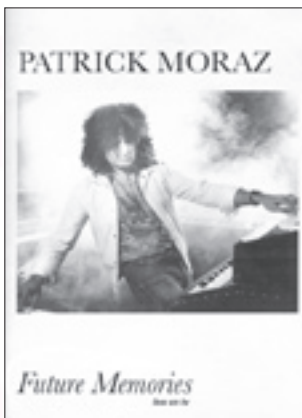
Website: www.manikin.de.

Paul Rijkens

PATRICK MORAZ

Future Memories, Live On TV
(VOICEPRINT VPDVD38)

Naar deze DVD heb ik lang uitgekeken. Er zijn mij namelijk maar weinig beelden bekend van Patrick Moraz. Ik kom niet verder dan de alleen in Japan uitgebrachte dubbel-DVD Live 1975 At QPR van Yes en wat stukjes met Chris Squire en de Moody Blues. In 1979 en 1982 gaf hij een tweetal concerten gevuld met "instant compositions". De gedachte hierachter legt hij uit in het interview in iO 72. De concerten zijn in Zwitserland op TV uitgezonden, geregisseerd door François Jaquenod. De CD's die hiervan zijn uitgekomen, Future Memories I en

II, zijn in hetzelfde nummer besproken. Persoonlijk vind ik de eerste de beste. Hij begint met de lange piano-solo Black Silk. Andere stukken zijn o.a. Eastern Sundays (een Oosters aandoende compositie voor piano en synthesizers) en het uit drie delen bestaande Metamorphoses (een feest voor toetsenfreaks). Hier bespeelt hij ongeveer twintig keyboards, waaronder twee Mellotrons (waarvan één gevuld is met de van hem bekende stemsamples) en de vermaarde Yamaha CS80 die hij aan het einde als een ware Keith Emerson bijna weet te verkrachten. In het derde deel laat hij een vette solo horen op de Clavitar, een draagbare synth. Future Memories II, gespeeld in 1982 en uitgekomen in 1984, laat een wat modernere Moraz zien en horen die onder meer speelt op een Roland Jupiter 8 en de Yamaha GS1 synth, de voorloper van de DX-serie. Ook maakt hij veel gebruik van een drumcomputer die het geheel een jaren 80-sfeerje geeft. Het bluesy Flippers heeft wel iets van Emerson, Satellite doet science fiction-achtig aan, terwijl andere nummers, zoals Chess, klassieker klinken. Regelmatig kleedt Moraz zich hier om. Bovendien wordt het optreden vergezeld van futuristische beelden en acteurs in de studio (wat die doen, is mij overigens niet geheel duidelijk). De enige niet instant composition is het vocale en poppy Video-Games (How Basic

Can You Get?). Het verhaal achter de concerten wordt door Moraz uitgelegd in een meer dan 40 minuten durend interview met Jon Kirkman. Voor mij als keyboardliefhebber is deze DVD, ondanks de wat mindere beelden in het tweede deel, een walhalla.

Paul Rijkens

VARIOUS ARTISTS

Convention Prog-Résiste 2006
(YAKOUTAKÉ)

The Spirit Of 66 in Verviers is de Belgische progtempel, vergelijkbaar met onze Boerderij. Jaarlijks wordt hier ook het festival van onze Waalse collega's van Prog-Résiste gehouden. Al vanaf de eerste editie brengt men een DVD uit met hoogtepunten van het festival. De uitvoering hiervan en de filmbeelden worden per jaar professioneler. De 2006-DVD bevat nummers van een zevental bands, aangevuld met interviews met bezoekers. De "pauzemuziek" komt van de CD Samsara van de Bretonse band Seven Reizh. Quantum Fantay kende ik nog niet maar gelet op hetgeen ze laten zien en horen in Wais Dame Dilamp moet ik me toch eens in de muziek van deze Vlamingen gaan verdiepen. Hun Ozric-Tentacles-achtige space-rock (met wél hoorbare fluit!) is namelijk zeer de moeite waard. Solstice Coil uit Israël brengt met Deep Child een aardig nummer ten gehore maar het springt er niet echt uit. Dat geldt ook voor met Time Can Stay, de bijdrage van het Finse Overhead. Dit wordt echter ruimschoots goedge maakt door Mangala Vallis met hun charismatische zanger Bernardo Lanzetti in The Boy That Howls At The Moon. Mooi zijn die dubbele gitaarsolo's. Foggy Stuff (België) weet mij te verrassen met hun licht folkly muziek, compleet met viool en lekker slepend gitaarwerk. Solstice komt hier om de hoek kijken. Ik ken de recente muziek van het Italiaanse Finisterre niet en miste de fluit uit het verleden een beetje. Maar er zit bijzonder veel potentie in hun best ingewikkelde muziek en ook het gitaarwerk is prima. Tevens is er een Doors-achtig orgeltje te horen. Het beste wordt tot het einde bewaard in de vorm van het RPWL nummer Roses. Dit is een klein goedmakertje voor hun nog niet verschenen DVD. Als bonus zijn er "thuisopnamen te zien" waarin wordt gejamd. Gaaf is het om Lanzetti Dancing In The Moonlit Night te horen zingen (waarbij hij op een gegeven moment de tekst vergeet, maar dat is hem vergeven). Dit festival en de bijbehorende DVD's zijn uitste-

kende initiatieven waarvan er hopelijk nog vele zullen volgen.

Info: www.progresiste.com.

Paul Rijkens

YUVAL RON AND
RESIDENTS OF THE FUTURE
Live At Klaipeda International
Jazz Festival 2006
(EIGEN BEHEER)

Eén blik op Futuristic Worlds Under Construction onthult door wie Yuval Ron en zijn band Residents Of The Future deels beïnvloed is. De debuut-EP van dit Israëlische viertal bevat namelijk, naast vier eigen composities, een cover van Allan Holdsworth's Looking Glass. Op Live At Klaipeda International Jazz Festival 2006 komt die invloed met name in Ron's gitaarspel tot uiting door ongewone melodielijnen, stemmige, vaak aanzwellende (gitaarsynthesizer) akkoorden en razendsnelle (deels door tapping voortgebrachte) solo's, waarvan het ingetogen Guitar Solo enkele aspecten toont. In de overige stukken integreert hij dit echter in een dynamisch groepsgekluid, met een solide jazzrockende ritmesectie. Hierin zijn ook symfonische elementen verwerkt, zoals in opener Greetings, Earthling, dat eenzelfde dreigende toetsenprelude kent als UK's Alaska. Toetsenman Ofir Schwartz bespeelt overigens niet alleen moderne synthesizers, in de sfeervolle ballade Long Distance Call hanteert hij ook gevoelig een vleugel. Het complexe doch toegankelijk overkomende werk overheerst evenwel, waarbij uiteraard ook solos zijn ingeruimd voor de drummer en bassist en er af en toe een heavy gitaaruitbarsting weerklinkt. Het optreden werd gefilmd tijdens een openluchtconcert in Litouwen. Hoewel de beelden suggereren dat veel bezoekers vooral van de gezelligheid genoten, zijn de reacties steeds enthousiast en is het beeld van het kleine jochie dat de gitarist imiteert ontroerend. Het stereogeluid is goed, waarbij het voor een buitenlucht optreden typerende echo-effect van de drums eigenlijk mooi bij de ambiance past, in tegenstelling tot de rondzwevende zwarte ballon met doods-kopafbeelding. De bedoeling van deze met meerdere camera's en veel close-ups gefilmde zogenaamde FreeVD is dat geïnteresseerden de film gratis downloaden van onderstaand adres, enigszins vergelijkbaar met de nieuwe Radiohead-CD. Of dit soort distributie van muziek de toekomst zal zijn, is moeilijk te voorspellen, feit is wel dat de moderne progressieve jazzrock van dit gezelschap genoeg potentieel heeft voor de komende tijden.

Info: www.rotf.us/music.

René Yedema

ABIGAILS GHOST

Selling In sincerity

(AESPERUS MUSIC AMCDAG03)

TIP

Schaamteloos! Mijn eerste reactie bij het beluisteren van Selling In sincerity liegt er niet om ook al klinkt er nog zo'n schattig orgeltje om de luisteraar in te pakken (Mazurka). Want de pittige Abigail is niet alleen zo brutaal om zich aan Porcupine Tree te spiegelen, nee ze lijkt het te willen ZIJN! En daar is het resultaat dan ook naar. Ik snap eerlijk gezegd geen hout van dat soort ambities (al doet het stel zelf of hun neus bloedt), zeker als de voorbeeldband in kwestie zelf nog springlevend en actief is. Maar allemachtig... je blijft deze draaien. Want laten we wel wezen: dit is een fantastisch debuut, zeker als je bedenkt dat het ding in slechts één week (!) is opgenomen. De vier jonkies uit New Orleans zijn met groot enthousiasme aan de slag gegaan en pakken de zaken groots aan. De eigen productie maakt afsluitend indruk en de CD is in een schitterend digipack gestoken. Als leitmotif is hoofdzakelijk voor In Absentia gekozen. Maar waar PT het tegenwoordig over een stevigere boeg gooit, is er hier nog steeds ruimte voor de dromerige kant van het grote voorbeeld, zoals destijds op Signify. Dat levert heerlijke atmosferische nummers als Monochrome en het aanstekelijke, akoestische Windows op. Spil Joshua Theriot is een begaafd gitarist en tevens een overtuigende leadzanger. De vocalen zijn opgenomen in de stijl van Wilson, soms dus vervormd, zodat Theriot live wellicht een stuk authentiekter zou kunnen klinken. Ook tekende hij, samen met partner in crime/bassist Kenneth Wilson (what's in a name!) voor alle composities en daar zit geen zwakke broeder tussen. Sommigen, zoals Sellout en Mother May I vallen hoogstens nog wat extra op door het stoere karakter en de hoge meezingbaarheid van de eerste. Toch zit een Krent er wat mij betreft voor deze plaat nog niet in, simpelweg vanwege het feit dat AG teveel op Meester Wilson leunt. Dat "probleem" kan met de opvolger zomaar voorbij zijn en dan neemt de carrière van deze Southern Boys pas écht grote vlucht. Ondertussen komen de rotzakjes met deze CD hartstikke mooi weg, en da's een hele prestatie! Info:www.abigailsghost.com.

Alice Switser

ANIMATIONS

Animations

(EIGEN BEHEER / JUST FOR KICKS)

Stel, je zegt tegen de grootste Dream Theater-fan dat zijn band als verrassing een instrumentale CD gemaakt heeft en je laat hem Animations horen, dan denk ik dat hij hier meteen intrapt. Wat vier Poolse muzikanten hier gepresteerd hebben is van (bijna) de zelfde

hoogstaande technische kwaliteit en lijkt als twee druppels water op de stijl van de Amerikaanse keizer van de progmetal. Animations neigt wel iets meer naar het toegankelijke. Daar ligt meteen ook de kritische noot, want het lijkt er eigenlijk om de haverklap op dat je een riffje, een loopje, een solo of een insteekje al eens gehoord hebt. Het is eigenlijk allemaal al eens gedaan, hoe knap ook. Doordat het instrumentale muziek is, is de vergelijking met Liquid Tension Experiment eigenlijk beter op zijn plaats, maar ook hier schuwen de Polen meer het experiment. Vreemd genoeg lijken deze wizards tijdens Oranges ineens moeite met een hechte timing te hebben. Verder rocken de heren wel dat het een lieve lust is, onder meer in twee lange stukken die in drie en vier delen zijn verdeeld. Pawel Larysz heeft, net als zijn grote voorbeeld Mike Portnoy vaak doet, de snaretom strak / hooggestemd afgesteld. En ook met de dubbele basdrums weet hij goed raad. De stijl is nagenoeg identiek. Ook de sound en de razende gitaarloopjes à la John Petrucci ontbreken niet. Soms sijnpelen wat flardjes oude Marillion-stijl door. De 18 minuten van de titeltrack werden bewaard tot het slot, waar alles nog eens uit de kast wordt gehaald en na een fraaie aanloop de notenpoeperij tot grote hoogte stijgt. Dus: kan het je geen bal schelen dat het niet bijster origineel is en ben je allang blij met een DT-kloon, dan koop je met deze 70 minuten echt geen kat in de zak.

Freek Wolff

ARC

Fracture

(DIN28)

ARC is eigenlijk het moeilijker broertje van Redshift. Beide bands hebben Mark Shreeve in hun gelederen die in ARC samenwerkt met electronic music pionier Ian Boddy. Waar Redshift vooral gaat om de snelle en zeer zware sequencers die up-tempo met zolang tekeergaan totdat al je meubilair een andere plek heeft gekregen, daar gaat ARC voor iets meer mid-tempo melodieuze synthesizerklanken die je rustiger laten genieten. Dat levert veel fraais op getuige Fracture dat geluidstechnisch bijzonder fijn klinkt en geen moment veeft. Je kunt best stellen dat waar Shreeve achter de knoppen opduikt er altijd sprake is van top-EM, en dat is nu wederom het geval. Genieten!

André de Waal

AVANTASIA

The Scarecrow

Lost In Space Parts 1 & 2

(NUCLEAR BLAST)

Na een stilte van 5 jaar is de frontman van de Duitse metalformatie Edguy terug met een vervolg op zijn in 2001 en 2002 uitgebrachte metalopera's. The

Scarecrow bevat elf tracks, samen goed voor meer dan een uur muziek. Tobias Sammet heeft, evenals bij de vorige albums, diverse gastvocalisten en muzikanten ingehuurd. Namen als Amanda Somerville (Aina), Michael Kiske, Jorn Lande, Alice Cooper (in de track The Toy Master), Roy Khan van Kamelot in het openingsnummer (Twisted Mind), Bob Catley (Magnum), Oliver Hartmann en Rudolf Schenker (Scorpions) maken dit album natuurlijk bovengemiddeld interessant. De mensen die de instrumentale basis hebben neergezet zijn Eric Singer (Kiss) op drums, Sammet zelf op bas en Sascha Paeth (ex-Heaven's Gate) op gitaar. Muzikaal gezien draagt het album heel nadrukkelijk een Edguy signatuur, want vele melodietjes en refreinen doen denken aan reeds bestaande nummers van deze band. De ondersteunende orkestraties, de toetsen en de mooie symfonische intro's zijn echter veel talrijker aanwezig. Ook zijn er diverse rustpunten, zoals de prachtige ballad Cry Just A Little met Bob Catley. Technisch, qua productie en arrangementen zit deze plaat voortreffelijk in elkaar. Hoogtepunt is de ruim 11 minuten durende titeltrack met een hoofdrol voor stierzanger Jorn Lande en een zeer prettig symfonisch intermezzo. Samples zijn te beluisteren via de websites van het label (www.nuclearblast.de) en die van Tobi's site: www.tobiassammet.com. Naast de reguliere CD is er ook een gelimiteerde oplage van een CD met DVD en voordat het album uitgebracht wordt, zijn er al twee EP's verkrijgbaar met materiaal dat niet op het album terug te vinden is, aangevuld met clips, een wallpaper en een fotogalerij (Lost In Space, Parts 1 en 2). Op Part 1 worden de hitsingle Lost In Space en Another Angel Down aangevuld met de Abba (!) cover Lay All Your Love Down in een heel aardig arrangement. Dan volgt een heerlijk AOR nummer dat uitstekend toegevoegd is op de stem van Bob Catley. De laatste track is Rainbow-achtig met een deel van de zang verzorgd door Eric Singer en een goede bijdrage van Miro Rodenberg op het orgel. Part II bevat dezelfde single, aangevuld met o.a. een live uitvoering in de studio, een studio-report en nog vier non-album tracks met vocale bijdragen van Lande en Kiske. Promised Land en Scary Eyes zijn up tempo Edguy-achtige nummers, verder een cover van Dancing With Tears In My Eyes van Ultravox en een pakkende ballad: In My Defence. Behalve door Sascha Paeth worden de gitaarpartijen gespeeld door Gamma Ray's Henjo Richter.

Menno van Brucken Fock

ERIK BARON / D-ZAKORD

De Futura (Hiroshima)

(MUSEA FGBG 4711.AR)

Ondanks drie eigen nummers van Erik Baron is De Futura eigenlijk een coverplaat. De drie overige composities, de kortste langer dan de drie van Baron samen, zijn van de hand van baslegende Jannik Top, oorspronkelijk terug te vinden op Magma's Üdü Wüdü. De nummers van Baron zijn echter wel belangrijk als rustpunten. De instrumentatie is apart: een drummer, zes gitaristen en zes bassisten, vergelijkbaar met de avant-garde gitaarorkesten van Glenn Branca. Het

eerste Baron-nummer, Pandora, heeft ook wel iets weg van Branca's werk. Het beklemmende La Musique Des Sphères (van Top) klinkt nogal minimaal en ondanks de bezetting erg elektronisch. De percussie is zwaar, de stijl dark ambient, en voornamelijk is er weinig melodie te bekennen. De Futura #1 heeft ijzersterke melodien en zo blijkt dat Faith No More's Woodpeckers From Mars in de jaren 70 al een wat complexer broertje had. Deze track heeft een hoofdrol voor de gitaristen. Het volgende Baron-nummer zorgt voor enige rust en verstillings, waarna het lange De Futura #2 er weer flink in hakt. Neem Vangelis' Blade Runner in het kwadraat, veel tempowisselingen (hoewel het af en toe ook erg rechttoe rechtaan is), bij tijd en wijle zwaar gitaarwerk, een zekere mate van paniek en een geweldige "drive" en je zit in de buurt. In de eerste 3 minuten hebben de bassisten een keer vrij spel. Als poging om de muziek van Top voor een moderner voetlicht te halen, slaagt De Futura wonderwel. De muziek klinkt zowel nietsontziend als pakkend, vooral de twee lange De Futura tracks.

Jurriaan Hage

BEARDFISH

Från En Plats Du Ej Kan Se

(PROGRESS RECORDS PRCD 027)

The Sane Day

(PROGRESS RECORDS PRCD 028)

Een raar visje, dat Beardfish. Hij zou enkel voorkomen in de diepere wateren rond Australië, maar volgens progressieve bronnen zou de familie Poliximia sinds 2001 ook in Zweden opduiken. En hoe! De geschubde diepgraver laat Zappa Gentle Giant ontmoeten, mengt Yes en Genesis moeiteloos met de Beach Boys, en zet iedereen met een flinke portie humor op het verkeerde been. Beardfish is opgebouwd rond gitarist David Zackrisson en toetsenman Rikard Sjöblom. Dat deze Zweedse artrockers net als hun eindeloze reeks muzikale landgenoten een schat aan talent met zich mee zouden brengen, was met Från En Plats... meteen al duidelijk. Tot nu toe ging dit album aan de oren van iO voorbij. Geremasterd en al krijgt het een nieuwe kans. Misschien ligt het aan de volstrekt onverstaanbare Zweedse teksten, maar deze plaat klinkt een stuk minder salonfähig dan z'n opvolger The Sane Day. Toch is de boodschap helder: de band neemt je mee op een rondje Artrock en halverwege komt Kaipa je tegemoet. Genialiteit, plezier in de muziek en een stel goede muzikanten maken deze band onweerstaanbaar. Op The Sane Day komt Beardfish de luisteraar met het Engels wat meer tegemoet. De concept-achtige dubbelaar weet te boeien tot het einde van schijf één, maar lijdt daarna enigszins aan het Flower Kings-syndroom. De heren hadden er beter aan gedaan om van het tweetal één sterk album te distilleren, want met twee schijven raken we overvoerd met rare loopjes en ingewikkelde wendingen. Jammer genoeg komt de warme sound en de energie van dit gezelschap op geen van de CD's volledig tot z'n recht. Daarvoor moet je ze in vlees en bloed zien. Heb je die kans, laat 'm dan niet schieten en trek gemakkelijk zittende kleding aan. Het beaarde kwartet heeft namelijk een prima live-reputatie en weet je binnen de kortste

keren in beweging te krijgen.

Martinka van Noorloos

BIG SLEEP

Bluebell Wood

(ESOTERIC ECLEC2008)

Esoteric Recordings probeert belangrijke historische prog-releases weer boven water te krijgen en geremasterd op CD uit te geven. Ook bij Big Sleep is dat gelukt. Deze band uit Wales bracht in 1971 haar enige album uit op het Pegasus label, maar ten tijde van de release was Big Sleep al ter ziele. Enkele leden zien we later terug in gerenommeerde formaties als Gentle Giant (drummer John Weathers), Man (toetsenist Phil Ryan), Wild Turkey en daarna Rick Wakeman's band (zanger / gitarist Gary Pickford-Hopkins). Al bij de eerste tonen zijn de kenmerken te horen van een vroege Britse prog-rock-band. In Saint & Sceptic en Death Of A Hope is een orkest gebruikt waarbij de cello's en violen duidelijk zijn te onderscheiden. Dat luistert een stuk plezieriger dan naar de elektronische orkestraties die tegenwoordig gebruikt worden. Ook orgel en piano zijn veelvuldig te horen op Bluebell Wood zoals in het Procol Harum / Deep Purple achtige titelnummer van 11 1/2 minuut. In Free Life wordt de luisteraar getraakteerd op een Hammond solo van Ryan. Eigenlijk is Bluebell Wood een aaneenschakeling van nostalgische momenten, die typerend zijn voor het eind van de jaren 60 / begin jaren 70. Als je graag luistert naar Beggars Opera, Cressida en Gracious, dan kan ik je Big Sleep aanbevelen, mede ook omdat de geluidskwaliteit prima is. Info: www.esotericrecordings.com.

Leo Hoekstra

BREATHING SPACE

Coming Up For Air

(BREATHING SPACE BS0701CD)

Breathing Space was de solo-CD van ex-Mostly Autumn-toetsenist Iain Jennings (iO 63). Dat vond ik een wisselvallige plaat die slechts bij vlagen liet horen wat Jennings in zijn mars heeft. Het aparte is, dat Coming Up For Air onder de bandnaam Breathing Space is uitgebracht. Naast Jennings bestaat de groep uit zangeres Olivia Sparnenn die ook op Breathing Space

zong, gitarist Mark Rowen, bassist Paul Teasdale, toetsenman Ben Jennings en drummer Barry Cassells. In één van de nummers, Don't Turn A Blind Eye, is ook een ander voormalig MA-lid te horen, Liam Davison op slide guitar. Luisteraars van Breathing Space (de band) moeten niet verwachten dat dit een tweede MA is. De muziek op Coming Up For Air is meer straight forward en rockgericht, maar wel mooi gedaan. Sparnenn heeft een prachtige stem die ik vergelijkbaar vind met die van Joanne Hogg van Iona. In de eerste track, het titelstuk, wordt dat reeds duidelijk. Het gitaarspel staat voorop, de toetsen zijn wat minder nadrukkelijk aanwezig hoewel er wel sterke (Mellotron)koren worden gebruikt. Rock en ballad-achtig werk wisselen elkaar af. On The Blue Horizon (met een slepende solo van Rowen) en Rain Song zijn bijvoorbeeld mooie rustieke ballads. Soms maakt men gebruik van een pompende ritmiek, zoals in Time Tells All The Unknown, terwijl Head Above The Water een licht moderne inslag kent door het ritme. Soms wordt de sfeer enigszins Amerikaans, en meen ik zelfs lichte invloeden van een band als Heart te horen. Dit is het geval in Don't Turn A Blind Eye. De (opnieuw slepende) elektrische gitaarsolo is wel typisch symfonisch. Het mooiste stuk vind ik het melancholisch aandoende Searching For My Shadow. Dit is een fraaie plaat geworden die door het popgehalte misschien niet iedereen aan zal weten te spreken maar die wel een frisse wind laat waaien.

Info: www.breathingspaceband.info.

Paul Rijkens

CARAVAN

The Show Of Our Lives, Live At The BBC 1968 - 1975

(DERAM 5301443)

Wanneer jij een Caravan verzamelaar bent en de albums Songs For Oblivion Fishermen, Ether Way en Green Bottles For Marjorie in je uitgebreide verzameling hebt, kun je nu gerust doorbladeren. Ben je een ietwat gevorderde Caravan liefhebber maar heb je nog niet genoeg van deze band of ben je een completist, lees dan verder. The Show Of Our Lives, Live At The BBC 1968 - 1975 bevat een grote selectie van de opnamen die de toen nog jonge Canterbury Scene band Caravan maakte voor Auntie Beeb. De meeste van deze opnamen zijn eerder uitgebracht maar dan verspreid over de voornoemde CD's. Op The Show Of Our Lives worden ze op één dubbelaar verzameld. Alle hoogtepunten staan er op, van Place Of My Own uit 1968 tot The Show Of Our Lives uit 1975, met daartussen de lange toetsengedreven epics als Nine Feet Underground (14:31 min.), A Hunting We Shall Go (9:01), The Love In Your Eye (13:52), The Dabsong Conshirtoe (15:50) en uiteraard For Richard (15:05). Het blijft heerlijke, vrolijke, Engelse symfo wat de kernband van Pye Hastings (gitaar, zang), Dave Sinclair (keys), Richard Sinclair (zang, bas) en Richard Coughlan (drums) produceerden.

André de Waal

CATHEDRAL

The Bridge

(EIGEN BEHEER)

Het was 1978 toen het album Stained

BOEK

DAVE THOMPSON

Turn It On Again, Peter Gabriel, Phil Collins & Genesis

(ISBN 9780879308100)

Het jaar 2007 is het Genesis jaar. Naast het optreden van de band zelf in de Arena, trad The Musical Box op in Amsterdam en Brussel. En dan de talloze Genesis boeken. In de vorige iO pages stond al een recensie van Chapter And Verse. Via internet kwam ik ook achter het interessante boek Turn It On Again (2005) van de Amerikaanse journalist Thompson (verhalen van hem zijn o.a. verschenen in de muziektijdschriften Q en Melody Maker). Hij brengt in dit 328 pagina's tellende werk een pakkend verhaal van Genesis. Het bevat vermakelijke anekdotes, zoals bijvoorbeeld uit de begintijd toen Genesis naar King Crimson luisterde. Ook de nauwe relatie tussen Peter Gabriel en Peter Hammill komt in het boek terug. Daarnaast heeft Thompson uitgebreid met Steve Hackett gesproken. Dit levert wat nieuwe weetjes op. Zo is het indrukwekkende solonummer Shadow Of The Hierophant al geschreven in de tijd van Foxtrot, maar werd het pas op zijn eerste solo LP Voyage Of The Acolyte geplaatst. Ter opvalling van het gat tussen Anthony Phillips en Steve Hackett heeft Mick Barnard een blauwe maandag in Genesis gespeeld. Barnard heeft muzikaal wel de basis gelegd voor de closing section van The Musical Box en Twilight Alehouse, aldus Thompson. Hackett geeft verder aan dat Supper's Ready al de kwaliteiten van Genesis weergeeft. In 1972 waren er ook andere bands die lange nummers schreven zoals Pink Floyd, Van der Graaf Generator, Yes en Emerson, Lake And Palmer. Genesis sprak af dat alleen geïmproviseerd zou worden in een nummer als dat noodzakelijk zou zijn. Zo werkte Genesis eerst aan een nummer dat 30 minuten lang was. Ook is Tony Banks, de leider op de achtergrond van Genesis, aan het woord. Volgens Banks stammen de nummers Entangled en Ripples al uit de tijd van Trespass. Ze zijn inderdaad erg gebaseerd op akoestische gitaren, maar in de Arena werd Ripples op een elektrische gitaar gespeeld. "Ze vragen me maar als zanger van Genesis", aldus Collins in de periode waarin zang-audities gehouden werden om een goede opvolger voor Gabriel te vinden. Dave Thompson staat stil bij de goede relatie tussen Gabriel en Collins. Zo heeft Peter Gabriel al in 1978 een gastoptreden bij Genesis in Madison Square Garden gedaan. Tijdens het laatste nummer I Know What I Like heeft Gabriel de vocalen overgenomen. Het boek bevat tevens een uitgebreide discografie. Een minpunt is het geringe aantal foto's, maar een pluspunt is de leesbaarheid. Voor veel foto's kun je terecht bij het boek van Armando Gallo: I Know What I Like of het al eerder genoemde Chapter And Verse. Turn It On Again leest als een roman en is te koop bij de betere boekhandel, of via Bol.com (internet). Het is met name geschikt voor de doorgewinterde Genesis fan van zowel het Gabriel- als het Collins-tijdperk, maar ook voor degenen die geïnteresseerd zijn in de wereld achter Genesis. Het boek bevat vooral verhalen van en over mensen die van hun hobby - muziek maken - hun werk hebben gemaakt. Veel leesplezier!

Timon van Zessen

albums afkomstig van een Amerikaanse progressief combo. Groot is onze verbazing wanneer we bijna 30 jaar later van quasi dezelfde bezetting een compleet nieuw album ontvangen. Nog steeds leveren ze een geluid af dat geperst zit tussen Gentle Giant en King Crimson in, afgeboord met vleugjes Yes en Genesis. Heel wat Mellotron wordt de rijke arrangementen ingestuurd doch de beslissing van drummer Mercury Caronia IV om elektronische drums in te spelen i.p.v. akoestische blijkt wel een serieus verkeerde keuze. Diepere akoestische klanken hadden de muziek veel beter kunnen dienen. Nieuwe gitarist David Doig krijgt de kans om zijn kunnen te etaleren in het prachtig instrumentale Kithara Interludium dat wel wat wegheeft van Jan Akkerman's Tabernakel. Met Angular World komen atonale klanken bovendrijven, terwijl de stem aan een jonge Peter Hammill doet denken en de muziek opnieuw de stal van Gentle Giant ruikt. Het sluitstuk van deze toch wel memorabele uitgave komt op rekening van The Secret waar de complexe structuur regelrecht de

neemt de ziel van de jaren 70 en pakt ze op een moderne manier in. Het eindresultaat is meer dan geslaagd doch vereist wel meerdere beluisteringen alvorens je een definitief oordeel over dit kleinnood kunt vellen. Let op! Deze Cathedral is NIET de Cathedral die in beginjaren 90 op het Kinesis label de albums Kingdom Of Ends en There In The Shadows uitbracht!

John Bollenberg

CETI

Perfecto Mundo

(OSKAR 1030CD)

Dit Poolse gezelschap, dat muziek maakt in het melodieuze hardrock genre, soms iets tegen gothic metal aanhangend, is niet onbekend in iO Pages. Deze studio-CD is het zesde album in de geschiedenis van de band die al in 1989 werd opgericht. De uitgave is keurig verzorgd en bevat naast een ruim uur muziek ook nog een fotogalerij en studio-opnames. Ondanks de diverse wisselingen in de bezetting doen de vier mannen en één vrouw hun best om met Engelstalige

VETTE KRENT

CODA

Sounds Of Passion: The Album - The Demos (21st Anniversary Edition)

(PSEUDONYM CDP-1086 / ROUGH TRADE)

De LP Sounds Of Passion stamt oorspronkelijk uit 1986, terwijl het album in 1991 op CD verscheen. Jarenlang was deze echter niet meer leverbaar. En als je dan toch een heruitgave overweegt, waarom dan niet in geremasterde vorm en voorzien van bonustracks? Dat zal ongetwijfeld de gedachte zijn geweest achter deze release. Terecht lijkt mij, want Sounds Of Passion behoort tot de klassiekers van de Nederlandse proggeschiedenis, zoals ook al bleek in iO Pages nr. 62. Sounds Of Passion was van een schoonheid zoals we die halverwege de jaren 80 al een tijd niet meer gehoord hadden. Voor dit soort muziek was ooit de term 'Symfonische Rock' bedacht. Geen gemakkelijk te volgen ritmes of voorspelbare wendingen die binnen een bepaalde tijdslimiet voltrokken moesten worden. Het titelnummer duurde maar liefst 30 minuten en kwam over als een constante stroom aan verrassende muzikale ideeën. Daarin speelden de toetsen van componist Erik de Vroomen natuurlijk een grote rol. Veel synthesizers, maar ook Hammondorgel en Mellotron trokken aan het luisterend oor voorbij. Daarbij waren de contrasten soms wel erg groot: een loodzwaar kerkorgel versus een lichtgewicht piccolo, als kat en hond die samen in één mand liggen. Het kon allemaal tijdens dit meesterwerk. Maar vergis je ook niet in het gitaarwerk van Jack Witjes, dat dezelfde creatieve gedachte uitdroeg als het toetsenspel. Geen raggende mannen hier, maar verfijnde specialisten. Het album bevatte verder nog Defended en Crazy Fool And Dreamer, twee kortere songs met een iets songmatigere inslag, maar die nog steeds de klasse van Coda uitstraalden. Vooral de zang van Witjes was hierin ontzettend sterk. Dat alles vinden we uiteraard terug op deze re-release. Bovendien zijn deze twee songs nog in singleversies toegevoegd, evenals een bassolo van Jacky van Tongeren en een demoversie van de proloog. Daarnaast is nog een tweede schijf toegevoegd, met daarop de allereerste demoversie van Sounds Of Passion. Je hoort de contouren duidelijk staan, maar dus ook dat er wel enig verschil is met het uiteindelijke stuk. Zo staan er nog meer demoversies van Coda-nummers op deze schijf, waarvan er later enkele op What A Symphony terecht kwamen. Doodzonde dat het hier bij bleef en dat Coda geen langer bestaan gegund was. Info www.centertainment.nl.

Antonie Deelen

Dat Scandinaviërs behoorlijk kunnen innemen, is een publiek geheim. Naast deze 'alcoholics' is er gelukkig ook een klein groepje 'workaholics' in het hoge noorden te herkennen. Drie Zweedse muzikanten mag je namelijk best wel zo noemen, want de laatste jaren kom je gitarist Tommy Denander, drummer Daniel Flores en multitalent Magnus Karlsson op menige release in de progressieve hardrock / metal sector tegen. De twee laatstgenoemde schitteren ook weer op deze projectplaat. Flores heeft met z'n eigen band Mind's Eye zojuist een geweldige CD (zie iO 76) afgeleverd en Karlsson is de grote man achter projecten als Starbreaker en de 'zanggevechten' tussen Russell Allen en Jorn Lande. Op The Codex klinkt zeer stevige melodieuze metal; gevat in twaalf keurige composities van ruim 5 minuten lengte per stuk. De gedegen muziek pleveit de weg voor een sterk optreden van zanger Mark Boals, eerder actief als vocalist in de band van Yngwie Malmsteen, en tegenwoordig aan de weg timmerend met de powerprog-act Ring Of Fire. The Codex ligt in het verlengde daarvan, met net iets meer nadruk op de puntige en somtijds catchy songschrijfstijl van Karlsson. Goede voorbeelden daarvan zijn Bring Down The Moon en Dream Makers, die sterke herinneringen aan de samenwerking Allen-Lande oproepen. Over de hele linie scoort de schijf een vette voldoende. De enige kanttekening die je zou kunnen maken is dat hij met een tijdsduur van bijna 70 minuten wat aan de lange kant is. Bij dit soort veel-eisende muziek ligt vermoeid afhaken dan altijd op de loer.

Robert Schuller

COHEED AND CAMBRIA

No World For Tomorrow
(COLUMBIA / SONY / BMG)

De New Yorkse progressieve rockband Coheed and Cambria vertelt middels conceptalbums het verhaal van The Armory Wars, een stripboek getekend door zanger Claudio Sanchez. Coheed Kilgannon en zijn vrouw Cambria zijn daarin de hoofdfiguren. Ondertussen heeft de band al drie hoofdstukken in de vorm van net zoveel albums uitgebracht en is het nu tijd voor het tweede deel van het hoofdstuk "Good Apollo, I'm Burning Star IV, Volume Two: No World For Tomorrow". De stijl van de band is een mengeling van Led Zeppelin met Rush en jaren 80 melodische rock. Gezien het concept en muziek denk ik ook aan Devin Townsend's project Ziltoid The Omniscient. De stem van Sanchez gaat richting Geddy Lee en Sting. Als drummer heeft de band Chris Pennie van The Dillinger Escape Plan in de gelederen, die vanwege contractuele verplichtingen echter niet op deze plaat meedoet. Ter vervanging

hebben ze Taylor Hawkins van de Foo Fighters opgetrommeld. Er zijn geen teksten afgedrukt in het CD-boekje, dus over de inhoudelijke kant van de strip valt niets te melden. De CD heeft eigenlijk twee hoofdstukken, maar de eerste acht nummers staan zo te zien los van elkaar. Hieronder bevindt zich ook het aanstekelijk, radiovriendelijke The Running Free. Toetsen staan niet zo op de voorgrond in Coheed's muziek maar zijn wel aanwezig. Het meest interessante voor de prog liefhebber zit 'm in deel twee: The End Complete. Beginnend met een intro bestaand uit akoestische gitaar en een koortje gaan we snel naar het eerste echte nummer van dit deel: Radio Bye Bye. Een retro-sound zoals hierboven beschreven maar zeer aanstekelijk en afwisselend. Ook de powerballad The Road And The Damned ademt die nostalgische gevoelens. Vernuftig en compact maar nooit klef, net als afsluiter On The Brink, het meest proggy nummer. Mark Knopfler opent het bal, violen en cello komen om de hoek kijken. Ja, inderdaad een rustig begin totdat Pink Floyd het overneemt. Hoogtepunt van een bijzondere en uitstekende CD. Luister ook eens op myspace.com/coheedandcambria of op 21 januari 2008 in Tivoli, Utrecht.

Bert Treep

COSMOSQUAD

Acid Test
(MARMADUKE RECORDS)

'Vibe and mood', daar draait het om volgens de Amerikaan Jeff Kollman. Vanaf 1997 maakte deze gitarist met de Canadese drummer Shane Gaalaas en bassist Barry Sparks instrumentale progmetal, overgoten met groovy jazz-rock. Twee bejubelde studio-albums en een live-CD waren het resultaat. Nu is het trio uitgedund tot een duo, met drie uitstekende gastmuzikanten op de basgitaar. Dit zijn geen kleine jongens, want Kollman en Gaalaas verdienden hun sporen bij artiesten als Glenn Hughes, UFO, Yngwie Malmsteen en het Japanse B'z. Je hoort dat er aan af, want de heren schudden complexe partijen schijnbaar gemakkelijk uit hun mouw. Het doet daarom denken aan Planet X, maar bevat iets meer gevoel, zodat je zeker in prachtnummers als Numena ook de sfeer van King's X hoort, mede door de zware, rocky gitaarsound. Soms mag de bluesy funk ineens regeren, zoals in Swink, waarmee een associatie met Hendrix en Vaughan onvermijdelijk is. Met de toegankelijke ballad The Long Walk Goodbye nemen ze even gas terug, maar meestal bruist Cosmosquad van de energie. Wat kunnen deze mannen spelen zeg. Toevoeging van wat toetsenwerk mag geen naam hebben. Meestal is het rock en funk dat de klok slaat, maar soms steken jazzy accoorden stevig de kop

zang ook buiten eigen land meer bekendheid te krijgen. Die dame heeft de bijnaam "Marihuana" en is verantwoordelijk voor de progressieve inslag. Verder speelt zij fluit en verzorgt achtervocalen en koortjes. De constante factor in de band is zanger Grzegorz Kupczyk die met zijn karakteristieke, ietwat hese stemgeluid en langzame vibratie zeer herkenbaar is. Doordat zijn stem bovendien geen groot bereik heeft (hij heeft al moeite genoeg met middelhoog), zijn veel nummers in dezelfde toonsoort en dat geeft het geheel soms een wat monotoon karakter. Het orkestrale, bijna Gregoriaanse begin lijkt wat op Epica, dan verandert de stijl enigszins en doen de zware gitaarriffs hun intrede terwijl het eerste stukje nog gedomineerd wordt door de piano en er een bijna op Marillion gelijkend instrumentaal tussenstuk te horen is. Daarna wat steviger werk maar wel steeds ondersteund door nadrukkelijk aanwezige toetsen. De langzamere nummers, als For Those Who Aren't There en het mierzoete Gardens Of Life 2 zijn weliswaar regelmatig 'lijkend op' maar klinken op zich zeer degelijk en liggen goed in het gehoor. Conclusie is dat CETI een uitstekende vertegenwoordiger is van de Poolse symfonisch getinte metal maar daarbij wel tegen geduchte concurrentie uit de diverse omliggende landen moet opboksen.

Menno van Brucken Fock

CLEPSYDRA

Second Era Of Stonehenge
(MUSICHE PARTICOLARI MPRCD050)

Ja hoor, de jaarlijkse test van de iO Pages recensenten is weer aangebroken en bij de selectie ben ik blijbaar uitgekozen om door de hoofdredacteurs te worden getest op mijn muziekkennis. En zo heb ik Second Era Of Stonehenge van Clepsydra in mijn handen, de lang verwachte opvolger van uitstekende progalbums Hologram, More Grains Of Sand, Fears en Alone. Goh, de band is wel helemaal vernieuwd, het zijn nog steeds hoofdzakelijk Italiaanse namen maar geen enkele is hetzelfde. En de muziek, die is toch beduidend minder symfonisch, eigenlijk helemaal niet, meer psychedelisch bluesy. Krijg nou wat, die viezeriken op de redactie, willen ze mij soms wegwerken? Dit zijn twee totaal verschillende bands met dezelfde naam, alleen komt de band die wij goed kennen uit Zwitserland en dit nieuwe trio uit Italië. En bovendien krijgen we nu in plaats van topprog nogal middelmatig muziek voorgeschoteld. Nou heren hoofdmannen, daar trapt deze arme recensent niet in. Bukken maar, hier komt de frisbee van de slechte Clepsydra aan!

André de Waal

THE CODEX (FEATURING MARK BOALS)

The Codex
(FRONTIERS FR CD 353 / ROUGH TRADE)

op, zoals in *Bedbucket* en *Goathead*. Dan dreigt het minder toegankelijk te worden en ietwat chaotisch. Op professioneel niveau weet *Cosmosquad* de kritische *Acid Test* (= vuurproef) echter ritmisch te doorstaan. Het boeit absoluut, maar mede door het ontbreken van zang, blijft het raken van het hart een lastig karwei voor zo'n klaskakende als deze.

Freek Wolff

CREATE

Space Time Continuum (GROOVE UNLIMITED GR-145)

De vorige CD van de Engelse elektronische musicus Stephen Humphries, *Biospherical Imagery* (iO 68), viel me een beetje tegen. Opvolger *Space Time Continuum* is gelukkig wat beter, hoewel zijn muziek nog steeds niet behoort tot de top in het genre (Berlijnse School / retro). Vooral op ritmisch gebied zijn er nog enkele leermomenten, maar de vijf nieuwe stukken klinken spannender dan zijn oudere werk. Hij gebruikt nu louter "echte" synthesizers in plaats van software. Bovendien heeft Humphries ervoor gekozen om de lengte van de nummers iets naar beneden te halen: die variëren nu tussen 7:32 en 15:45 minuten. Het titelstuk opent de CD dreigend waarna gave sequences dienst gaan doen. Mellotronklanken en vette solo's completeren het geheel. De sequences in *Cryogenics* en *Footprints in The Sand* zijn fraai, terwijl het laatstgenoemde nummer ook nog eens uitstekend is opgebouwd. Dit is overduidelijk de beste CD van *Create* tot op heden. Soms moet Humphries nog een beetje uitkijken niet teveel op zeker te gaan spelen (sequence hier, Mellotronfluit daar, enz.). Als hij dat weet te doseren, verwacht ik nog meer mooie dingen van hem.

Info: www.create-em.co.uk.

Paul Rijkens

CROOKED MOUTH

Hold In The Sun (MOON BROTHERS MUSIC MBMCDA0207)

Na het gelijknamige debuutalbum van *Crooked Mouth* uit 2003 ziet anno 2007 het tweede album *Hold In The Sun* het daglicht. De in Edinburgh woonachtige gitarist / songwriter Ken Campbell heeft samen met een aantal getalenteerde muzikanten een album gemaakt waarvan de muziekstijl moeilijk is te omschrijven. De band wil zich duidelijk niet in een hokje laten drukken. De luisteraar wordt geconfronteerd met uiteenlopende stijlen, die worden aangevuld met aparte geluidseffecten. Zo zijn de eerste zeven tracks, voornamelijk afwisselende melodieuze composities, van een gelijkwaardig kwalitatief niveau. Hierbij valt op dat de

zang vooral ter ondersteuning van de instrumentale stukken dient. De vocalen zijn erg mooi, met het diepe stemgeluid van Ken Campbell gecombineerd met de hogere stemmen van Lynne Campbell en Eilidh McLean. Tracks acht en negen, *Idiotsublime* en *Ether Street*, vallen in positieve zin op en steken met kop en schouders boven de rest uit. De toevoegingen van mooie tempowisselingen en een steviger geluid dragen hieraan bij. Daarentegen stellen de laatste twee nummers van het album teleur. Het niveau van de rest wordt bij lange na niet gehaald. Of *Crooked Mouth* een zonnige toekomst tegemoet kan zien, valt nog te betwijfelen. Waarschijnlijk zal de band hetzelfde lot zijn toebedeeld als vele andere talentvolle muzikanten en slechts een select groepje muzikliefhebbers bereiken. Dit album verdient het in ieder geval wel om meerdere draaibeurten te krijgen.

Monica Meijer

DEVIL'S SLINGSHOT

Clinophobia (MASCOT RECORDS)

Virgil Donati, Tony MacAlpine en Billy Sheehan vormen *Devil's Slingshot*. Ontstaan vanuit een aantal succesvolle tours zonder echte bandnaam, is daar nu het debuut op CD. Muzikaal gaat *Clinophobia* door op het geboende pad van *Planet X*. Alleen klinkt het een stuk opener, omdat het hier gaat om een trio. De CD bevat negen stukken en opent met het stuk *Nederland*. Waar ik meteen niet omheen kan is de geluidskwaliteit. Deze laat absoluut te wensen over. Veel te strak afgestelde compressie in de mastering zorgt voor zuigende cymbals, en een vervelend en vertekend laagbeeld; en verkeerd afgestelde gates op de snaredrum zorgen voor hinderlijke hihat-bleeds. Voor de geluidselek, wat betekent dat? Dat o.a. de ene frequentie de andere wegdrukt: het laag drukt het hoog weg en andersom. Dit zorgt voor een vermoeiend geluidsbeeld. De rust ontbreekt. En dat is jammer, want wat er muzikaal gebeurt, is echt geweldig. Grootmeesters dat zijn het. Ik heb ze live mogen aanschouwen en dat was werkelijk een genot! Maar de CD mag er ook wezen! Stevige riffs, maar vooral onnavolgbaar drumwerk van Donati, luister daarvoor naar bijvoorbeeld *Flamed* of de opening van *Def Bitch Blues*. MacAlpine imponeert keer op keer met een lekkere sound, en o zo lekker gitaarspel. Die soli zijn om te smullen. En het baswerk van Sheehan is magistraal. Van dienend spelen tot vlammend soleren. Het zit er allemaal in. De wat mindere geluidskwaliteit blijft erg, erg jammer. Maar kun je daar doorheen luisteren, heb je echt een geweldige CD in handen.

Collin Leijenaar

DISEN GAGE

The Screw-Loose Entertainment Libertage (R.A.I.G. R004 / R017)

Disen Gage heeft tot nog toe twee CD's uit. Op *The Screw-Loose Entertainment* uit 2004 klinkt de band als de Russische *Djam Karet*. Zo opent het met *Solaris* in dark ambient sferen, waarbij Frippiaanse soundscapes de toon zetten en de sterke ritmesectie het voortouw neemt. Het lijkt misschien allemaal wat geïmproviseerd, maar de kracht van de

groove en de hoeveelheid melodie doet uiteindelijk toch anders concluderen. Spannend is het ook door het veelal scherpe gitaarwerk. Stilistisch schakelt de band moeiteloos heen en weer tussen surf (Arabia), Arabische invloeden (eveneens Arabia), latin (Latino), filmmuziek (*Chinagroove #17*), (ethno) jazz (*Jewboilove*) met elementen van de Ozrics en Alamaailman Vasarat, terwijl ik in *Chinagroove #17* ook nog het typische geluid van de instrumentale *Twelfth Night* terug hoor. Vooral als de spanning erin komt, is het genieten, en dat is op dit debuut gelukkig vaak het geval. Voor de volledigheid: deze uitgave bevat ook nog drie live bonus-tracks, waaronder het zigeunerachtige, melodieuze *The Theme*. Opvolger *Libertage* uit 2006 bevat minder, maar langere nummers, die verder weinig verschil laten zien met debuut: wat Frippiaanse soundscapes, mooie melodieën, bij tijd en wijle de nodige spanning, en vooral schatplichtig aan *King Crimson* en daardoor tevens vergelijkbaar met *Djam Karet*. *Opener Entree* is een mooi stukje werk, lekker treurig, terwijl men in *The Crash* een stuk steviger uit de hoek komt. *Attaque De Blindes* is dan weer vrij saai, iets waar *Bene Immobile Di Tutti I Sicilia* in mindere mate last van heeft. Met *Der Roboter Werters Dauern Minuten* komt de spanning er weer goed in, maar echt veel variatie is hier niet te bekennen. *H5N1* klokt op bijna een kwartier. De opening is een beetje in de stijl van de impressionistische kant van het ECM label. De hektiek / paniek die spreekt uit het gitaarwerk doet echter sterk denken aan de late *King Crimson*, en vanwege het wat chaotischer karakter, met name de *ProjeKtCs*. *Afsluiter Sortie* brengt *Opener Entree* in herinnering en daarmee is de cirkel rond. Het enige label dat *Disen Gage* in voldoende mate dekt, is instrumentale avant-prog. Licht dat je, dan zou ik zeggen: zeker eens gaan luisteren. Beide platen hebben hun sterke en zwakke momenten, hoewel het debuut me door de kortere nummers en variatie meer bevalt.

Jurriaan Hage

ELEGANT SIMPLICITY

Too Many Goodbyes (PROXIMITY ESCD19)

En al weer heeft Steven McCabe een album uit de mouw geschud. Soms lijkt het daar zelfs letterlijk op. Een aantal songs mist namelijk duidelijk een kop of een staart, alsof die er af gevallen zijn. Het openingsnummer *Mood # 10* denderd bijvoorbeeld plompverloren je huiskamer binnen. Het zijn details, maar toch. Muzikaal gezien sluit dit album natuurlijk naadloos aan bij de rest; voor radicale koerswijzigingen moet je nou eenmaal niet bij *Elegant Simplicity* zijn. Opnieuw is de muziek weer een verzameling van supersymfonische gitaar- en toetsenpartijen, vakkundig door McCabe aaneengesmeed of gestapeld. Het enige dat je hem voor de voeten kunt werpen, is dat hij tamelijk platte songstructuren hanteert. Anders gezegd: je herkent zijn muziek vrij gemakkelijk, maar het is bijna ondoenlijk te bepalen van welk album een stuk komt. Dat geldt dan weer in iets mindere mate voor de vocale tracks, waarvan er hier verschillende aanwezig zijn. Daarvoor heeft

McCabe oudgediende Ken Senior weer opgetrommeld. Vooral *Lost Summer* is een mooi, gevoelig nummer met een beetje dromerige zang. Hierin zit dus wel een duidelijke melodie lijn, zodat je deze track er gemakkelijk uitpikt. Maar ik kan me ook voorstellen dat je niet echt op dit soort voorspelbare songs zit te wachten. Dan nog heb je aan *Too Many Goodbyes* een prima plaatje. Er zijn ruim voldoende stukken waarin de symfo je van alle kanten om de oren vliegt. De muziek van *Elegant Simplicity* staat altijd bol van de (gesampled) orgel- en Mellotronpartijen, vlotte synthesizerriedels en gitaarsolo's. Hoewel deze laatste over het algemeen relatief rustig van aard zijn, dien je ook rekening te houden met enkele freakmomenten. Verder biedt *Too Many Goodbyes* totaal niets nieuws onder zon. Zolang deze echter zo blijft schijnen, is er geen vuiltje aan de lucht.

Antonie Deelen

ELFFERICH FOUR

Eccentricity

(GREAT WINDS GW 3116.AR / MUSEA)

Een goede drumsolo kan een compleet verhaal vertellen. Dat je daarvoor echter niet persé Terry Bozzio's kit met tientallen in toonhoogte verschillende tomtoms nodig hebt, bewijst Jeff Hamilton op zijn kleine jazzsetje. Maar ook Jeroen Elfferich heeft genoeg aan een functionele, relatief "gewone" opstelling om zijn vertelsels in muziek om te zetten. *Eccentricity*, de vierde CD van zijn band *Elfferich Four*, staat overigens niet bol van drumsolo's. Eigenlijk bevatten alleen het door psychedelische sounds omgeven *Small Winter* en het deels ingetogen en van een statig marstema voorziene *Force Solospots*. Met het vertrek van saxofonist Eloy Wigman heeft de drummer, die zijn onverwachte ritmische impulsen met Bill Bruford gemeen heeft, op solistisch gebied alleen gitarist Rik Fennis als tegenspeler. Door de steeds wisselende invalshoeken, ontlokt laatstgenoemde effectief allerlei genres uit zijn snaren, variërend van kale rock in *Shower* (met een Doors-achtige lick) en rock & roll, excentrieke jazzrock en met veel echo doorspekte psychedelica in het titelnummer tot sluimerende jazz in *Wintersleep*. *Carabas* bevat verder een folkly patroon, vergelijkbaar met *Gentle Giant's* springerigheid, terwijl *Lucky* als een opgewekte Vini Reilly (*Durutti Column*) klinkt. De vaak tegendraadse, *Television*-achtige basmotieven van Bert Van Der Mullen en een plotseling opduikende, rauwe *New Wave*-energie kunnen een track als *Nun Is Now* echter ook doen omslaan in de donkere teneur van een voormalige jazzrockband als *Comsat Angels*. *Nightwalk Nine* tenslotte combineert een *Riders On The Storm*-bathema (inclusief windgeluiden) met volle, bijna symfonisch aanzwellende akkoorden en legato melodieën. Mede door deze diversiteit in stijlen en de haast minimalistische arrangementen, waaraan alleen wat gitaareffecten zijn toegevoegd, vertoont *Eccentricity* overeenkomsten met de vrije geluiden van *Forever Einstein*, een formatie die het verhalen vertellen ook prima verstond.

Info: www.myspace.com/elfferichfour.

René Yedema

FISH

Communion

(CHOCOLATE FROG CF040807 / BERTUS)

TIP

Na bijna anderhalf jaar over de hele wereld gereisd te hebben voor zijn Return To Childhood tour, besloot Fish zijn laatste Engelse concert in Haddington te spelen. Fans werden daar getraakteerd op een driedaagse conventie. Het dubbelalbum Communion is de laatste avond opgenomen, toen de Schot en zijn kompanen een memorabele akoestische set speelden. Dit concert vond plaats in de bijzondere St. Mary's Church, voor Fish een plek met veel herinneringen en helaas niet alleen goede. Kwade geesten bleken echter niet te huizen in de heilige ontmoetingsplaats, want voor slechts vierhonderd gelukkigen speelde Fish en zijn band het dak van de kerk. Een bijzondere set, met veel hoogpunten. Zo kun je op Communion het eerste duet horen dat Fish met ex-verloofde Heather Findlay deed (Just Good Friends), gevolgd door Incomplete. Tara, Fish's dochter, zingt - eveneens voor het eerst - mee op dit nummer dat een klein decennium eerder door haar vader voor haar geschreven werd, een emotioneel moment voor beiden. Naast Tara staan er op de CD nog drie nummers die niet eerder live ten gehore gebracht werden (Field, Favourite Stranger en Shot The Crow). Er is veel aandacht besteed aan de productie en mix van de plaat en dat is de kwaliteit dan ook ten goede gekomen. Communion is een absolute aanrader.

Monica Meijer

FOR SELENA AND SIN

Overdosed On You

(MASCOT M 7233 2)

Dit jonge Finse gezelschap is opgericht door gitarist Pasi en bassist Teemu, en wordt aangevuld door zangeres Annika (o.a. Alanis Morissette als voorbeeld), toetsenist Teme, gitarist Mika en Kuha op drums. De bedoeling was om songs te schrijven en te spelen in een genre dat weliswaar gestoeld is op de meer krachtige en donkere metal waarmee beide heren bekend zijn, maar dan kalmer, met meer emotie en pop / rock invloeden. Dat is ze bijzonder aardig gelukt. De melodieuze rock muziek is song georiënteerd, goed gespeeld, en de nadruk ligt op de melodieën en zang, maar zonder allerlei vernuftige effecten, solo's of orkestraties en wordt gedragen door de prettige zangstem van Annika. Resultaat is een prima debuut met 3 kwartier muziek die af en toe doet denken aan Within Temptation, maar veel meer nog aan Sengir en soms aan Landmarq (met Tracy uiteraard). Geen oververdoende dubbele basdrums, snoeiharde riffs of bombastische orkestrale geluiden en ook geen sopraanstem

of koren. De tien songs steken goed in elkaar, maar de paden van dit type muziek zijn natuurlijk al vele malen bewandeld, dus schokkende nieuwigheden hoef je niet te verwachten. Een eerlijke plaat van een band met midden twintigers die mogelijk nog een goede toekomst tegemoet kan zien.

Website: www.forselenaandsin.net.

Menno von Brucken Fock

FRIPP & ENO

Beyond Even (1992-2006)

(DGM 0702)

Fripp & Eno maakten halverwege de jaren 70 al twee albums samen, Evening Star en No Pussyfooting, gevolgd door nieuw werk een paar jaar geleden. Getuige dit album is er echter daarnaast ook nog wel wat gebeurd tussen de heren. Deze dubbelaar verzamelt de resultaten van hun extra-curriculaire activiteiten van de afgelopen pakweg 15 jaar. Ruim de helft van het werk heeft een organische drum 'n' bass uitstraling, wat vooral veroorzaakt wordt door de groove-y bas en het ondergeplakte ritme (mmm, misschien is drum 'n' bass nog niet zo'n slechte naam voor de stroming). Hoewel deze benadering in de jaren 90 enige navolging kreeg, is de sound intussen dusdanig gedateerd dat je je af kunt vragen of het toegevoegde waarde heeft dit soort werk nu uit te brengen. Ook het ruizige Jan Hammer-synthgeluid weet niet bepaald een brug naar het heden te leggen. Hoewel dit het geheel wel iets meer binnen progressief zichtveld brengt, lijkt het materiaal met regelmaat meer op Autechre dan op Fripp. Gelukkig houdt de ritmepolitie zich in de tweede helft wat rustiger en komen we op de verwachte esoterie. Wat dit aangaat weinig nieuws onder de zon, maar een hele verademing na de eerste helft. Tuurlijk, af en toe komt er een leuk stukkie frippetronics voorbij, soms zelfs een geheel nummer dat de moeite waard is. Zo blijkt het laatste stuk ons de verrassing van Einstürzende Neubauten-achtig drumwerk te bieden. Leuke afwisseling, en voor het eerst reden om over-eind te gaan zitten. Alleen een beetje laat en het kan niet voorkomen dat deze release alleen interessant is voor completisten. Dat wordt eigenlijk ook onderstreept door het verschil tussen de twee schijven: de ene bevat een doorlopende mix van de stukken, de andere bevat ze als losse tracks.

Roberto Lambooy

GALLEON

Engines Of Creation

(PROGRESS RECORDS PRCD 29)

TIP

Nadat het Zweedse galjoen jarenlang door de wind werd voortbewogen, werd het nu tijd voor een wat meer hedendaagse energiebron. De moto-

ren werden opgestart, met dit achtste studioalbum als resultaat. Ze lopen lekker gesmeerd, maar er klinkt wel een licht metaalachtig geluid dat we niet eerder hoorden. Het wordt veroorzaakt door de gitaar van Sven Larsson, waardoor dit album net wat steviger is dan we van Galleon gewend zijn. Daardoor heeft de smeerie van toetsenist Ulf Petterson duidelijk meer moeite om het zaakje op gang te houden. Gelukkig druipt zijn toetsenspel nog steeds als een vette substantie door de composities heen, maar de viscositeit is zodanig hoog dat het wat moeizamer tot in de fijnste poriën doordringt. Toch zijn er nog wel van die heerlijke momentjes waarop Petterson laat horen waarom hij tot de kapiteins van de progressieve zeeën gerekend mag worden. Hij omzeilt de zandBank(s)en die de naam 'Tony' dragen ruimer dan op bijvoorbeeld King Of Aragon. De meeste aandacht gaat echter weer naar Eerste Bassist Göran Fors, een zeeman van een heel ander kaliber. Als een praatzieke Blauwbaard laat hij duidelijk van zich horen. Dat gebeurt op een toon die niet iedereen zal bevallen. Toch is het allemaal niet kwaad bedoeld, maar je moet er even aan wennen. Onder zijn bekwame leiding wordt weer koers gezet naar fraaie plaatsen in het progressieve wereldje. Fog City is zo'n plekje. Het schip houdt even halt om te genieten van een lekkere gitaarriff en speelse synthesizergolven. We horen de powerdiesels zacht brommen als een oceaanstomer met een snelheid van slechts enkele knopen The Cinnamon Hideaway passeert, om vervolgens weer volledig op stoom te komen in Men And Monsters. De cruise wordt in stijl besloten met een fantastisch Lightworks. Als de lichten zijn gedoofd, kijken we terug op een lekker symfonisch avontuur. Dat moeten we zeker nog eens overdoen. Info: www.galleon.se.

Antonie Deelen

GLASS

Live At Progman Cometh

(MUSEA FGBG 4736.AR)

De leden van Glass wanen zich al jaren in de symfonische hemel. Eerst kunnen ze eindelijk hun muziek uit de jaren 70 uitbrengen (i038 en 47) en zelfs een nieuwe CD produceren (i062), vervolgens staan ze met enkele van hun helden op het podium. Tijdens Progman Cometh 2002 speelden Elton Dean en de gebroeders Kopecky met hun respectievelijke bands Soft Ware / Softworks en Kopecky, maar vergezelden ook het Amerikaanse trio, terwijl gedurende editie 2003 Hugh Hopper en Richard Sinclair hun eigen optredens afwisselden met gastoptredens bij Glass. Een selectie van deze concerten is op Live At Progman Cometh verzameld, aangevuld met het titelnummer van No Stranger To The Skies, zoals dat werd opgevoerd tijdens BajaProg 2002. De composities leunen zwaar op lange akkoordreeksen en uitgesponnen thema's en minder op pakkende melodieën en spannende solo's. In Dedicated To Mike (But We Can't Find Him), één van de twee ruim 20 minuten lange, jamachtige medleys, is wat dat laatste betreft alleen Dean actief met lyrisch en naar freejazz neigend saxofoonspel, terwijl de gastgitarist opvalt met aardige Gilmoureske slidepartijen.

Belangrijkste componist Jeff Sherman hanteert, naast het bespelen van de Fender Rhodes (zoals in het introverte duet Miles, Monk, Elton and Mom), vooral bas en baspedalen, daarbij ook af en toe dat elastiekgeluid fabricerend, vergelijkbaar met Keith Emerson's oude Moog. Broer Greg imiteert nogal slordige pianogeluiden, maar maakt indruk met aan Rocket Scientists' Mariner herinnerende Mellotronbombast, ondermeer in het slot van de tweede medley, The Catch. Big Sur 9-14-2000 tenslotte is een sferisch werkstuk, waarin Sinclair excelleert met effecten en typische stemcapriolen en Hopper zijn specialiteit op fuzzy bas etaleert. De geluidskwaliteit is goed, met uitzondering van de wat vlakke sound van de bonustrack. Ondanks diverse indrukwekkende momenten, missen de composities echter bepaalde spanningselementen die de muziek werkelijk memorabel maken. Info: www.rpursuit.com/GlassBros/Index.asp.

René Yedema

GLASS HAMMER

Culture Of Ascent

(SOUND RECOURCES SR1825)

TIP

Glass Hammer is de laatste jaren uitgegroeid tot misschien wel de belangrijkste traditionele progressieve rockband uit de Verenigde Staten. Hun albums zijn - zowel compositorisch als speltechnisch - van een hoog niveau. Niet voor niets wordt de groep met enige regelmaat vergeleken met Yes. Een laat men nu op Culture Of Ascent openen met een cover van deze band: South Side Of The Sky, een nummer dat Yes zelf ook speelde tijdens hun laatste twee tournees. Hun uitvoering is prima met bijdragen van The Adonia String Trio en niemand minder dan Jon Anderson zelf. Hij zingt niet solo - dat doet Susie Bogdanowicz - maar verzorgt "vocalizations", iets dat hij ook doet in het nummer Life By Light. Het tweede stuk Sun Song opent voor hun doen verrassend met moderne ritmes. Dat doet ze vaker op deze plaat. Let wel: als toevoeging, niet in de plaats van het drumwerk van de (fantastische) drummer Matt Mendians. Salem Hill frontman Carl Groves lijkt vaste zanger geworden te zijn en verder maakt gitarist David Wallimann weer deel uit van de band. Hij laat enkele geweldige metal-achtige uitpattingen horen. Beide laatstgenoemden waren reeds van de partij op de DVD Live In Belmont. Wat verder opvalt, is het feit dat de toetsen van Fred Schendel - afgezien van een enkele solo op synth of orgel - meer in dienst staan van de muziek. Er staat een aantal schitterende tracks op Culture Of Ascent, met o.a. gitaarpartijen die op die van Steve Howe lijken, kerkorgel, Mellotron en het string trio. Ik kreeg soms het gevoel me midden in Going For The One te bevinden. Het regelmatig

inzetten van viool, bijvoorbeeld in Ember Without Name (met 16:33 minuten een van de twee epics), levert een Kansasfeertje op. Verder komt zelfs Dream Theater in dit stuk om de hoek kijken. Het kerkorgel keert terug in Into Thin Air, de tweede epic (19:14 minuten) die lekker is opgebouwd met piano-intermezzo's en prima zang van Groves. Toch moet ik dit nummer wel een aantal keren draaien om er een goed beeld van te kunnen krijgen. Hoogtepunt van de CD vind ik slottrack Rest dat sfeervol begint en verder een prachtige ballad is met van die typische euforische GH-melodieën. En hoor die Mellotronkoren eens aan het einde. Culture Of Ascent is weer een memorabele plaat geworden, hoewel ik het persoonlijk niet de beste Glass Hammer CD vind. Maar wel een die met iedere luisterbeurt groeit. En dat is knap. Info: www.glasshammer.com.

Paul Rijkens

GRAVEYARD

Graveyard
(TRANSUBSTANS TRANS028 / CLEAR SPOT)

Het Zweedse Graveyard opereert in hetzelfde straatje als hun labelmaten en eerder gerecenseerde Burning Saviour dus met een sterke nadruk op de jaren 70 hardrock. Waar de brandende redders echter vooral de blijke kant van die rock benadrukken, zit Graveyard - de naam zegt het al - in de meer sombere en smerige haakt dus met nadruk op Led Zeppelin en aanverwante bands uit die tijd. Een beetje rommelig en ietwat dof geluid versterkt het gevoel dat de donkere hoeken van de psychedelische hardrock worden verkend. Daarmee hoort Graveyard in het rijtje van bands die hun inspiratie uit de oude tijden haalt zoals Wolfmother en The Answer, ben je fan van die band dan is een bezoekje aan de begraaf op z'n plaats. Enjoy!

André de Waal

GROBSCHNITT

Plochingen 1976 - 1
Bielefeld 1977 - 1
Donaueschingen 1981 - 2
(WOLKENREISE PRODUCTIONS SMR001 / 002 / 003)

Zoals bekend is meesterdrummer / producer Eroc van de Duitse theater-

proggroep Grobschnitt al enige jaren bezig met het uitbrengen van remastered archiefmateriaal van zijn beroemde band. Deze serie onder de naam 'Grobschnitt Story' begint langzamerhand naar z'n endje te lopen. Er worden nog enkele delen verwacht, daarna is 't echt afgelopen. Maar de rechtgeaarde Grobschnitt-fan hoeft niet te treuren want Eroc is een nieuwe, uitgebreide serie begonnen: integrale live-opnames uit het rijke verleden van de groep die allemaal puik zijn opgepoetst door de man zelf. Twee keer per jaar worden er voor een zacht prijsje drie schijven op ons losgelaten die een beeld geven hoe het er toentertijd toeging tijdens de concerten van Grobschnitt in de periode 1971 - 1981: theatrale waanzin afgewisseld met heerlijke symfo. Omdat de meeste optredens nogal lang waren, moet je meerdere schijven verzamelen om dat volledige beeld te krijgen maar dat is voorwaar geen straf. De eerste worp van drie is gelijk een schot in de roos, want het is volop genieten van klassieke tracks met Duitse meligheid daartussen. Vooral Donaueschingen 1981 kan mijn goedkeuring wegdragen met de Solar Music Powerplay, wat blijft dat toch een mooi stuk. Ik lig alweer bij mijn brievenbus voor de volgende worp. Info: www.eroc.de.

André de Waal

MARC GUILLERMONT

O World
MARC GUILLERMONT TRIO
The Space Animals
(EIGEN BEHEER Y.M.G.2 / TSA 05)

Wie denkt dat jazzrock gevoelloze muziek is, moet eens in contact komen met Marc Guillermont. In alles wat hij doet, ligt de emotie er dik bovenop. Van het schrijven van een persoonlijke opdracht bij het signeren tot het live spelen voor een publiek van tien fans. Bij dat laatste uit hij zich voornamelijk in losjes op vaststaande thema's gebaseerde improvisaties, terwijl hij zich op zijn CD's meer uitleeft in knappe composities. The Space Animals (2006), gemaakt met het Marc Guillermont Trio, ligt wat dat betreft in dezelfde lijn als de laatste twee studioalbums van Tribal Tech: superstrak samenspel, pakkende thema's en virtuoze, vrije solo's. Zijn gitaarsound zit ook in Scott Henderson's buurt, hoewel hij tevens gelijksoortige vervormingen als Mike Stern fabricceert en net als Allan Holdsworth vloeiende lijnen produceert. Met laatstgenoemde heeft hij, naast het Jimmy Johnson-achtige basspel van Andres Landon, tevens het gebruik van symfonische sounds gemeen, waarbij hij de aan Sand refererende SynthAxe-sferen bewerkstelligt door gitaarsynthesizers. Uit die instrumenten tovert hij ook de melodieuze, harmonica-achtige klanken die zowel aan Vangelis als Pat Metheny doen denken. Laatstgenoemde is qua invloed nog sterker aanwezig op O World (2000), waarop hij alle instrumenten (gitaren, bas, saxofoon en keyboardprogrammering) zelf bespeelt. Hoewel hier eveneens vaak duizelingwekkende passages langskomen, is de algemene teneur beduidend introverter. Er staan zelfs enkele lange werkstukken op die verwantschap vertonen met de minisymfonieën van Shawn Lane's Powers Of

Ten. Guillermont heeft nog drie CD's gemaakt, waaronder Zappastrophe met muziek die met Zappa in gedachten vervaardigd is. Momenteel werk hij aan een nieuw album met enkele groten uit de jazzrockwereld. Een uitdaging die, gezien de besproken items en het feit dat hij al eens het podium deelde met John McLaughlin, ongetwijfeld een overweldigend resultaat zal opleveren. Info: www.myspace.com/marcguillermont.

René Yedema

GAVIN HARRISON & OSRIC

Drop
(SQUATTER MADRAS SQMD02 / BERTUS)

TIP

Wie Gavin Harrison alleen nog maar kende van zijn werk voor Porcupine Tree zal verrast zijn geweest bij het horen van zijn pas in iO 58 besproken debuut Sanity & Gravity uit 1997. Het mede door Mick Karn's glijdende baswerk als een soort jazzrockend Japan te omschrijven geluid is deels ook terug te horen op zijn nieuwste werkstuk Drop dat hij samen met de mysterieuze multi-instrumentalist / zanger OSRIC (Osric?) maakte. De fretloze basgeluiden worden hier geproduceerd door een zogenaamde "Extended Range Bass", waarop verder sounds ontlokt worden die in de lagere regionen aan Trey Gunn's Warr Guitars doen denken en tijdens solo's en de getokkelde akkoorden juist meer het holle, virtuoze werk van Allan Holdsworth benaderen. Voeg daarbij Harrison's "tapped guitar"-patronen en er ontstaan veelvuldig open, King Crimson-achtige ritmes. De bijzonder melodisch bespeelde drumkit zit in hetzelfde straatje als de "talking drums" van Jerry Marotta bij Peter Gabriel, hoewel het intro van het met Robert Fripp's soundscapes opgesierde Where Are You Going? ook op Gone To Earth van David Sylvian had kunnen staan. Die track is overigens qua stijl een buitenbeentje door de jazzy pianosolo van Gary Sanctuary. OSRIC's ongewone zangmelodieën, bijzondere achtergrondvocalen en filosofische teksten vertonen daarbij overeenkomsten met die van bijvoorbeeld Robby Aceto en Andy Rinehart, hoewel de fraaie ballade Sometime ook iets weg heeft van Nik Kershaw. Er is nog een korte gastrol weggelegd voor Canterbury-gigant Dave Stewart, die op de intense afsluiter Centered voor onheilspellende keyboardbijdragen zorgt. Degenen die overigens het gerucht hebben gehoord dat Harrison in 2008 bij King Crimson gaat spelen, moeten vooral openingsnummer Unsettled ondergaan. Het is de perfecte opmaat voor een kwalitatief hoogstaande songcyclus. Info: www.drumset.demon.co.uk.

René Yedema

HATFIELD'S END

Concierto De Stonehenge
(HI-FINE 2007-001 / ROUGH TRADE)

Het derde album dat Paul Hattink onder de naam Hatfield's End uitbrengt, vertelt het verhaal van Engelse monniken die per boot naar Spanje vertrokken om daar een soort pelgrimstocht naar Santiago De Compostella te ondernemen. Afgaande op de muziek kan dat nooit een vervelende reis zijn geweest. Het volledig instrumentale Concierto is één lang stuk van een kleine 50 minuten, dat onderverdeeld wordt in achttien korte tracks. Het is opgehangen aan de akoestische gitaar, die in vrijwel ieder stuk de boventoon voert. Dat gebeurt op een bijzondere levendige manier. We treffen hier dan ook geen geneuzel aan, zodat je niet hoeft te vrezen voor een slaapverwekkend geheel. Nee, hier gebeurt werkelijk van alles. Zo trekt er bijvoorbeeld een wals in volle glorie voorbij. Maar er komen meerdere stijlen aan bod, zoals flarden Spaans temperament, levendige zigeunermuziek en lichte jazz. Omdat er geen rekening gehouden hoefde te worden met een mogelijke live-uitvoering, zijn er meerdere gitaarpartijen in de mix opgenomen, wat een vollere sound tot gevolg heeft. Daarnaast wordt er regelmatig voor een verrassende wending gezorgd. Hier komen dan meestal de keyboards om de hoek kijken, die heus niet wkerloos in de oefenruimte zijn achtergebleven. Zij verschaffen de muziek niet alleen een licht proggy tintje, maar leggen ook de link naar de eerdere albums van Hatfield's End. Maar echt een stevig stempel drukken doen de toetsen dus niet. Wel zorgen een strakke beat, de drumcomputer en rake klappen op de pauken nog voor wat extra variatie. Het spreekt voor zich dat de geluidskwaliteit weer bovenmodaal is. Het resultaat van al deze creativiteit is een heerlijk album dat geen moment verveelt en dat zelfs gemakkelijk bij non-proggers in de smaak kan vallen. Denk ik weer terug aan die monniken, dan zie ik speelse golven en fluweelzachte glooiingen. Zo te reizen is geen straf, laat dat einddoel nog maar even uitblijven. Info: www.paulhattink.com.

Antonie Deelen

HATTLER

Live Cuts
(SCHOOTS RECORDS SR78017 / BERTUS)

Met de heruitgaven uit 2005 van Kraan was de geschiedenis van haar muzikanten verre van voltooid. Vooral muzikant Hellmut Hattler bleef actief met optredens met jazzrockgrootheden, het in de jaren 90 opgerichte trendy Tab Two en het produceren van ondermeer muziek van Tina Turner. Het nieuwe millennium staat in het teken van de formatie Hattler, waarvan de bezetting nog eens wisselt. CD2 van Live Cuts bevat materiaal dat tussen 2000 en 2006 is opgenomen met twee zangeressen, drummer Oli Rubow, trompettist / toetsenman Sebastian Studnitzky en natuurlijk Hattler zelf op bas. De band speelt een soort progressieve dance, waarin de moddervette basgeluiden voor funky accenten zorgen. Vergelijkingen met bijvoorbeeld Portishead, Dido,

Massive Attack en Archive ten tijde van Turn My Head zijn relevant, omdat er constant een broeierige onderlaag aanwezig is van elektrische piano, sfeervolle synthesizers en allerhande samples, terwijl de melodieuze, Miles Davis-achtige gedempte trompet-solo's atmosferische, jazzy accenten toevoegen. Soms schakelt men een tandje terug en doet de zang wat aan Sade denken. Het blijft overigens dansmuziek, zoals de beukende discobeat in het met Indiase sferen omgeven, instrumentale Delhi News onderstreept. Op CD1 is de huidige line-up te bewonderen, waarin Hattler zijn samenwerking met jazzrockgitarist Torsten de Winkel hernieuwd heeft en zangeres Fola Dada allesbehalve gladde R&B aanhangt. De Winkel gooit er lekkere solo's en fusingetante licks tegenaan, waarbij hij naast virtuoos spel ook gevoelige melodieën creëert. De toegankelijke songs worden kort onderbroken door instrumentaal werk, dat richting een akoestische Al Di Meola gaat, maar het zal duidelijk zijn dat Live Cuts (dat voorafgegaan werd door het studioalbum The Big Flow) vooral een bewijs is voor Hattlers hippe, doch creatieve nieuwe stap in zijn geschiedenis.

Info: www.hellmut-hattler.com.

René Yedema

HIDRIA SPACEFOLK

Live At Heart

(HERZBERG VERLAGS V-HB-009)

Symetria

(NEXT BIG THING NEXT005CD)

De laatste jaren komen uit het hoge noorden regelmatig nieuwe space-rockgroepen overwaaien die hun inspiratie nu eens niet voornamelijk uit de jaren 70 Hawkwind halen maar meer uit de jaren 80 elektronica en de jaren 90 Ozric Tentacles en allerhande jambands. Naast Øresund Space Collective is Hidria Spacefolk een belangrijke vertegenwoordiger van deze stroming en de Finnen komen nu met maar liefst twee nieuwe releases tegelijk op de markt. Live At Heart is een opname gemaakt tijdens het Burg Herzberg Festival in Duitsland in de zomer van 2006. Hierop is goed te horen dat de Hidrianen hun spacecake vooral bij de Ozrics vandaan halen: lange door gitaren en synths aangedreven, voortdenderende energieke jams die lekker duren en bij de luisteraar automatisch de hypnosestand aanzetten. Heb je de vorige releases van dit spacevolkje reeds in je bezit, dan zal je geen slechte trip hebben met Live At Heart. Op de nieuwe studioplaat Symetria wordt het roer van het spaceschip ietwat bijgesteld. Verwacht geen spectaculaire veranderingen maar er zijn hier en daar kleine aanpassingen te beluisteren, zoals gastblazers (trompet en trombone), een cello en zelfs een harmonica die de muziek een iets andere inkleuring geven en daardoor de zaak fris houden. Ook wordt er wat meer lang doorgejamd (of doorgedramd, 't is maar hoe je het beluistert) doordat er meer breaks in de nog steeds lange tracks te horen zijn. Met Symetria kunnen deze spacevrienden voorlopig weer vooruit.

Info: www.hidriaspacefolk.st.

André de Waal

HOBSON'S CHOICE

New Horizons

(AUDIOPHILE RECORDING STUDIOS ARS1001)

new horizons

De hernieuwde belangstelling voor de prog (mede onder invloed van internet) heeft ervoor gezorgd dat het al in 1996 opgenomen album New Horizons van de Amerikaanse formatie Hobson's Choice dan eindelijk haar weg naar een groter publiek heeft weten te vinden. En terecht, want hoewel het niet de meest schokkende progrelease aller tijden is, klinkt deze CD toch wel heel erg prettig in de oren. De muziek heeft regelmatig iets weg van een mengeling van het vroege Camel, Pink Floyd en Focus. Soms een beetje voortkabbelend met zo'n lekker loom Hammond orgeltje en af en toe een solootje op piano, synthesizer of gitaar er tussen door, dan weer een kleine tempoversnelling waarin het gitaarwerk een tikje ruiger uit de speakers komt en de ritmesectie wat meer ruimte tot frivoliteiten krijgt. Hobson's Choice houdt het echter altijd aangenaam melodieus in de zeven composities die deze plaat telt (tijdsduur 51:09 minuten). Zelf noemt men ook nog ELP, PFM, Yes, Genesis en Gentle Giant als invloeden, maar daarvan hoor je slechts sporadisch iets terug. En hoewel er af en toe wordt gezongen (door toetsenman David Stocker en gitarist Richard Bird, die over een niet onprettig stemgeluid beschikken) ligt de nadruk op New Horizons toch op het instrumentale gedeelte. Inmiddels zijn Stocker, Bird en bassist Joel Webb weer bij elkaar gekomen om samen met vers bandlid drummer Doug Walsh een nieuwe CD op te nemen. Over de vorderingen kun je lezen op www.hobsonchoiceband.com.

Rob Hanemaayer

HOGGWASH

The Last Horizon

(CAERLLYSI MUSIC CM07001)

Heeft u ook zo van die dromen? Wel, de Engelsman Will Mackie (baas van het label Caerllysi Music) had er een en dat was het opnemen van een plaat met progressieve rock. Via het internet leerde hij de Oekraïense musicus Antony Kalugin kennen en er ontstond een samenwerking. Kalugin is bekend van de band Karfagen en geldt als een bijzonder talentvolle toetsenist en

componist. Hoggwash is het resultaat van hun inspanningen. De CD is volledig ingespeeld door muzikanten uit de Oekraïne. Mackie, die gelet op de hoefsof ook toetsen kan spelen, is alleen als zanger te horen. Het is een CD geworden met sterke progrock waarin Kalugin met enige regelmaat zijn kwaliteiten als toetsenist kan laten horen. Als (lead) zanger heb ik hem iets minder hoog zitten maar ook dit doet hij alleszins redelijk. Bovendien maakt de muziek een hoop goed. Neem de eerste track, het epische Out Of The Darkness. Dit is een heerlijk slepende symfonische compositie met veel afwisseling, een prachtig rustig middenstuk met akoestische gitaar en sterke solo's van Kalugin op synthesizer en Roman Philonenko op elektrische gitaar. Op sommige momenten duikt er een stukje onvervalste neoprog op (Under A Rainbow Sky) die de tijden van het SI-label doet herleven. Road Of Many Challenges opent jazzy met een elektrische piano maar is verder typisch prog met orgel, veel sfeer en een gave basismelodie. Over melodieën gesproken: Another Friday Night kent een geweldig zangpatroon dat constant bij me blijft hangen. De instrumentalisten, Kalugin voorop, verstaan duidelijk hun vak. Hoewel het geen meesterwerk mag worden genoemd, is The Last Horizon wel een uitstekende progplaat.

Info: www.caerllysimusic.co.uk.

Paul Rijkens

HOUSE OF SHAKIRA

Retoxed

(LION MUSIC LMC216 / BERTUS)

Hoewel het promoesheet rept van "een nieuwe manier van werken, hervonden frisheid en een verdere stap voorwaarts" is Retoxed van de Zweedse melodieuze rockers toch vooral een teruggrijpen naar hun debuut Lint (iO 60). Is dat erg? Nee, geenszins. Dat was namelijk een prima schijf, door de band gezamenlijk in de studio bij elkaar geschreven en zag oorspronkelijk in 1997 al het licht. Dat proces is voor de elf nieuwe liedjes weer eens van stal gehaald. Het moet worden gezegd dat die positieve flow terug is te horen in het materiaal. HoS speelt pure power poprock / AOR met nadruk op gepolijste zangmelodieën. Deze vijfde plaat van de groep schiet langzaam in gang met het korte titelnummer: een pianoballad. Abrupt gaat het gas erop in Small Town. De rest van de CD blijft het allemaal behoorlijk uptempo. Het ene moment snepen de gitaren wat ruiger en hipper (No Faith, Gabon Viper), kort daarop hoor je weer typische, in een jaren 80 saus gedrenkte poprock (Crazy But No Fool, Red Alert). Het geluid dat House Of Shakira neerzet lijkt een beetje op het meer straightforward werk van Styx en Survivor: veel zangpartijen en de gitaren tamelijk stevig in de mix. Muzikaal gezien lijken er niet al te veel 'moeilijke' stukjes te zijn, al zweeft over de lange afsluiter Turkish Nights (7 minuten) wel een progressief sfeertje. Samenvattend: een goedgegemaakte CD, maar verre van wereldschokkend.

Robert Schuller

GARY HUGHES

Veritas

(FRONTIERS FR CD 354 / ROUGH TRADE)

Hij ligt zo voor de hand, maar vooruit, als recensent van dienst zullen we 'm toch maar maken. Deze soloschijf van Ten-zanger Gary Hughes lijkt definitief het album van de waarheid voor de man. Immers, met de melodieuze rockband Ten wil het niet zo meer vlotten, z'n laatste echte solowerk is al bijna 10 jaar oud, en de dubbele rockopera uit 2003 werd toch wat overklast door producties van Ayreon en Avantasia in dezelfde periode. Ik vrees dat Hughes met Veritas niet bij de 'grote meneren' in rockzang-land komt c.q. blijft. Dat ligt op de eerste plaats aan de doffe en rommelige eigen productie van dit album, die veel van de luisterpret opsnoept. Bovendien is Gary's stem wat aan de dunne, temerige kant. Daarnaast zijn de synthipop experimenten à la OMD, zoals in I Pray For You en Strange niet echt de tracks waar je deze plaat voor zou kopen. Hughes is beter op dreef in de meer epische nummers als Wide Awake In Dreamland, The Everlasting Light en Synchronicity (8 minuten). Het kinderstemmetje in laatstgenoemd stuk is zó irritant dat het nummer wel direct blijft hangen. En dat is al iets, want per saldo staat er na vijf keer draaien toch maar bar weinig memorabel werk op deze plaat. Een hard oordeel, maar het is mijn waarheid.

Robert Schuller

HYPNOSPHERE

Magnetism

(SPHERIC MUSIC SMCD-4004)

Hypnosphere is een duo bestaande uit twee ervaren Duitse elektronische musici, Lambert Ringlage (beter bekend onder zijn voornaam) en Wolfgang Barkowski die als artiestennaam Alien Nature heeft. Hun eerste CD Within The Whirl uit 2003 (iO 44) liet een knappe mix horen van door sequencers gedomineerde elektronische muziek (Lambert) en klanktapijten (Alien Nature). Op Magnetism is dat niet anders, maar ligt de nadruk nog wat meer op de Berlijnse School. In acht delen, variërend in tijd van 2:03 tot 22:31 minuten, is prachtige sfeervolle elektronische muziek te horen van een hoog niveau. Part 1 kent bijvoorbeeld sequences die steeds voller en voller worden, alsmede lekker veel Mellotronkoren en een hoop zweverige sounds. Klaus Schulze had dit in zijn beste jaren niet beter kunnen doen. Soms, zoals in Part 3 en Part 8 het geval is, worden voorzichtige ritmes ingezet. Niet alle muziek wordt bepaald door sequences: zo is Part 5 een gave sfeertekening, onder meer met de bekende koren uit de beroemde witte kast, terwijl Part 7 zelfs licht industrieel klinkt. Maar het sequencerwerk heeft toch wel de overhand op deze fraaie CD. Zo grijpen Part 6 en Part 8 (met

"rollende" sequences die we kennen van Tangerine Dream) terug naar vroeger werk van Lambert. Een van de beste albums op dit gebied van 2007.

Info: www.sphericmusic.de.

Paul Rijksen

IBIO

El Regreso

(ARTIMAÑA RECORDS AR0030)

In 1978 werd het debuutalbum, *Cuevas De Altamira*, van deze Spaanse formatie enthousiast ontvangen. Hun symfonische rock bevatte ook elementen van Spaanse volksmuziek en uit die mix ontstond het aantrekkelijke geluid van *Ibio*. Daarna werd niets meer vernomen van de Spanjaarden tot in 2006 plotseeling een nieuw album werd gepresenteerd met de titel *El Regreso*. De release bestaat uit twee CD's. Op beide staan dezelfde nummers, maar CD1 is geschikt om op DTS surround 5.1 af te spelen en CD2 is gewoon stereo. De bezetting is op één muzikant na dezelfde als in 1978, Mario Gómez Calderón (toetsen), Lili Alegría (bas en zang), Ito Luna (drums) en Adolfo Díaz Calderón (gitaars en siter). De laatste vervangt gitarist Dioni Sobrado. De band heeft beslist niet aan kwaliteit ingeboet, want *El Regreso* is een prachtplaat geworden vol melodieuze kunststukjes. Heel fraai gitaarspel met uitstekende toetsenpartijen, verrijkt door bijdragen op rabel (een middeleeuwse voorloper van de viool) in *Los Ventolines*, violoncello (soort cello) in *Mar Cantábrico*, klarinet in *Romería* en doedelzak in *En El Monte*. Dit alles draagt bij tot bijna een uur gevarieerde en sprankelende muziek verdeeld over elf sterke tracks met zowel klassieke als folkloristische invloeden. Een sterk voorbeeld van laatstgenoemde is het fraaie *Romería* met een heel mooie combinatie van klarinet, toetsen en elektrische gitaar. Heel bijzonder en pakkend is ook het met doedelzak versierde *En El Monte*. De *Altamira A Puente Viesgo* klinkt daarentegen behoorlijk klassiek, vooral door het fantastische toetsenspel van Mario Calderón en de Mike Oldfield-achtige gitaar van Adolfo Calderón. Het album is overwegend instrumentaal, maar in zes nummers levert Alegría een, meestal korte, vocale bijdrage. Zijn mooie Spaanstalige zang klinkt enigszins melancholiek, maar past goed in het geheel. *El Regreso* is een verrassend goede CD en zal zeker de liefhebbers van de betere Zuid Amerikaanse symfo aanspreken. De oudjes doen het nog uitstekend. Info: www.artimanarecords.com of www.grupoibio.com.

Leo Hoekstra

INDIGO DYING

Indigo Dying

(FRONTIERS FR CD 356 / ROUGH TRADE)

Indigo Dying is een nieuw project rond de Chileense zangeres Gisa Vatsky. Ze schijnt gewerkt te hebben met grootheden als Andrea Bocelli, Enrique Iglesias, Plácido Domingo, Melissa Etheridge en Meat Loaf om er enkele te noemen. Indigo Dying is haar debuut als lead vocalist. *Frontiers* zag er wel brood in om haar te koppelen aan een aantal heren uit de melodische rock hoek. Die heren zijn gitarist Mordechai Hauser, Fabrizio Grossi (bas, orchestrations, programming en producer van dit project), drummer John Macaluso (ex TNT, Malmsteen en Riot) en Jamie Teramo op keyboards. Als gasten doen verder mee, de in LA. onvermijdelijke te missen sessie-gitarist Tommy Denander en de zangers Michael Kiske (voorheen Helloween) en Mark Boals (voorheen Malmsteen). Het album opent met het gothic rock-achtige *All I Never Wanted*. Lisa's stem doet me wel wat denken aan Alanis Morissette. *Hear Me* is een zogenaamd catchy nummer, waarin ze lekker zuiver uithaalt en een heavy gitaar groove haar begeleidt. *Breathe In Water* is het duet met Kiske. Het zou niet misstaan in de hitlijsten vanwege "het blijven hangen" effect. Daarna gaan bij mij de composities toch iets minder boeien. Gelukkig komt er nog een prettige afwisseling voorbij met *Superman* waaraan Boals meewerkt en ook de sitar te horen is. Er wordt op de hele CD geweldig gemuseerd, Lisa zingt sterk maar het kabbelt soms net iets te makkelijk voorbij. En daar bedoel ik niet het tempo mee, daar zit het meestal wel goed mee.

Bert Treep

JADED HEART

Sinister Mind

(FRONTIERS FR CD 348 / ROUGH TRADE)

De Duitse melodieuze hardrockers Jaded Heart zijn alweer toe aan hun achtste album (*Sinister Mind*). Met hun vorige CD *Helluva Time* maakte de band een nieuwe start, vanwege het vervangen van oprichter, zanger en componist Michael Bormann door de Zweed Johan Fahlberg. Ook nu is er weer een verandering in de bezetting. Gitarist Barish Kepic is er niet meer bij, en nu mag Peter Ostros (van het Stockholmse *Insania*) de snaren beroe-

ren. Ondersteund door het productie-team van *Voices Of Rock* is er weer een gedegen product afgeleverd. Je krijgt het idee dat Fahlberg meer een eenheid is geworden met de band, misschien doordat er beter op zijn stemmogelijkheden is geschreven. Ik zou daarom ook *Sinister Mind* een plusje willen geven ten opzichte van *Helluva Time*. Er zijn geen schokkende veranderingen in de muziek op te merken en te verwachten. Alleen de gebruikelijke ballad ontbreekt dit keer, maar verder is het nog steeds heavy melodieuze rock met ondersteunende toetsen en mooie gitaarriffs her en der. De nummers zijn echter wel enigszins uitwisselbaar met elkaar, een euvel dat in dit genre vaker de kop opsteekt (teveel in hetzelfde tempo). In *Heavenly Devotion* is nog even een experimentje met de vocalen te horen, maar het refrein is weer bekende kost. Mijn favoriet van dit album is *Hero* omdat deze track het best blijft hangen. Een stuwend intro (later terugkerend in de tussenstukken), een rustiger couplet, het meest aanstekende refrein van alle liedjes en een aardige gitaarsolo. Je kunt dit nummer beluisteren op de my space site van Peter Ostros: <http://www.myspace.com/80282969>. Voor andere nummers kun je terecht op thebandjadedheart (eveneens my space).

Bert Treep

JEBO

Sinking Without You

(JEBOMUSIC / JEBOCDO02)

Voor degenen die dit jaar het Lorely-festival in Duitsland bezochten, zal het Britse Jebo geen onbekende band meer zijn. Het is alleen de vraag of de groep daar indruk heeft gemaakt, aangezien haar muziek voor symfonisten waarschijnlijk niet erg interessant zal zijn geweest. Bestrijf je echter als muzikliefhebber een iets breder gebied, dan kan Jebo zo maar voor een aangename verrassing zorgen. De stijl op dit debuutalbum laat zich het best omschrijven als 'up-tempo pop/rocksongs'. Qua lengte moet je rekenen op ongeveer 4 à 5 minuten per song, waarvan er elf worden geboden. Daarin domineert duidelijk het gitaarwerk, dat best druk en pittig kan zijn. Het toetsenspel zit een beetje verstopt en komt slechts mondjesmaat aan de oppervlakte. De muziek is wat minder fors, dynamisch en progressief dan het Zweedse A.C.T., maar bevindt zich wel een beetje in dezelfde hoek. Aan energie is dus geen gebrek. Omdat Jebo zichzelf soms voorbij dreigt te hollen, zorgen de ballads voor een kortstondige en bepaald niet ongewenste pas op de plaats. Hierin komen de toetsen natuurlijk wel wat duidelijker naar voren, vooral de piano. *Always You* is wel erg rustig, met alleen de akoestische gitaar en melancholieke zang. In het tussengebed treffen we bijvoorbeeld *The 7th Day* aan, dat mede dankzij de fraaie trompetten direct een stukje progressiever wordt. Het meest in het oog springend is echter zanger / gitarist Rob Allen, die ook verantwoordelijk is voor alle composities. Zijn stem is niet onaardig, op sommige momenten wat Peter Gabriel-achtig. Zijn zangmelodieën zijn aanstekelijk, het titelnummer bijvoorbeeld kan zelfs dagen door je hoofd blijven spoken.

Jebo is daarom echt zo'n band die een mensenmassa, bijvoorbeeld die van Pinkpop, in extase zou kunnen krijgen. Wat meer bekendheid is het enige wat daarvoor nog nodig is. Daarna zou het wel eens snel kunnen gaan met Jebo. Info: www.jebomusic.co.uk.

Antonie Deelen

JONESY

Masquerade - The Dawn Years Anthology

(ESOTERIC ECLEC2009 / BERTUS)

Masquerade - The Dawn Years Anthology bevat het belangrijkste werk dat de progressieve rockband Jonesy aan het vinyl toevertrouwd. Deze compilatie is een must voor liefhebbers van de majestueuze Mellotron-sound van bijvoorbeeld King Crimson's *Epitaph* of de ballades van *The Moody Blues*. Zij komen namelijk volop aan hun trekken in tracks als *Heaven* en *Pollution* van het debuut *No Alternative* (1972) en *Sunset And Evening Star*, *Song* en *Children* van *Keeping Up* (1973). Op *Growing* (eveneens 1973) werd het instrument nog wel ingezet, maar creëerden de strijkarrangementen van wijlen Simon Jeffes (*Penguin Café Orchestra*) in ondermeer *Waltz For Yesterday* of het psychedelische *Josesy* eenzelfde effect. Ondanks deze rode draad, verschilden de platen toch wezenlijk van elkaar. De eerste LP klonk nog behoorlijk rauw en ongecompliceerd en kende naast genoemde symfonische parels ook sterk rockgeoriënteerde songs als het grimmige, ietwat Uriah Heep-achtige titelnummer en het traag stompende *Mind Of The Century*. De Mellotron werd vaak gebruikt als orgel, door er snel opvolgende noten en katachtige akkoorden op te spelen. Verder onderscheidde zich leider / gitarist John Evan-Jones zich door zijn VCS3-effecten. Voor *Keeping Up* had men meer studiotijd, wat resulteerde in een betere, meer gedetailleerde productie, waarin door de toevoeging van elektrische blazers het groepsgeluid verrijkt was. Zo werd het Alquin-achtige *Masquerade* gevormd door een veelheid aan diverse instrumenten. Toch werd er ook meer geëxperimenteerd, vooral in het lange *Critique* (*With Exceptions*), vol psychedelische zang, een Beatles-quote, vervormde trompet en een freaky climax. In wezen was dit een voorloper van het reeds genoemde *Josesy* van het laatste album, een vroege productie van Rupert Hine en, afgezien van dit laatste nummer en de incidentele jazzy blazersbijdragen, *Josesy's* meest toegankelijke werkstuk. *Waltz For Yesterday* is bijvoorbeeld een statige, soms klassiek getinte symfonische rocksong met een mooie bluesy gitaarsolo als slot en het titelnummer doet mede door de massieve bas en het opgetogen thema aan *Yes* denken. *Masquerade* toont aan dat dit Britse gezelschap een zeer eigenzinnige sound ontwikkelde met elementen die je jaren later pas in andere muziek terughoorde.

Info: www.esotericrecordings.com.

René Yedema

KORPIKLAANI

Tervaskanto

(NAPALM RECORDS NPR 212)

De Engelse vertaling van de bandnaam luidt *Forest Clan*. De inspiratie voor

de Finse Humpka Folk Metal wordt gehaald uit de bosrijke omgeving waar de band vertoef. De metal is gemixt met traditionele Finse volksmuziek. Men maakt gebruik van traditionele instrumenten als viool, jouthilko, fluiten en accordeon naast gitaar, bas en drums. Het resultaat is een mengeling van dansbare feest-, meezing- en drinkliederen, verdeeld over elf songs (ruim 42 minuten) die in een behoorlijk tempo worden gespeeld. De ruige stem van Jonne Järvelä, die afwisselend in het Fins en het Engels zingt (alleen Running With The Wolves en afsluiter Nordic Feast zijn instrumentaal), past hier uitstekend bij. Het is moeilijk om stil te blijven zitten bij deze aanstekelijke muziek. Leuk is het, dat bij Korpiklaani de accordeon overwegend als leadinstrument wordt gebruikt. Dat bevordert het dansbare karakter van de songs. Dit is een leuke variant op de vele soorten metal die de laatste tijd de markt overspoelen. Mocht je in een dip zitten, leg dan Tervaskanto (vertaald: oude man) in de speler en je gaat beslist de wereld van de zonnige kant bekijken. Info: www.korpiklaani.com.

Leo Hoekstra

DAISUKE KUNITA

Fuzzy Logic

(GREAT WINDS GW 3115.AR / INTERMUSIC IM-011 / MUSEA)

Pas op 17 jarige leeftijd verruilde Daisuke Kunita (1980) zijn piano voor een gitaar om twee jaar later al naar de Verenigde Staten te vertrekken om aan het beroemde Berklee College of Music in Boston te gaan studeren. Zijn leraren waren ondermeer David Fuczynski en Wayne Krantz en afgaande op het debuut Fuzzy Logic hebben ze hem uitstekend gitaar leren spelen en tevens onderwezen in de geschiedenis van de moderne jazzgitaar. De contrasten van het korte Intro en het daaropvolgende Fragments zijn wat dat betreft illustratief: sferisch aanzwellende Holdsworthiaanse akkoorden worden gevolgd door heavy riffs in de beste Jimi Hendrix-traditie en virtuoze en gevoelige solo's, waarin echo's van ondermeer Eric Johnson, Mike Stern en Fuczynski weerklinken. Andere tracks duiken in de akoestische jazz (Tonal Gravity, met ingetogen pianospel), de funky jaren 70 jazzrock (Sharp, inclusief een typerende elektrische piano) en de fusie van jazzrock en moderne beats (22 On 2n, waarin groovy licks en fraaie strings de sterke solospot van de jonge Jspanner ondersteunen). Flat Line is vervolgens Kunita's visie op I.O.U, inclusief getokkelde akkoorden en baswerk in de stijl van Jimmy Johnson. Dat Fuzzy Logic toch uniform klinkt en zelfs de lyrische saxofoonbijdragen in afsluiter Acid Approach (dat eindigt met een herhaling van de rustieke klanken uit Intro) geen stijlbreuk veroorzaken, komt door de eigen stijl die de gitarist etaleert. Zijn aanslag veroorzaakt vaak een met een banjo vergelijkbare resonantie, waardoor zijn kort na elkaar gespeelde noten goed tot uiting komen. Essentieel voor het groepsgeluid is tevens de moderne benadering van drummer Eiji Tanaka, die op zijn kleine jazzkit een lekkere swing neerzet. Een talent om in de gaten te houden.

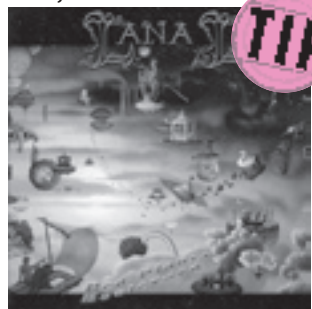
Info: www.myspace.com/daisukeguitar.

René Yedema

LANA LANE

Red Planet Boulevard

(FRONTIERS FR PR CD 355 / ROUGH TRADE)

Het vorige album van Lana Lane, Lady Macbeth (Vette Krent in iO 59), was voor haar doen een redelijk rustige plaat. Op Red Planet Boulevard kiezen zij en haar wederhelft (toetsenist, tegenwoordig ook bassist, componist en producer Erik Norlander) opnieuw voor een wat steviger aanpak, hoewel van hardrock niet echt sprake is. Wel wordt het tweetal bijgestaan door twee specialisten op dat gebied, de Nederlanders Peer Verschuren (gitaren) en Ernst van Ee (drums). Wat me in vergelijking met eerdere platen opvalt aan dit album, is dat het een vrij songgerichte CD is. Verschuren speelt een behoorlijk grote rol met zijn scherpe, snepende solo's. Norlander beperkt zich, afgezien van orgel solo's, meer tot de begeleiding. Dat Lana zingen kan, wisten we natuurlijk al en dat bewijst ze direct in het openingsnummer Into The Fire, dat lekker rockt. Het hoogtepunt van de plaat komt al snel in de vorm van het tweede stuk: The Frozen Sea. Het kent een fantastische basismelodie. Opnieuw horen we hier de niet geringe kwaliteiten van Verschuren. Ook is ruimte ingebouwd voor wat meer ballad-achtig materiaal als Jessica, The Sheltering Sorrow en Lazy Summer Day, dat mijns inziens inderdaad goed dienst zou kunnen doen op een zodanige dag. Het doet mij, terwijl ik deze CD luister (dat is op een druilerige winterdag), in ieder geval goed. Het bekende stuwende werk ontbreekt ook niet. Dat horen we bijvoorbeeld in Save The World. Hier is goed te merken dat Norlander zijn werk als bassist prima verstaat. De instrumentale titeltrack sluit de CD af met een herhaling van de melodie van The Frozen Sea en verder allerlei verwijzingen naar symfo en jaren 70-rock. De strijkersarrangementen zijn ook fraai te noemen. Misschien is Red Planet Boulevard niet de beste CD die de Progprinces ooit heeft gemaakt, maar het heeft wel weer een ruim uur spannende, stevige progrock opgeleverd.

Paul Rijkens

LA-VENTURA

A New Beginning

(EIGEN BEHEER LV001001)

Begin 2006 wordt de melodieuze metal formatie La-Ventura opgericht door ex-Orphanage drummer Erwin Polderman en zangeres Carla Douw. De band komt uit het land van Blöf en zet Zeeland daarmee op de metalkaart. De melodieuze composities van het kwintet zijn beslist niet slecht en de melancholieke stem van Douw klinkt zeer zuiver en vol passie. De toetsen van Marco van Boven zijn smaakvol en bescheiden. Op

de beste compositie, de ballad Remind You, verzorgt hij op aangename wijze het pianospel. Ook hier speelt Douw een hoofdrol. Dit nummer ontbeert het gitaargeluid en daarmee komen we bij het minpunt van dit album. Dit instrument is te nadrukkelijk aanwezig, want gitarist Saz Kondic maakt veelvuldig gebruik van riffs, die daardoor een overheersend karakter krijgen. Vooral voor een publiek dat de progressieve rock aanhangt, zal dat storend zijn. Het hanteren van een melodieuze gitaarsound kan de muziek voor meer mensen toegankelijk maken. Dat neemt niet weg dat de Zeeuwen met hun debuutschijf (ruim 37 minuten) een goede indruk maken.

Info: www.la-ventura.com.

Leo Hoekstra

SEREE LEE

Variation-A

(LION MUSIC 8856091005156 / BERTUS)

Je hoeft tegenwoordig niet meer een verre vlucht te ondernemen om de geneugten van het exotische Thailand te kunnen ervaren, die komen nu naar je toe! En wel op CD in de vorm van de Thaise meestershredder Seree Lee. Let wel, dit is geen slap bakkie bocht maar een riffmaster in de traditie van Steve Vai en Joe Satriani met - uiteraard - een toefje Ygnwie Malmsteen. Op elf tracks laat master Lee horen dat het hem niet alleen om de shredsnelheid gaat, maar juist ook om de riffs. Die zitten in een melodieuze jasje en ik moet zeggen dat hem dat goed afgaat. Lion Music heeft hier een mooie additie in haar stal der meester gitaristen.

André de Waal

LIQUID TRIO EXPERIMENT

Spontaneous Combustion

(MAGNA CARTA MA-9060-2)

Ja hallo! Wel effe goed lezen, ja! Er staat LIQUID TRIO Experiment, niet Liquid TENSION Experiment, ja! En dat maakt wel effe een verschil uit, ja! Dat verschil is dat het trio uit drie mensen bestaat, had je niet gedacht hè: bassist Tony Levin, drummer Mike Portnoy en toetsenist Jordan Rudess, zeg maar gewoon de hele band Dream Theater zonder zanger James LaBrie en... gitarist John Petrucci. Men begon in 1998, oorspronkelijk met John, aan de tweede CD van het Tension kwartet te werken, maar tijdens de opnames besloot John's vrouw een nieuwe telg op de wereld te zetten. Hierdoor verdween Petrucci de facto uit de studio om daar een hele tijd niet in terug te keren. En omdat de mannen op de centen letten die toch al waren uitgegeven aan de studio, besloten ze om door te blijven jammen. Een aantal van deze jams zijn uiteindelijk alsnog op de tweede release van LTE gekomen (Tension, niet Trio, wel blijven opletten, ja!) terwijl de rest op de plank dan wel in de computer bleven zitten. Maar omdat Portnoy van mening is dat elke scheid die hij laat of had willen laten het levenslicht moet zien, komen de jams bijna 10 jaar na dato alsnog op CD uit. Dat betekent bijna 80 minuten over het algemeen up-tempo zware jams die helemaal niet slecht zijn maar wel ietwat vermoeiend. En hoe goed deze muzikanten ook zijn, het zijn geen echte jammers (behalve wellicht Levin in zijn King Crimson dagen) waardoor

ze niet altijd in staat blijken de spanningsoog goed gespannen te houden (zoals echte jambands dat wel heel goed kunnen). En dat betekent dat het TRIO een CD heeft uitgebracht voor de affidiado's die inderdaad elke Portnoyscheet willen ruiken. Dat dat maar eens gezegd is, ja!

André de Waal

LITTLE ATLAS

Hollow

(10T RECORDS / JUST FOR KICKS)

"My mental cancer spreads like fire... I am hollow." Nou, vrolijke jongens, dit kwartet uit Miami. Leider / tekstschrijver Steve Katsikas windt er als zanger dus geen doekjes om, terwijl hij ook de toetsen bespeelt en zo nu en dan de saxofoon ter hand neemt. En tòch: "I don't want to live my life in silence," vervolgt hij. Het is allemaal behoorlijk toegankelijke prog wat Little Atlas laat horen. Dus laat je door die eerste zwartgallige tekst niet op het verkeerde 'doomy' been zetten. Het klinkt weinig vernieuwend, maar wel zeer aangenaam. Dynamiek met alles erop en eraan in de aloude symfonische rock-traditie als je luistert naar Paranoiac, met Yes- en Marillion-kenmerken. Ze doen dit heel behoorlijk, neergezet in een prima transparante mix en productie, doordat de 'finishing touch' gedaan werd door Grammy Award-winnaar Joe Palmaccio (ELP, Jeff Buckley). Halverwege neigt de band meer naar poprock-achtige insteekjes, al verdwijnt de prog natuurlijk niet helemaal. Hierdoor ligt de vergelijking met het huidige Spock's Beard (SB) soms voor de hand, al ligt het niveau ietsje lager. Zeker in de balladige songs ligt het accent op de zang, die helaas niet super is. Eénstemmig komt Steve goed uit de verf, maar meerstemmig had dit vetter aangezet kunnen worden. Soms klinkt het allemaal ietsje te sober. Dan springt een drukker nummer als Stage er toch weer uit, lekker riffend in (weer) de SB-stijl. Een tikje Beardfish ook. Met een Mexicaanse akoestische slag gitaar in Special sluit Little Atlas mooi af. Deze formatie is met de derde CD op de kaart gezet. 'Little' is te bescheiden, want deze Atlas ziet er echt niet verkeerd uit.

Freek Wolff

LITTLE BRIAN

Thrash Funk

(EIGEN BEHEER)

Gebaseerd op het boek Little Brian van Tarah Damask, schreef bassist Sam Damask de muziek voor Thrash Funk van de band Little Brian. Verwacht echter niet dat er een verhaal wordt verteld, want Thrash Funk is helemaal instrumentaal. Wat we te horen krijgen is best apart. Zo staat de band met één voet stevig in de jaren 70, evenwel niet bij de symfo uit die tijd, maar in de funk en de disco. Dit uit zich onder andere in een sterke groove en een Tower-Of-Power-blazerssectie. Het betekent echter niet dat de muziek commercieel of simpel is. De meeste nummers staan bol van de tempowisselingen en af en toe gaat de beuk er goed in. Daar komt bij dat we hier met een excellente ritmesectie te maken hebben, en dat de bas van de bandleider het voornaamste instrument is. En luister je naar een nummer als Car Chase of T-1000, dan

blijkt dat binnen men binnen deze stijl heel goed in staat is om spanning in de muziek te stoppen, en daadwerkelijk een verhaal te vertellen. Met een beetje goede wil zou je Little Brian kunnen zien als de combinatie van een Tone Center band (jazzrock) en de progmetal / progrock die we normaliter op Magna Carta vinden; zoiets als Attention Deficit of Bozzio Levin Stevens die opeens op de funktoer gaan. En de toevoeging van de blazerssectie maakt het alleen maar apart. Af en toe verrast de band, bijvoorbeeld met de gevoelige piano in Symptom (dat naar het einde toe met dubbele basdrums behoorlijk vlamt) en Slaughtered Seals. Hoewel de meeste composities kort zijn, lijkt Party een nummer van ruim 27 minuten. De laatste 21 minuten zijn echter gevuld met chaotische feedback. Een kleine smet op het blazen. Websites: www.littlebrian.com en www.myspace.com/thrashfunk.

Jurriaan Hage

ALEX MACHACEK - JEFF SIPE - MATTHEW GARRISON

Improvisation

(ABSTRACT LOGIX ABLX 007)

Alex Machacek blijft de liefhebbers verwennen. Na uitstekende producties van OUTtrio (met Terry Bozzio), zijn vrouw Sumitra en hemzelf (sic) verscheen het trioalbum Improvisation en bereikte ons het nieuws dat hij de gitarist is geworden in UKZ, de nieuwe band rondom Eddie Jobson. Maar terug naar Improvisation, dat tot stand kwam doordat labelbaas Souvik Dutta de Oostenrijkse samenbracht met drummer Jeff Sipe (Shawn Lane, Project Z) en bassist Matthew Garrison (John McLaughlin, Gary Husband). De titel is veelzeggend: "visie op improviseren". Net als Scott Henderson's Tribal Tech op Rocket Science en Thick wordt vanuit thema's vrij geïmproviseerd of wordt vanuit impressionistische improvisaties toegewerkt naar een hecht thema. Toch is er nergens sprake van overloos gefreak, mede doordat Machacek na de opnamesessies in de studio allerlei loops en effecten toevoegde en veel van zijn gitaarpartijen dubbelde met de gitaarsynthesizer, wat een lekker broeierige en volle productie tot resultaat had. En hoewel er bij tijd en wijle behoorlijk heavy gemusiceerd wordt, is er opvallend veel ruimte voor ingetogen passages. To Whom It May Concern is met rustig getokkel zelfs intiem te noemen en het ruim 8 minuten durende, wonderschone en inderdaad droevig gestemde Very Sad raakt regelmatig de gevoelige snaar. Garrison voegt hierbij met zijn knorrende, Jeff Berlin-achtige spel constant melodische en ritmische elementen en solo's toe, terwijl het puntige, veelzijdige drumwerk van Sipe

het geheel strak en funky in de hand houdt. En nu maar afwachten wat voor moois de combinatie Machacek / Jobson / Gunn / Minnemann / Lippert oftewel UKZ gaat opleveren. Info: www.alexmachacek.com.

René Yedema

MAN

Man

Do You Like It Here Now, Are You Settling In?

Live At The Padget Rooms

Penarth

(ESOTERIC ECLEC 2012, 2013 & 2014)

Ik snap wel waarom de redactie mij deze re-releases ter review heeft doen toekomen want de uit Wales afkomstige band Man was immers in haar hoogtijdagen begin jaren 70 een jamband avant la lettre, voordat het fenomeen jambands überhaupt was uitgevonden (okay, behalve The Grateful Dead dan, maar die wilde luisteraars alleen maar in slaap sussen). Dat komt heel goed tot uiting op Live At The Padget Rooms Penarth, een oorspronkelijk als enkele elpee in een gelimiteerde oplage van 8000 stuks uitgebracht concert uit 1972 (aardig detail: de elpee was in één week uitverkocht wat ervoor zorgde dat deze op 1 binnenkwam in de elpee top 10 en de volgende week daar alweer uit verdwenen was!). De re-release bestaat uit twee schijven maar nog steeds staan er maar drie nummers op elke disk, het kenmerk van de ware jamband! Lange, heel lange uitgesponnen songs waarin de twee gitaristen regelmatig loos gaan op een stuwend ritme van bas en drums. Laat ik het zo zeggen, als je niet van geïmproviseerde muziek houdt, dan is deze rerelease een verschrikking voor je. Een jamband is natuurlijk een live band bij uitstek wat als nadeel heeft dat de studioalbums vaak nogal tam uitvallen. Man is daarop helaas geen uitzondering. De op zich prima songs missen namelijk vaak toch die live vibe. Desalniettemin zijn de twee studio re-releases prima verzorgd (met live bonustracks), dus nog steeds de moeite waard.

André de Waal

MANNING

Songs From The Bilston House

(FESTIVAL MUSIC 200710 / BERTUS)

Middels het tiende album in 8 jaar tijd laat deze Britse multi-instrumentalist zien dat hij heel productief is geweest, zeker als je bedenkt dat Guy ook nog achtenswaardig lid is van The Tangent. Songs From The Bilston House biedt ruim 67 minuten muziek in het klassieke symfo genre. Maar in tegenstelling tot de beginjaren 70 horen we hier meer invloeden van (soft)jazz en folk, o.a. tot uiting komend door het meespelen van "fiddler" Ian Fairbairn. Een ander verschil is dat de doorgaans slepende gitaarsoli nagenoeg ontbreken op dit album. De sax van Laura Fowles en de fluit van Steve Dundon komen als solo-instrumenten nadrukkelijker naar voren. Als medeproducer en gasttoetsenist komen we Andy Tillison tegen, die op vele eerdere albums eveneens zijn medewerking verleende. De nasale, enigszins Ian Anderson-achtige zang van Manning moet je aanspreken, maar er zijn daarnaast voldoende prachtige instrumentale stukjes te vinden, zoals bijvoorbeeld in Antares. De composi-

ties pakken echter toch wat minder dan op sommige van Manning's vorige albums. Net als het spannend symfonisch begint te worden, zijn er vaak wendingen richting pop of folk en horen we vooral de singer-songwriter Guy Manning. Zo heeft Pillars Of Salt een behoorlijke Beatles invloed maar daarnaast ook een door toetsen (orgel) overheerst instrumentaal gedeelte dat wat oubollig aan doet. Ook Inner Moment is zo'n nummer dat in het begin eerder aan Peter Sarstedt doet denken dan aan een progressief werkje. Naar mijn beleving geen vlees en geen vis, maar daarmee is niet gezegd dat het album kwalitatief geen ruime voldoende scoort, want dat is namelijk wel het geval.

Website: www.guymanning.com.

Menno von Brucken Fock

MARBLE SHEEP

Message From Oarfish

(FÜNDFUNDVIERZIG 162)

Ik zou wel eens dat apenexperiment willen doen, maar dan in de muziek. U weet wel, die test waarvan ze zeggen dat als je maar genoeg apen genoeg tijd achter genoeg typemachines zet, ze er uiteindelijk in zullen slagen de bijbel te produceren. Ik zou dan aan al mijn jonge nichtjes en neefjes een muziek-instrument geven, ze in een (geluidsdichte) kamer zetten en ze net zo lang herrie laten maken totdat ze de CD Message From Oarfish produceren. Dat moet kunnen maar ik heb het gevoel dat als u dat wilt meemaken, u een langjarig abonnement moet nemen op iO Pages. Mijn point is, deze veertiende (!) CD van het Japanse Marble Sheep klinkt alsof er een boel mensen vastgebonden op stoelen bij elkaar gezet zijn in een kamer, waarna ze gedwongen moesten luisteren naar de jamsessies van Acid Mothers Temple, Hawkwind, Amon Düül en het eerste album van Black Sabbath. Daarna kregen ze de opdracht ook iets dergelijks te componeren alsof hun leven ervan afhing. En net als met die apen, er is zelfs een fatsoenlijk product uitgekomen! Niet voor tere ziltjes, dat zal nu wel duidelijk zijn. En je moet ook geen haast hebben wanneer je deze CD opzet, maar in al z'n lelijkheid klinkt Message From Oarfish (zou dat een Japanse stoneraap zijn of zo) toch opperbest.

André de Waal

MARSUPILAMI

Arena

(ESOTERIC ECLEC2007)

Oorspronkelijk uit 1971 en geproduceerd door Pete Bardens (u weet wel, van Camel), is Marsupilami een raar beestje. Maar wel eentje van zijn tijd. Vooral de theatrale zang is erg seventies en ook het wat rommelige geluidsbeeld hoort hier bij. De band verdient echter wel een plaatsje op een label met de naam Esoteric, want de band gaat behoorlijk creatief en apart te werk, zonder dat vervreemding optreedt. Marsupilami werd vroeger vergeleken met andere folkrocksymfobands als Gryphon (maar wat ik hier hoor gaat toch wel wat stapjes verder), Renaissance (van het prachtige debuut, dus zonder Haslam nog) en de chaos van VDG, met tussendoor een knijke in de richting van, het op dat moment nog op te nemen, Camel's

Moonmadness. De instrumentatie bevat veel toetsenwerk van allerhande makelij en een wat beperkte rol voor de gitaar. Er is behoorlijk wat fluitwerk zonder dat het daardoor op Tull gaat lijken. De zang klinkt bij tijd en wijle nogal theatraal en operesk, maar dat past goed bij het kunstzinnige karakter. Belangrijker is dat de melodieën over de hele linie sterk zijn, en er voor de variatie uitstapjes richting de jazz en jamrock (Time Shadows) en psyche rock (begin van Spring) zijn gepland. Kreeg ik vroeger klinkt bij de naam van dit beestje uit de strip van Robbedoes en Kwabbernoot visioenen van Dennie Christian (Wij zijn twee vrienden, jij en ik, twee dikke vrienden, jij en ik...), na deze gewaardeerde heruitgave is de balans in mijn leven enigszins hersteld.

Jurriaan Hage

GUIDO MEYER

Connected To The Death

(EIGEN BEHEER)

De Zwitser Guido Meyer verklankt op zijn nieuwste CD-R een seance met occulte sferen. En het moet gezegd: de multi-instrumentalist slaagt daar met al zijn keyboards, drummachines en gitaren bijzonder aardig in. We horen dus vaak ijle 'glasachtige' geluiden, kamerbrede strings, enge stemmetjes op de achtergrond, gothische effecten en vooral heel veel sfeertapitjes, die glad in elkaar overlopen. Muziek die zeker filmische kwaliteit heeft, en het thema van het album prima weergeeft. Het titelnummer is in mijn ogen het beste stuk vanwege de spanningsoopbouw, melodie- en klankgebruik en de symfonische zeggingskracht. Een track verder gaat het echter ietwat mis. Hier is het net die enkele maal dat Guido de elektrische gitaar op de metal-stand zet en veel te harde riffs produceert. Niet passend, en de overall sfeer van het album behoorlijk doorkruisend. Gelukkig keert daarna de balans weer terug en is het meer meditatief uitblazen naar het statige nummer Will We Meet Again? Hoogtepunt twee van de plaat, overigens. Buiten enkele stemklanken als effect (in het prettig klinkende Meeting Amely) is de CD van 56 minuten volledig instrumentaal. Met bestel genoeg kwaliteit om dit via een reguliere platenmaatschappij uit te brengen. Vooralsnog moet je te biecht op www.guidomeyer.com.

Robbert Schuller

MILO'S CRAVING

The More You Know

(EIGEN BEHEER KE001TMYK)

Het Duitse Milo's Craving bestaat uit het duo Kathrin Elfman (zang en toetsen) en Klaus P. Rausch (piano, orgel en synthesizer) aangevuld door een aantal gastmuzikanten. Elfman is een duizendpoot, die al in verschillende

muziekgenres heeft meegedraaid en daarnaast ook boeken schrijft. Zij is ook verantwoordelijk voor de teksten en de meeste composities op het conceptalbum *The More You Know* (acht composities, tijdsduur circa 61 minuten). De opener *Prince Of Darkness* klokt ruim 18 minuten en bestaat uit drie delen. Hierin wordt duidelijk dat Elfman een mooie krachtige stem heeft die zowel het hoog als het laag goed aan kan. Ze is te omschrijven als een mix van een gepolijste Janis Joplin en een Kate Bush met een lager bereik. Mooi zijn ook de gitaarbijdragen van gastspeler Thorsten Kern en het piano- en orgelspel van Rausch. Hoewel hij zich danig weert met zijn synthesizer orkestraties, zou een uitvoering met orkest dit epos nog imposanter maken. De enige instrumentale compositie (geschreven door Rausch) is het mooie *Time Machine*, dat natuurlijk bol staat van de toetsen, inclusief een heerlijke Hammond solo. Ook in *Pictures And Voices* laat hij zich nog eens gaan achter dit instrument. De muziek op *The More You Know* is de ene keer krachtig met een scheurende gitaar zoals in *Haunted House*, maar de andere keer zeer breekbaar met fraai pianospel zoals het intro van *Draw The Line* en de rustige afsluiter *Will You?*. Een toegankelijk album dat het verdient het om door een breed publiek beluisterd te worden.

Info: <http://myspace.com/miloscraving>.
Leo Hoekstra

MÖRGLBL

Grötesk

(FREE ELECTRIC SOUND / LASER'S EDGE FES4006 / BERTUS)

Veel gekker moet het niet worden. Alleen die onmogelijke groepsnaam Mörglbl al en dan die vreselijke knippen-plak hoer van Theo & Thea's drie ooms (tantes?). Maar wat wil je met een ontwerp bureau met de naam Puke? En wat dacht je van de tracks *Tapas Nocturne*, *Février Afghan* en *Studio Délirium* (één van de bonustracks), waarin respectievelijk caramba-kreten, melige la-la-la melodieën en studiogebraal voor wel erg flauwe ingrediënten zorgen. Gelukkig herkennen Christophe Godin, Ivan Rougny en Jean Pierre Freizeau de zelfspot op hun derde CD, vandaar de titel Grötesk. Je moet dit trio dan ook wel degelijk serieus nemen, aangezien ze avontuurlijke jazzrock fabriceren die klinkt als een soort mengeling van Steve Vai (shred-gelateerde partijen en Zappaeske muzikale gekte) en Allan Holdsworth (verbuigen van tonen, aanzwellende akkoorden en subtiel getokkel). De ritmebasis is daarbij uitermate funky, met hamerende baspatronen en los drumwerk. Dit wordt afgewisseld met toegankelijke fusionrock, ingetogen ballades en talloze ritmische vondsten. Zo wordt in *The Toy Maker* (met Robert Fripp-achtige gitaarriffs) bijna moeiteloos reggae, wals en hoempamuziek ingevoegd en bevat *Totale Bricole* heerlijk tegendraadse ritmes. *Il Bello Di Note*, de andere bonustrack, is een herbewerking van een nummer van de eerste CD *Ze Mörglbl Trio!* (1997), en hierin knallen de bassnaren dit keer in een Spaans, deels akoestisch, *Al DiMeola*-getint werkje. Voor de visuele bevrediging is er tenslotte een video van *Tapas Nocturne* toegevoegd.

Grötesk heeft al met al de schijn tegen, maar blijkt uiteindelijk toch een sterk staaltje virtuoze jazzrock te bevatten. Info: www.myspace.com/morglbl.

René Yedema

NEMESEJA

In Control

(SELLABAND YATRC 001-2)

De van oorsprong female fronted gothicrockband Nemesaja werd in 2002 opgericht door zangeres Manda Ophuis en gitarist HJ tijdens hun studie aan het conservatorium in Groningen. In 2004 werd het debuut *Mana* uitgebracht. De groep werd een "vast" voorprogramma van genregenoet *After Forever*. Nemesaja haalde vooral de publiciteit door als eerste band bij het *Sell a Band* concept de grens van \$ 50.000 te halen en mocht de studio in om voor dat geld een CD op te nemen. Waarschijnlijk was het budget niet toereikend want *In Control* klokt slechts 34 minuten. De verkoopprijs is daar gelukkig wel op aangepast, de CD kost \$ 10 en dat is met de huidige koers slechts € 6,74. Van de vijf bandleden die de CD hebben ingespeeld, is (tweede) gitarist Martijn Pronk inmiddels vertrokken. Opmerkelijk is wel dat Nemesaja na het vertrek, in een eerder stadium, van toetsenist Barto geen opvolger heeft gezocht c.q. gevonden. Voor een aantal nummers is daarvoor de hulp ingeroepen van buitenstaanders. Tevens is er "additional sound design", zoals het hoesje zegt, ingehuurd in de persoon van Ronald Molendijk. Dit is gelijk een opmerkelijk verschil met het debuut *Mana*. De band heeft een ware koerswijziging ondergaan. Gothic is afgedaan, slechts in opener *No More* zijn de roots nog te horen. Daarna krijgen we een menu van moderne rock voorgeschied vol met elektronica. Sellaband collega Jacob Kongaika van *Cubworld* verzorgt een duet in het rustmoment van het album, *The Way I Feel*. Soms neigt het nieuwe geluid naar wat poppy werk, zoals in *Believe*. De trancesound die Nemesaja in haar muziek heeft weten te integreren, is een onderscheidende. Het heeft echter nog niet geleid tot nummers die er echt boven uit springen. Of de fans van het eerste uur (lees: de gothic liefhebbers) kunnen meegaan met de nieuwe Nemesaja is nog onduidelijk. Daar staat tegenover dat er een geheel nieuwe en grotere doelgroep aangeboord kan worden mits men zich daarop richt.

Bert Treep

NEW TROLLS

Concerto Grosso: The Seven Seasons

(AEREOSTELLA 0182912AER)

De heren Vittorio De Scalzi (zang, vleugel, klassieke gitaar en dwarsfluit) en

VETTE KRENT

NOVEMBRE

The Blue

(PEACEVILLE CDVILEF177)

Op de valreep van het jaar komt het Italiaanse Novembre met de opvolger van *Materia*, hun verrassende succesplaat van 2006. En wat heeft dit kwartet doom-metalheads onder leiding van de broers Orlando met nummer zeven weer een schoonheid gemaakt. Wel blijkt ze iets lastiger te doorgronden dan dat opvallend toegankelijke zusje want *The Blue* geeft haar geheimen niet meteen prijs (de gevorderde luisteraar weet dat dit dikwijls de interessantste platen zijn die uitgroeien tot absolute favorieten)! Men koos voor een wat heftigere, vooral qua zang meer metal gerichte aanpak; iets vaker "grunten" dus. Als je nu visioenen krijgt van schuurpapier per strekkende meter en hondsdoel gebeuk: don't panic! Novembre koestert haar donkere, romantische geluid en is constant in ontwikkeling. Wie hen nog *Opeth-copycats* durft te noemen, verdient een schop onder zijn hol omdat de eigen koers al lang geleden is ingezet. Neem het werkelijk sublieme *Colbalt Of March* dat hartverscheurend opent en er daarna alle pijn en woede uitgooit in een vloedgolf veroorzakende finale. Dit moet toch de meest emotioneel geconstipieerde mannetjesputter tot tranen roeren! Hier hoor je de absolute "meesters in melancholie" aan het werk, waarbij Carmelo's cleane vocalen zeker van invloed zijn. Hij beheerst die kunst steeds beter, dus volgt met *Nascense* nog zo'n juweel waarin hij volop de ruimte krijgt. Alleen al het begin neemt de adem weg. In de rol van gitarist dubbelt hij verrukkelijk met Massimiliano Pagliuso, de partijen klinken inventief en overweldigend. Net als je denkt dat je niet hoger kan zweven, brengt men je akoestisch terug naar de aarde... om vervolgens opnieuw op te stijgen! *Cantus Christi / Zenith* is hierdoor een indrukwekkend monument. En misschien is de kunst om een luchtiger poppy aanpak te infiltreren wel het meest unieke gevoel op *The Blue*! Novembre is er niet alleen in geslaagd om opnieuw een gelaagd album af te leveren waarbij afwisseling en verrassing een pact hebben gesloten, maar is ook als eenheid hechter dan ooit tevoren. De enorme toewijding is voelbaar. Voeg daarbij die ongrijpbare aantrekkingskracht en je hebt een band die nu eindelijk eens de erkenning moet krijgen die hen zo toekomt. Prachtplaten als deze vragen immers om onvoorwaardelijke overgave!!! Info: www.novembre.co.uk.

Alice Switzer

Nico Di Palo (zang, drums) maakten lang geleden deel uit van de in de beginjaren 70 zeker in eigen land (Italië) zeer bekende band *New Trolls*. Na de split halverwege de jaren 70 zijn er nog wel enkele wapenfeiten geweest, maar meestal bleef het stil. De twee kemp-hanen van weleer zijn echter ouder en wijzer geworden en hebben de handen ineengeslagen en de band nieuw leven ingeblazen en hoe! Een prachtige nieuwe CD en een live uitvoering van alle drie de delen van hun *Concerto Grosso* (waarvan dit dus het derde deel is) is nog op komst. Elementen van licht klassieke muziek, musical, rock en pop ontmoeten elkander op progressieve wijze waarbij als referenties *Rondo Veneziano* en *Barock* zouden kunnen dienen, terwijl tevens invloeden van *Jethro Tull* en *Queen* herkenbaar zijn. De vraag is natuurlijk wie nu eigenlijk wie beïnvloed heeft! Het gebruik van een kamerorkest waarin o.a. violen, cello en hobo (*The White Light Orchestra*) en de regelmatig opduikende akoestische gitaar van o.a. De Scalzi benadrukken de vele zwaar op klassieke muziek leunende passages. Deze worden afgewisseld met wat steviger stukjes waarin de genoemde elementen van *Queen*, zeker ook qua close harmony zang, en de diverse rock-musicals te herkennen zijn. Soms doet het ook denken aan ons eigen *Kayak*, maar dan vooral de laatste twee albums. De arrangementen zijn smaakvol en de composities liggen uitermate lekker in het gehoor. De zangstemmen

van Di Palo en De Scalzi zijn in het Engels opgenomen en klinken weliswaar ouder maar nog heel prettig. De huidige bezetting van de *Trolls* wordt gecompleteerd met twee gitaristen, een bassist en een drummer, die ook allen background vocals verzorgen. In de *Season Of Hope* speelt de vleugel (bijna solo) een hoofdrol en vinden we zelfs wat jazz invloeden. De enorme variatie in dit uur muziek (verdeeld over vijftien tracks) en het vakmanschap van deze heren spreken mij heel erg aan. In die roemruchte jaren 70 is dit gezelschap aan mijn aandacht ontsnapt maar die situatie zal niet lang blijven voortbestaan! Wie goed is in Italiaans, mag zeker een kijkje nemen op hun website: www.newtrolls.it.

Menno von Brucken Fock

OBLIVION SUN

Oblivion Sun

(PROPHASE MUSIC MVDA4648 / BERTUS)

Liefhebbers van *Happy The Man* bele-

ven mooie tijden. Weliswaar ligt het moederschap wegens logistische problemen voorlopig stil, Frank Wyatt en Stan Whitaker lijken herboren te zijn. In iO 71 bespraken we nog hun Pedal Giant Animals, terwijl Whitaker onlangs met zijn vrouw LeeAnne de live opgenomen cover-CD *Under The Covers* uitbracht. Bovedien zijn ze bezig met de release van een duoplaat met oorspronkelijk materiaal. En voorts is er dan het debuut van hun nieuwe band Oblivion Sun, die verder bestaat uit Bill Plummer (geluidsman HTM), Dave DeMarco en Chris Mack (Ilüvatar, Puppet Show). Het album bevat een mooie cadans, mede door de gelijkmatige verdeling van de composities van Wyatt, Whitaker en Plummer. Saxofonist / toetsenist Wyatt blijft in Fanfare en Golden Feast wellicht nog het dichtst bij het oorspronkelijke HTM-geluid, hoewel aan de springerige en zwerige stijl die vergelijkbaar is met respectievelijk Crafty Hands en het titelloze debuut andere elementen zijn toegevoegd, zoals ruige gitaren en DeMarco's solistische baspartijen. Catwalk is echter een parabelachtige song vergelijkbaar met het titelnummer van Pedal Giant Animals. Whitaker's The Ride en No Surprises hebben ook de typische HTM-kenmerken, maar zijn meer gebaseerd op bluesrockende en zelfs Crimsonske gitaarriffs tegen een jazzrockachtergrond, waarbij in eerstgenoemde track een vroeg jaren 70-stemming ontstaat door het David Jackson-getinte saxofoonspel en de orgelerupties. Zijn mooi als nummer 7 gepositioneerde Chapter 7.1 is een bewerking van Chapter Seven van PGA; deze versie is echter een stuk dynamischer en de nadruk is verlegd van de gitaarakkoorden naar Plummer's toetsen. De composities van laatstgenoemde zijn het beste te omschrijven als jazzrockvarianten op HTM. Net als in nagenoeg alle andere stukken produceert hij fantastische Moogsolo's, die naast Kit Watkins ook Jan Hammer en Manfred Mann in herinnering brengen. Re:Bootsy (voorheen ondermeer getiteld Mr. Biff) heeft daarnaast nog een lekker funky klinkende clavinete, terwijl hoogtepunt Tales Of Young Whales dezelfde symfonische grandeur kent als Crafty Hands' Morning Sun. Oblivion Sun is inmiddels aan de opvolger begonnen en er is zelfs sprake van een mogelijke korte Europese tour. Dit maakt de mens nog steeds gelukkig. Info: www.oblivionsun.com

René Yedema

OPETH

The Roundhouse Tapes
(PEACEVILLE CDVILEF209XP)

TIP

Welke superlatieven moeten er nu weer uit de kast worden getrokken om de onbetwiste kampioenen in zwaar metaal te beschrijven? Gelukkig spreekt

dit optreden uit 2006, vastgelegd in het Londense Camden Rondhouse, zelf al boekdelen. Voor deze dubbelaar werkte Opeth weer eens samen met voormalig bondgenoot Peaceville, en laten ze 90 minuten lang de tenen krullen van iedere "Thinking Man's Metal-fan"! Wat een happening moet dit geweest zijn zeg. Wie ooit zelf een concert van hen heeft bezocht, weet dat de Zweden garant staan voor een memorabele avond die meer energie opwekt dan een compleet windmolenpark in een jaar tijd. Speltechnisch is de band absoluut superieur en daarnaast blijkt het ook nog eens een sympathiek zootje, met zanger/gitarist Mikael Åkerfeldt als stralend middelpunt. Superrelaxed en met zijn typerende droge humor voorziet hij diverse nummers van commentaar waarbij een smakelijke dosis zelfspot niet wordt geschuwd. En als hij zijn toch al sonore spreekstem in "standje extra laag" zet, bezorgt dit zelfs ondergetekende middelbare chick weke knieën! In tegenstelling tot Lamentations (2004) ligt de nadruk hier op het stevigere materiaal uit het rijke verleden zoals *Under The Weeping Moon* en *Demon Of The Fall*. Daarnaast koos men uit recentere krakers *Ghost Of Perdition*, *Bleak* en het sublieme *Blackwater Park* om het adrenalinepeil op niveau te houden. Ademhalen mag weer bij favorieten *Face Of Melinda* en *Windowpane*, waarin de grote aanwinst toetsenist Per Wiberg meer op de voorgrond kan treden. *The Roundhouse Tapes* is een mooi uitgebalanceerd overzicht geworden en tevens de laatste kans om gitarist Peter Lindgren te horen vlammen. Hij stapte, tot verdriet van velen, dit jaar op. Begin 2008 verschijnt de DVD versie en die moet je zeker bekijken. Want het gemak waarmee Åkerfeldt zijn vulkanische grunts inwisselt voor de lokroep van een nachtegaal met conservatoriumopleiding is een mirakel waar zelfs de Paus niet van terug heeft!!! Info: www.opeth.com.

Alice Switser

ØRESUND SPACE COLLECTIVE

The Black Tomato

(TRANSUBSTANS 032 / CLEAR SPOT)

TIP

Iedere rechtgeaarde muzikliefhebber zou het Øresund Space Collective in de armen moeten sluiten. Ik bedoel maar, waar Radiohead maar één lullig nieuw albumpje gratis op het internet zet om te downloaden, daar maakt het spacecollectief maar liefst meer dan 35 uur aan spacejams beschikbaar voor gratis gebruik. Ik herhaal: 35 uur. Man, man, man, ik ben al twee dagen bezig om alles op m'n PC te zetten. Heerlijk. Vooral omdat ik dat doe onder het genot van OSC's nieuweling, *The Black Tomato*, een schijf met negen tracks in

VETTE KRENT

PAGAN'S MIND

God's Equation

(LIMB MUSIC SPV 79662 CD / BERTUS)

Onlangs deed de Engelse weerkundige Piers Corbyn de voorspelling dat er een superstorm op komst zou zijn. Meneer Corbyn, ik ben reeds omver geblazen, echter door een Noorse storm. Niet op basis van de decibellen maar vanwege de onverwachte klasse van dit vierde studioalbum van de progmetalband Pagan's Mind. Voor de zekerheid nog maar even het vorige album *Enigmatic*:

Calling beluisterd om vast te stellen of het echt waar is dat er zo'n progressie is gebeekt. En het is waar! Dit album knalt, bruiert en swingt. Er is hulp ingeroepen bij Stefan Glaumann die de albums van Rammstein heeft geproduceerd en dat is te horen: een kraakheldere en eerlijk harde productie. Een andere en belangrijker factor is het betere materiaal dat ons voorgeschoteld wordt. Afwisseling en avontuur ten top. Muziek met een hart en ziel en vooral melodie. De band heeft als boegbeeld zanger Nils K.Rue, die dit keer nog meer op orkaankracht zingt. Gitarist Jorn Viggo Lofstad, die ook actief is bij Jorn (Lande) en Beautiful Sin en tevens als executive producer te boek staat, drukt toch wel het grootste stempel op *God's Equation*. Luister maar eens naar *Painted Skies* want ik heb er buiten beschouwing. Hallo *Spaceboy* is een cover van het Bowie nummer dat hij samen met de Pet Shop Boys heeft uitgebracht. Heren Bowie en Pet Shop, zo had het gemoeten! *Atomic Firelight* en *Alien Kamikaze* zijn op een wat hardere leest geschoeid. Eén van de prijsnummers (*Atomic Firelight*) staat op de my space site van de band. Geen progmetal liefhebber kan vanaf nu nog om Pagan's Mind heen. Laat deze frisse wind maar flink blazen door de fields of rock.

Bert Treep

drie songs verpakt, uiteraard de volle speeltijd van 72 minuten, tjkvol met geïmproviseerde spacerockjams, fluitende synthesizers, gierende gitaren, drammende bassen, stuwende drums, breakje hier breakje daar, geen zang te horen, hypnotische grooves, André is absoluut weer in spacerockheaven! Downloads op:

www.oresundspacecollective.com.

André de Waal

PALACE TERRACE

Flying Through Infinity

(LION MUSIC LMC219 / BERTUS)

De in de UK geboren alleskunner George Bellas is vooral bekend als (ex)gitarist bij Ring Of Fire, maar speelde o.a. bij John West. Behalve de composities verzorgde hij ook de orkestraties, de productie en het artwork. De stijl is zoals te verwachten neoklassieke progressieve rock. Zijn muziek wordt vertolkt door hem zelf (gitaar, bas, toetsen), Sasha Horn op drums en percussie en Jonathan R Marshall als begenadigd zanger en tekstschrijver. Zijn geschoolde tenorstem doet denken aan iemand als Mark Boals, al is Jonathan's stem iets minder schel. De klassieke invloeden druipen af van zowel muziek als de complexe vocale arrangementen maar Bellas heeft er daarnaast nadrukkelijk naar gestreefd om iets speciaals te maken. De ingewikkelde instrumentatie en vooral de extreem lastige maatsoorten maken het album namelijk van virtueuze klasse. Daarentegen betekent imposant, een hoge moeilijkheidsgraad en de diverse onnavolgbaar snelle duels tussen vooral toetsen en gitaar niet per definitie dat het ook mooi moet zijn. Vaak gaat het magistrale vertoon van

techniek ten koste van de emotionele lading in de muziek en de mogelijkheid van de luisteraar om in vervoering geraakt weg te dromen, zoals dat wel kan in het rustiger getinte *Who Am I*. Het mag duidelijk zijn dat dit geen meezing album is, maar ook dat hier uitzonderlijk goede muzikanten aan het werk zijn. Voor liefhebbers van "neoclassical progmetal" zal deze schijf zeer in de smaak vallen.

Website: www.palaceterrace.com.

Menno von Brucken Fock

PATHOSRAY

Pathosray

(SENSORY SR3039 / BERTUS)

Twee demo's hadden de Italiaanse heren van Pathosray tot nu toe uitgebracht: *Strange Kind Of Energies* (2001) en *Deathless Crescendo* (2006). Het self-titled debuut is onderhanden genomen door de bekende producer Tommy Hansen. De voorkeuren van de heren zijn: *Dream Theater*, *Angra*, *Symphony X*, *Evergrey*, *Nevermore* en *P.F.M.* De stijl wordt door hen zelf geaffecteerd als symfonische progressieve rock op heavy metal leest geschoeid. Progressieve metal dus. En dat is ook precies wat je voorgeschoteld krijgt. Pathosray heeft met Marco Sandron een fantastische zanger in huis, wat hij vooral laat horen in *In Salicis Umbra*, de pianoballad. De andere acht nummers hebben natuurlijk een hardere basis. *Faded Crystals* is gewoon keihard maar *Sorrow Never Dies* met een zeer aanstekelijk refrein is een aangename powerballad. *Lines To Follow* is eveneens hard, *Scent Of Snow* geeft dan weer tegenwoordig daaraan. Dat is wat je van deze goede debuutplaat kunt zeggen: hij is in balans. Soms stoppen ze die even-

VETTE KRENT

THE PINEAPPLE THIEF

(What We Have Sown)

(CYCLOPS CYCL164 / BERTUS)

Toen Monty Python hun allerlaatste album voor Charisma moest afleveren, gaven ze hem de titel The Contractual Obligation Album mee. Ze wilden veel liever de platenfirma de rug toekeren en ergens anders aan de slag gaan, doch volgens het contract dat ze hadden ondertekend, moesten ze nog één album afleveren. Het werd dan ook een bont allegaartje van minderwaardige songs en halve demo's waarvoor duidelijk niet de minste moeite was gedaan. Ook voor The Pineapple Thief is de tijd aangebroken dat ze voor het Cyclops label hun allerlaatste CD hebben uitgebracht. Uit respect voor labelbaas Malcolm Parker leveren onze vrienden echter wel veruit het allerbeste album af dat ze tot op heden hebben opgenomen. De kracht van de Mellotron en het puike adrenaline-rijke ritme zorgen meteen voor een beresterk intro onder de naam All You Need To Know. Een heuse viool komt het aan Radiohead schatplichtige Well, I Think That's What You Said? versterken, waardoor we opnieuw een ander facet van deze fel onderschatte groep leren kennen. De donkere sfeer die zo overheersend was op het vorige album Little Man, heeft plaats gemaakt voor onversneden rock waarin synths de evenknie van de gitaar zijn. De breekbare stem van Bruce Soord is één van de originele kenmerken van deze Britse band, terwijl licht psychedelische zijsprongen het geheel alternatief inkleuren. Zo is West Winds een experiment dat evengoed door Ozric Tentacles afgeleverd had kunnen worden. Het daaropvolgende akoestische Deep Blue World is dan weer het tegenovergestelde qua sfeer. Deze intimiteit wordt mooi omkaderd door lekkere violen en meerstemmigheid, waardoor de muziek als het ware in een cocon gevangen komt te zitten. Het hoogtepunt vormt echter het ruim 27 minuten lange titelnummer. Hier laat de groep zich van haar meest talentrijke kant zien. Atmosferische klanken leiden naar een stevige beat die zich wentelt in een donsdeken van Mellotron en zo resulteert in een chaotische sfeer. De rust keert echter vroeg genoeg terug om nieuwe muzikale wegen in te slaan teneinde het geheel boeiend te houden. Dat Thom Yorke deze jongens eens onder z'n vleugels neemt want de erkenning hebben ze ondertussen meer dan verdiend! Ook Brian Eno mag met PT eens de studio induiken teneinde de tweede fase in hun carrière met een knal in te zetten.

John Bollenberg

wichtigheid ook heel duidelijk in één nummer. Zoals in Emerald City, waar er eerst (gelukkig maar even) geschreeuwd wordt en je het nummer al in de harde hoek hebt gezet, totdat er een prachtige melodieuze toetsensolo langs komt die het weer helemaal goed maakt en als klap op de vuurpijl ook nog een mooie gitaarsolo die het nummer dan helemaal boven de rest uittilt. De liefhebbers van bovengenoemde bands kunnen op www.myspace.com/pathosray Scent Of Snow beluisteren. En dat zal ze zeker bevallen.

Bert Treep

THE PHASE

Reviews

(EIGEN BEHEER)

'Knut' staat pontificaal op het hoesje van de Finse formatie The Phase. De ijsbeer werd dit jaar wereldberoemd, doordat hij het overleefde in een Berlijnse dierentuin, nadat zijn moeder hem negeerde. De ophef over dit dier,

of dit ethisch kon of niet, is tekenend voor de maatschappelijk geëngageerde teksten die The Phase schrijft, zij het op een wat simplistische manier: "We live in a failed world, with maniacs and monsters. We're trying to get along in this cruel, cruel world." En de muziek? Die is best goed. Variërend tussen de 4 à 6 minuten lengte, zitten er zeker sterke nummers tussen, met overduidelijke progkenmerken, zoals bij On The Sea en Science. In die laatste komt The Phase eigenlijk verrassend goed uit de hoek en het is jammer dat die kwaliteit niet in alle nummers domineert. De matige zang speelt daarbij een belangrijke rol. Het is geen bagger op dat vlak, maar Riku Pasanen is geen zanglijster. De melodien zijn ook niets steeds even sterk. Wel knap is dat niet opvalt dat The Phase een trio is, waar de toetsen volledig zouden ontbreken (credits hoeseje). Toch lijken hier en daar echt keyboards op te duiken, zoals in de aardige pianoballad This Life Is True. Drummer Mikko Kaakkuriniemi (weer eens wat anders dan 'Jansen') draagt prettig bij aan de charme van deze Finse Fase, met een paar tegendraadse ritmes. Echt een pré! Bassist Johan Fallenius doet zijn ding en Pasanen speelt heel aardig gitaar, bijvoorbeeld in het lekkere Your World en Synchronize. 'Niet gek' allemaal. Hopelijk kan Knut zich vinden in deze 'review'. Het leven is toch al niet zo eenvoudig voor zo'n verstoten beertje.

Freek Wolff

PLACKBAND

PBII

(EIGEN BEHEER)

De tot vier man gereduceerde Plackband heeft een CD-R met drie demo-songs van circa 9 minuten per stuk uitgebracht om het publiek alvast kennis te laten maken met de "vernieuwde" sound. Er is echter, net als in hun oudere werk, nog altijd een stevige portie Genesis-invloed waarneembaar. Wel klinkt het hier en daar wat pittiger en puntiger, maar het is en blijft pure symfo. Openingstrack You Know is een lekker gevarieerd nummer met diverse breaks, tempowisselingen, en enkele sterke gitaarsoli van Ronald Brautigam. Het daaropvolgende Oceans klinkt tamelijk vet door de bombastische toetsensound. De zang van toetsenman Michel van Wassen lijkt soms licht vervormd, maar dat past wel bij de sfeer die enigszins donker is. In vergelijking daarmee komt afsluiter Loneliness wat luchtiger over, zeker het balladachtige middenstuk. Begin en einde zijn echter zeer symfonisch met heerlijk toetsenspel en fraai gitaarwerk. Hoewel het hier nog niet om de definitieve opnamen gaat, is de geluidskwaliteit zeer goed. Aan de 5,00 euro die dit schijfje kost (zie www.plackband.com) kun je je dan ook geen buil vallen.

Rob Hanemaayer

PROJECT CREATION

Dawn On Pyther

(PROGROCK RECORDS PRR321 /

BERTUS)

Dik 75 minuten 'bezige' progressieve muziek van de hand van de Portugese multi-instrumentalist Hugo Flores (Sonic Pulsar), de opvolger van het in 2005 verschenen Floating World (iO 65). Ook nu zijn er weer raakvlakken met het werk van Ayreon en Henning Pauly. De tien tracks herbergen een keur van stijlen als metal, symfo, licht ambient en rock, maar het grootste probleem, althans in mijn beleving, ligt in de diversiteit. Binnen één track horen we bijna rapachtige muziek, stevige rock, een eenzame gitaar en dan zijn er op het album ook nog vier zangstemmen. Naast die van Flores zelf, zingen Linx, Alda Reis en Zara Quiroga mee. De dames zingen best aardig maar de manlijke zang is soms wel wat schreeuwiger. Drummer Davis Raborn lijkt op de eerste nummers de pannenset van grootmoeder te bespelen en eigenlijk zijn voor mij alleen de paar relaxte, haast meditatieve stukjes de moeite waard. De overige nummers zijn te onrustig met constante wisselingen in stijl en tempo, terwijl geen thema echt blijft hangen. Ook productietechnisch klinkt het album onrustig, waarbij de balans tussen de diverse instrumenten en zangstemmen niet steeds even voor de hand liggend is. Flores durft echter wel buiten de geijkte paden te wandel-

len, dat moet als positief punt worden gezegd. Hier en daar klinken elementen van Yes door (Voyage Of The Dragonfly), soms ook van Dream Theater en aanverwanten. Talent zat, zeker als gitarist, maar een goede coaching is wel essentieel tenzij Flores mikt op een kleiner publiek van mensen die zoeken naar die uitersten in de prog-wereld. Het artwork van Maria Guillaumet mag er zijn. Website: www.sonicpulsar.com.

Menno von Brucken Fock

PROTOS

The Noble Pauper's Grave

(NHM006)

In iO 76 was ik enthousiast over de heruitgaven van de Engelse groep Protos, One Day A New Horizon uit 1982 en de live-CD Into The Mouth Of The Tiger uit 1984. Deze platen bevatten gave instrumentale symfo die te vergelijken valt met Camel, The Lens c.q. het vroege IQ, Autumn, Craft en het album Live At The Target van Twelfth Night. De hernieuwde interesse in de band inspireerde de oerleden Rory Ridley-Duff (toetsen) en Steve Anscombe (gitaren) tot het maken van een geheel nieuwe plaat, de concept-CD The Noble Pauper's Grave (inclusief verteller). Het goede nieuws is dat deze CD opnieuw heel aardige muziek bevat in de richting van hun vroege werk. Wat me echter een beetje tegenvalt, is het feit dat Ridley-Duff tegenwoordig louter gebruik maakt van een modern keyboard. Het ding produceert redelijke string- en pianosounds, maar het orgel en de synthesizersolo's vind ik nogal digitaal klinken. Dat is direct te horen in het eerste nummer Born A Bit Blue, wat op zich een redelijk nummer is. Fraai is Pause For Thought waarin orkestrale klanken en het typische symfogeeluid van Anscombe op de elektrische gitaar elkaar sterk weten af te wisselen. Hier is de link naar Camel duidelijk aanwezig. Dat is ook het geval in Last Report. De CD kent in The Rally en Outery twee stukken van boven de 10 minuten die ook een prima mix laten horen tussen symfonische rock en licht klassiek. De solo's van Ridley-Duff zijn overigens goed gespeeld. Maar het is jammer van die toetsengeluiden, zoals de digitale saxofoon in The Final Dawn. De muziek van Protos, die in al die jaren niet noemenswaardig is veranderd, is echter ook anno 2007 niet te versmaden. En dat is maar goed ook.

Info: www.newhorizonsmusic.co.uk/
www.protosmusic.net

Paul Rijkens

PSICODREAMICS

The Garden

(PRIVATE RELEASE CD-R)

De hier besproken geremasterde heruitgave van de Spaanse EM-beoefenaar Salva Moreno heeft ten opzichte van

de oorspronkelijk in 2000 uitgebrachte versie extra MP3's om de muziek ook gemakkelijk op een i-pod te kunnen zetten. De geluidskwaliteit is mooi en sprankelend en de dertien tracks zijn goed voor ruim een uur muziek met referenties aan vooral JM Jarre, zoals in Transylvanic en Lycanthrope 2000. Een andere referentie is Yanni (Witches on The Radiowaves), terwijl sommige stukjes ook te vergelijken zijn met ons eigen Future World Orchestra. De lachjes, gesproken teksten en achtergrond ah's en mm's passen wel aardig in het geheel maar de gewijde kerkelijke (koor)zang had van mij achterwege kunnen blijven. Tracks als Christmas Suite en Sacrifice doen hierdoor wat aan een rustige vorm van Era denken. De muziek is geïnspireerd op de Bijbelse tuin waarin goed en kwaad en de daarbij behorende emoties worden vertaald naar muziek. Lichtvoetige en wat donkerder melancholieke stukken wisselen elkaar af waarbij Legend Of True een hoogtepunt is. Klavecimbelklanken, elektrische piano en een mooie orkestrale achtergrond met hier en daar op de voorgrond een ijle synth voorzien van een orgel / fluit geluid. De aan het begin van een grijnslacherig stemmetje voorziene track Limbo had ook op het recent uitgebrachte Theatre Des Vampires kunnen staan. Een gevarieerd sprankelend album dus dat ondanks de enkele kritische kanttekening een zeer ruime voldoende scoort.

Website: www.psicodreamics.com.

Menno van Brucken Fock

PYRAMID PEAK

Evolution

(PYRAMID PEAK PP1017)

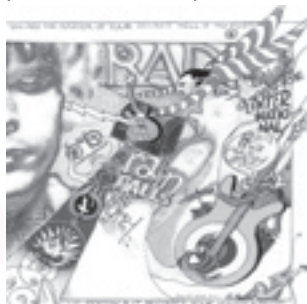
Het Duitse driemanschap Uwe Denzer, Axel Stupplich en Andreas Morsch staat altijd garant voor een verzorgd potje geluidstechnisch prima klinkende elektronische muziek die er bij mij in gaat als God's woord in mijn naamgenoot. Op hun nieuwe Evolution is dat niet anders. Vijf lange tracks die in ruim 70 minuten de gehele evolutie behandelen en dat nagenoeg helemaal instrumentaal, het is een hele prestatie. De muziek ligt dicht bij Jean-Michel Jarre dan de Berliner Schulle van een Klaus Schulze of Tangerine Dream. Dat wil zeggen dat deze makkelijk in het gehoor ligt en vooral om vloeiende melodieën draait en soms zelfs een beetje populair is. Maar dat zal de liefhebber niet kunnen schelen, die zal zich prima vermaken met Pyramid Peak. Info: www.pyramid-peak.de.

André de Waal

RADIO MASSACRE INTERNATIONAL

Rain Falls In Grey

(CUNEIFORM RUNE 256)

Het Engelse trio Radio Massacre

VETTE KRENT

QUIDAM

Alone Together

(ROCK SERWIS)

Eerlijk gezegd gaf ik niet zo veel meer voor Quidam, toen deze Poolse band het heerschap Bartek Kossowicz naar voren schoof om het boegbeeld Emila Derkowska te vervangen. Het vorige album SurREvival met hem was namelijk van wisselende kwaliteit. Met alleen steviger uitpakken, red je het niet. Bovendien is Bartek's stem niet continu solide. Maar... hoe anders kan het lopen!

Alone Together is vermoedelijk het allerbeste album van Quidam tot nu toe. De exclusieve strijkinstrumenten van weleer zijn niet terug, maar de dwarsfluit geeft nog steeds prachtig jeu aan deze authentieke symfonische rock. De melodieën zijn behoorlijk goed, er wordt met passie gespeeld, de sound is meer dan oké... èn... Maciej Meller speelt de sterren van de hemel op zijn gitaar. Uitstekend gedoseerd komt hij om de haverklap met solo's die je aangaan bij de strot grijpen! In uitstekende nummers als Depicting Colours Of Emotions (langste met 10 minuten) en het swingende They Are To Remind Us hoor je daar enkele prachtvoorbeelden van. Het bijzondere is dat je alle songtitels achter elkaar door kunt lezen, waarmee je een goed lopende zin krijgt over het thema eenzaamheid en vervreemding in relaties. Quidam laat het je proeven. De band speelt hechter en met meer glans dan ooit. Bijzonder is dat Zbyszek Florek zich als toetsenman en leider behoorlijk in dienst van de rest opstelt. De uitstekende bas- en drumpartijen vallen eigenlijk nog meer op. En wat te denken van We Lost, een groovy track die zeer doet denken aan Camel, vanwege de luchtige fluitpartij die Jacek Zasada blaast. Later doet hij dit met de gitarist tweestemmig. Kinds Of Solitude At Night bevat waarschijnlijk de mooiste melodie; de meerstemmigheid in het refrein met Emila Nazaruk als gast is in elk geval om op te vreten. Op de valreep hoor je Kossowicz in de ballad We Are Alone Together een van zijn beste partijen zingen, ondanks het accent. Vrolijk en uptempo poetst Quidam ('lemand') in het ps-nummer But Strong Together alle zwartgalligheid van tafel, met een Marillionesque intro en slot. Op dit album is de smaak van eenzaamheid bijna fijn. Zullen we samen luisteren?

Freek Wolff

International staat bekend om haar prima sequencer-gedreven elektronische muziek. Mijn verwachtingen waren dan ook niet al te hoog gespannen toen ik hoorde dat de mannen bezig waren - met gebruikmaking van traditionele instrumenten - aan een tribute voor de crazy diamond van Pink Floyd, de onlangs overleden Syd Barrett. En het moet gezegd worden, als je die typische RMI muziek had verwacht, kom je inderdaad bedrogen uit. Maar als je de spacerockkant van de band waardeert, zou je best wel 'ns uit je bol kunnen gaan met deze CD. Opener en titelnummer Rain Falls In Grey zou zomaar afkomstig kunnen zijn van PF's debuut Piper At The Gates Of Dawn, want deze klinkt als het maffe broertje van Pow R Toc H. Ik neem verder m'n toupetje af voor tracks als Betr'r Day-s, Syd (ik zweer het je, zijn geest waart hier rond) en Emissary die klinken alsof RMI nog voor Pink Floyd geboren is. Als we dan de geluidscollages en soundscapes in Shut Up en Far Away even overslaan (daar is de programmeerknop immers voor) dan hebben we een verrassende en in een prachtige hoës - getekend door Gong's opperhippie Daevid Allen - gestoken CD voor onze Pink Floyd, pardon, RMI collectie.

André de Waal

DAVID READMAN

David Readman

(FRONTIERS FR CD 343 / ROUGH

TRADE)

Meneer Readman is de frontman van Engelse origine in de Duitse power-

rockband Pink Cream 69. Met die groep heeft hij sinds 1994 zeven albums ingeblikt. En dan gaat het knellen en is het tijd voor een onvermijdelijke solo-CD. Die telt twaalf tracks die eigenlijk niet echt substantieel afwijken van het PC69-werk. Op de gastenlijst tref je een enkele bekende naam aan: toetsenist Günter Werno (Vanden Plas), gitarist Tommy Denander en drummer Dirk Bruinenberg (Elegy) bijvoorbeeld. Voor de productie waren de vaardige handen en oren van Dennis Ward beschikbaar. Het levert een keurige en degelijke melodieuze hardrockschijf op waar voor liefhebbers weinig op af valt te dingen. Readman is gewoon een goede zanger. Overigens zingt hij niet alleen, maar speelt hij ook nog gitaar en wat toetsen. Als bonus is de CD voorzien van de videoclip van het nummer Don't Let It Slip Away. Geheel stijlverantwoord zijn wapperende haren en lekkere chicks hier natuurlijk bij inbegrepen.

Robbert Schuller

REALITY BROKERS

Reality Brokers

(EIGEN BEHEER)

Eric Dorris bevindt zich met zijn in drumproducties en aanverwanten gespecialiseerde label Altitude Digital meestal achter de coulissen, maar met zijn trio Reality Brokers waagt hij zich ook in de spotlights. Het zal je niet verbazen dat Dorris de slagwerker van het gezelschap is en gezegd moet worden dat zijn spel op het titelloze debuut lekker in het gehoor ligt, mede door de open productie en

talloze percussie-effecten. Hierdoor zijn de doorgaans ongecompliceerde jazzrocktracks vergelijkbaar met de non-sense attitude van andere driemansschappen zoals het oude I.O.U., de jaren 80-band rondom Bill Connors en het meer recente Ecstasy In Numbers. De lekker rockende gitaarakkoorden van Bob Bailey en Alan Vassberg's robuuste basspel vormen de melodische elementen van tracks als Bob Drives A Nova, Agent Carl Santa (dat zeker niet als Santana klinkt!), het als een Soma-like klinkende Traug D'Or en Nuvu Tune met zijn Paranoid-achtige riffs. Daarnaast bevatten Ode To Stokes en Nine Ten snelle, aan Dixie Dregs herinnerende patronen. In de wat subtielere songs neigt het drietal meer naar Eric Johnson, wat mede door de geraffineerde gitaareffecten en gevoelige solo's ballades oplevert als Pretty One, Cloud en Pretty Too. Dorris ziet dit puur als een hobbyproject, vandaar dat je de CD niet snel in een winkel of internetshop zult tegenkomen. Door echter een mailtje naar eric@altitudedigital.com te sturen, kun je ongetwijfeld in het bezit van dit sympathieke schijfje komen. Info: www.altitudedigital.com.

René Yedema

THE REBEL WHEEL

Diagramma

(10T RECORDS)

Afwisselend: check. Niet-standaard maatvormen: check. Rockpatronen: check. Lange instrumentale passages: check. Toetsen: check. Diagnose: prog-rock... of toch postrock? De opener doet vooral aan het eerste denken. De fluisterende en intieme zang herinnert aan Fruitcake, we vinden hier Mellotron en orgel en het loopt allemaal lekker. Na een wat saai midden-deel zwengelt de muziek weer aan. Het korte Three Valley Gap is best charmant met dromerige Mellotron en akoestische gitaar. De titeltrack klokt boven de 20 minuten, maar helaas bevat het slechts ideeën voor een minuut of 7. Het nummer schiet vooral tekort in melodie, want de zang is grotendeels nogal vlak en er zit teveel herhaling in, gebaseerd op niet al te bijster interessante thema's. Saaierheid ook troef in de meanderende lijnen van Tempra, maar met Hiding In Waiting is het een stuk beter gesteld. Vloeiende zang, veel toetsen, lekker stuijterende bas en net als bij het openingsstuk een sterke mate van mysterie. Variatie genoeg met wat Spaanse gitaar en ijle dameszang. Met Arachnophobia kabbelt het allemaal weer, ondanks een enigszins spannende opleving. De toetsen zijn puur symfo (à la Genesis), maar het blijft allemaal nogal statisch. Afsluiter Awakened is wel weer sterk. Het begin klinkt als Ayreon's Dream Sequencer, en in het vervolg horen we ook de nodige Floyd en The Tangent elementen langskomen. Dit laatste heeft ook iets te maken met de zang die niet puur symfo is, maar vaker aan een willekeurige postrock / alt-band doet denken. Het tussendeel is lekker stevig, maar het einde van het nummer is me net iets te kleverig. Over het geheel genomen past The Rebel Wheel goed in het straatje van Pure Reason Revolution, maar dan zonder de pakkende zanglijnen en composities.

Jurriaan Hage

RESONAXIS**Videntes Stellam Magi****(ZENITH WA ZWR003)**

In het begeleidende schrijven wordt deze muziek "The chillout music they listen to in heaven" genoemd. Dat wist mijn aandacht wel te trekken. De muziek van deze Australische band is een mix tussen Renaissance en Barokmuziek, prog, pop, jazz en dance. Deze CD-single bevat een bewerkte compositie van de Vlaamse zestiende eeuwse componist Orlandus Lassus en betekent ongeveer "Toen de Magi de ster zag". Het bijzondere aan Resonaxis is de aanwezigheid van een kerkorgel in de muziek. Het wordt bespeeld door David Drury, een van de meest vooraanstaande kerkorganisten van Australië en iemand die regelmatig met de Sydney Symphony speelt. De compositie staat in drie versies op de single. De Extended Version kent een fantastische basismelodie, gespeeld door zangeres Brooke Shelley op piano en door Drury. Haar stem is hoog en prachtig, precies passend bij dit soort muziek. Halverwege horen we Steve Elphick op akoestische bas en een schitterende elektrische gitaarsolo van Michael Sheridan. Meesterlijk! Deze muziek heeft wel iets weg van de Duitse bands Faun en QNTAL. De single bevat verder een Radio Edit en een remix van drummer Matt Roberts, de "Bside's Holy Noise Dub Mix". Dat laatste is niet slecht gedaan, maar ik ben niet zo kapot van moderne ritmes. Gelet op de genoemde aparte mix alsmede de kwaliteit van de compositie, ben ik erg benieuwd naar een volledige CD. Info: www.resonaxis.com of www.myspace.com/resonaxis.

*Paul Rijkens***RINGING RING****Ancient Stone****(INTERMUSIC IM-010 / MUSEA PARALLELE MP 3066.AR)**

De vijf muzikanten die deel uitmaken van de formatie met de klinkende naam Ringing Ring bespelen verschillende Renaissance-, Barok- en folkinstrumenten. De enige zonder instrument is Nozomi Yamamoto want zij zorgt voor de vocale bijdragen. Ancient Stone is een toepasselijke titel voor dit album, omdat het repertoire bestaat uit traditionals en composities van componisten uit de Renaissance en Barokperiode. De volgende instrumenten zijn te horen: Renaissance- en Barokluit, theorbe en vihuela (beide een soort luit), akoestische gitaar, percussie, fluit, kromhoorn (soort hobo), viola da gamba, tin whistle, Irish flute, Irish harp en bodhran. De laatste vier folkinstrumenten worden bespeeld door gastmuzikanten van de Irish Mariés, zo genoemd omdat ze Ierse folkinstrumenten gebruiken en ze allebei Mari heten (Mari Yasui en Mari Tanaka). Zij zijn te horen in drie vlotte folksongs. Nozomi Yamamoto heeft een zeer zuivere, klassiek geschoolde stem en een accentloze Engelse uitspraak. Ook zij is te horen in vier composities, waaronder What Child Is This? dat wij beter kennen als Greensleeves. Heel bijzonder is de track Delitae Musicae van onze eigen gitaarvirtuoso Jan Akkerman (van het album Hamburger Concerto van Focus). De bewerking van Ringing

Ring is met fluit en Renaissance luit. Je moet beslist van folk en klassieke muziek houden om Ancient Stone uit te zitten. De uitvoering is echter zoals we van de Japanners gewend zijn: vlekkeloos.

*Leo Hoekstra***CARL ROA****Eternity****(MEREMEDIA MUSIC CR-001)**

Eternity is een instrumentale rock CD maar niet, let wel, niet van een doorsnee shredder. Wat Carl Roa zo interessant maakt, is dat hij zich heeft gespecialiseerd in het heavier maken van de instrumentale stukken van King Crimson Mark II en III. Dat wil zeggen, vriend Roa schrijft zijn eigen songs die duidelijk geënt zijn op voornoemde band. Daarna gooit hij ze door de shredderbetonmolen met toevoeging van een scheut Satriani en John McLaughlin. Natuurlijk komen er ook snelle toonladders voorbij, maar altijd smaakvol verweven in de nummers, die over het algemeen mid-tempo zijn. Wij moeten vriend Carl goed in de gaten houden want als hij meer van dit soort albums blijft produceren, kan hij een vooraanstaande positie in gitaarheldenland gaan innemen.

*André de Waal***SATELLITE****Into The Night****(METAL MIND PRODUCTIONS)**

Het slot van een drieliuk, dat is deze CD. Want motor / leider Wojtek Szadkowski realiseerde met zijn Poolse band Satellite reeds de prachtige albums A Street Between Sunrise And Sunset (de dag) en daarna Evening Games (de avond). Nu zijn we dus gearriveerd bij Into The Night (de nacht). En wederom slaagde de drummer, componist en schrijver Szadkowski erin om een kwaliteitsproduct op tafel te leggen, zonder verrassend af te wijken van de stijl die hij eerder hanteerde. De enige wijziging die hij toepaste, was door bassist Przemek Zawadzki in te wisselen voor Jarek Michalski, maar die doet ook gewoon zijn werk. Blijkbaar worden die studiopartijen niet toevertrouwd aan Robert Amirian, die dat tijdens liveconcerten wel doet. Primair staat deze man natuurlijk voor de gepassioneerde

zanglijnen, de vocalist die vroeger met zijn enorme bos haar het gezicht van de fameuze band Collage was. De stijl van Satellite is niet wezenlijk veel anders en is nog steeds gestoeld op de oorspronkelijke symfonische rock. En dat kunnen deze Polen uitstekend, meteen weer kraakhelder met de titeltrack als schitterende opening, waar Amirian "The same old lie" zijn hart uit zingt, waarna daar een subliem riffje overheen rolt. De speurtocht naar de ideale droom werd vastgelegd in het driedelige Dreams van bijna een kwartier muziek. Nog meer percussieklinken hoor je terug in Downtown Skyline, terwijl het korte Lights een bijna ambient-karakter heeft. Don't Walk In Silence breekt de zaak weer open, een hoogtepunt van de CD met een simpele maar zeer doeltreffende melodie. Bovendien is gitarist Sarhan Kubeisi hier wel erg goed op dreef, solerend en riffend op bakken met keyboards van Krzysiek Palczewski en voortrollende drums. Een fraai nummer met veel dynamiek ook, dat qua stijl niet had misstaan op een oude jaren 80 Marillion-plaat. Het lange Heaven Can Wait herinnert aan de goede Collage-tijd en weer treft de band doel. Met een soort 'cooling down' wordt de nacht optimistisch afgesloten, gegoten in een luchtig swingend (bijna disco) jasje, los van het intermezzo. Oké, de 24 uur met Satellite zit er nu echt helemaal op. Nóg zo'n hele dag is niet echt een straf. Integendeel.

*Freek Wolff***SBB****The Rock****(METAL MIND PRODUCTIONS MMP CD 0557)**

De vorige studioplaat van het Poolse SBB, New Century (iO 62), betekende feitelijk hun comeback. Dit vond ik een best sterke, maar wat wisselvallige CD. Wat dat betreft is The Rock weer een flinke stap in de goede richting. En bovendien een goed gevonden titel want op dit album wordt gerockt als in hun beste jaren. Dit doen ze op de voorhen zo specifieke manier door symfo, rock, jazz en blues met elkaar te mixen. De band, nu bestaande uit oudgedienden Józef Skrzek (toetsen, bas en zang) en Apostilis Anthimós (gitaren) en nieuwkomer Gabor Nemeth (drums), opent lekker stevig in Skala met o.a. Hammond en vervormde gitaar. Skrzek's zang bevalt beter dan op eerdere albums, maar het Pools moet je wel liggen. Hij zingt ook een aantal stukken in het Engels maar persoonlijk hoor ik hem toch liever in z'n moers-taal zingen. De genoemde potpourri van stijlen levert een spannende plaat op. Ptonace Mysli, Silence en Akri zijn bijvoorbeeld gave symfosongs. Hierin laat Skrzek onder meer zijn kwaliteiten

horen op de MiniMoog maar ook op het orgel. In de opening van in Heaven And Hell mengt hij de Moog met een mondharmonica. Het wat melancholiek aandoende Sunny Day vind ik het beste stuk van de CD. Dit kent een heerlijke basismelodie en prima gitaarspel. De beste Moogsolo's staan op My Paradise en Pielgrzym. Skrzek is hier toch wel een meester in. In afsluiter Zug A Zene Mindenhol wisselt hij orgelwerk af met bluesy spel van Anthimós en het veelzijdige drumwerk van Nemeth. Naar mijn mening is dit de beste en meest consistente studioplát van SBB geworden sinds de jaren 70.

*Paul Rijkens***SECRET OYSTER****Secret Oyster****Straight To The Krankenhaus****(THE LASER'S EDGE LE1050 + LE1049 / BERTUS)**

Toonden Sea Son (1974; Tip iO 66) en Vidunderlige Kaelling (1975; iO 62) de progressie van de Deense progressieve jazzrockband Secret Oyster, het titelloze debuut en Straight To The Krankenhaus, die onlangs heruitgebracht werden, markeren haar opkomst en ondergang. Het ook als Furtive Pearl bekendstaande debuut uit 1973 bevat een rauw soort jazzrock, waarin band-leider Karsten Vogel niet alleen heftig soleert op diverse saxofoons, maar met The Doors en oude Pink Floyd verwante orgelklanken ook een sterk psychedelisch accent toevoegt. De plaat werd in drie dagen opgenomen, wat het deels jamachtige karakter verklaart van ondermeer het ruim 10 minuten durende Public Oyster. Hierin toont de band, die vooral vergeleken werd met Weather Report en Mahavishnu Orchestra, door de combinatie van Kenneth Knudsen elektrische piano en Vogels sopraansax ook een duidelijke overeenkomst met Soft Machine. Toch weerklanken ook regelmatig melodieuze passages, die verklaarden waarom CBS zo'n belangstelling voor dit gezelschap had. Op het in hectische tijden in New York opgenomen Straight To The Krankenhaus uit 1976 was men compositorisch volledig volgroeid. Knudsen had daarnaast zijn instrumentarium sterk uitgebreid, wat bijvoorbeeld in het subtiele, van een Albioni-achtige basso continuo voorziene Delveaux leidt tot heerlijke Moog-escapades in de Brand X-stijl, en tijdens de elegante Elka-Strings-thema's in ondermeer High Luminant Silver Patterns een met Solution overeenkomend soort toegankelijke jazzfusion tot gevolg heeft. Vogel concentreert zich nu exclusief op zijn saxen en naast melancholieke sferen en funky, door clavinet ondersteunde passages, klinkt hij vooral in Traffic Et Elephants (waarschijnlijk slaand op het moordende tourschema en de olifanten uit het oorspronkelijke logo) als een wanhopig muzikant, die al aanvoelt dat er vervolgens met de band gaat gebeuren. CBS vond Secret Oyster namelijk teveel op labelgenoot Weather Report lijken, waardoor een doorbraak in de VS onmogelijk werd. Gedesillusioneerde trokken gitarist Claus Böhling en Vogel de stekker eruit, om 30 jaar later als herboeren op NEARfest 2007 te concineren. Info: www.lasercd.com.

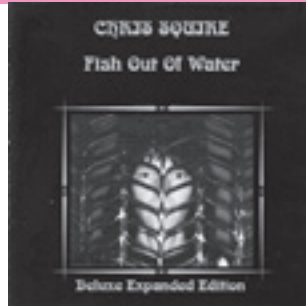
René Yedema

KLASSIEKER

CHRIS SQUIRE
Fish Out Of Water, Deluxe
Expanded Edition
(CASTLE 02182-36292-2)

In 1975 verscheen er van alle Yes-bandleden een soloplaat. De beste heb ik altijd Fish Out Of Water van Chris Squire gevonden. Van alle vijf albums klonk deze nog het meest als Yes en wel in hun beste doen. Het is een nogal orkestrale plaat waarbij de van Yes zo bekende toetsenarrangementen door klassieke instrumenten worden gespeeld. Naast Squire (basgitaar, gitaar en zang) is zijn oude Yes-ritmemaatje Bill Bruford van de partij, evenals Patrick Moraz (orgel en MiniMoog), Barry Rose (kerkorgel), Andrew Pryce Jackman (akoestische en elektrische piano's), Mel Collins (saxofoons) en Jimmy Hastings op fluit. De CD opent in Hold Out Your Hand met stuwend bas- en drumwerk en het kerkorgel van Rose. Squire zingt op aangename wijze (licht hoog in de richting van Jon Anderson). Dit nummer loopt over in het ietwat poppy You By My Side. Deze twee stukken speelde Squire ook live met de band Conspiracy. Silently Falling is een schitterende symfotrack met uitmuntende orkestbijdragen en een briljante opbouw. Dit valt toe te schrijven aan de arrangementen van Pryce Jackman, een jeugdvriend van Squire. Moraz speelt een sterke orgel solo en synthbas op de MiniMoog, in die tijd iets revolutionairs. Een iets vreemde eend in de bijt is Lucky Seven. Deze compositie, met Jackman op elektrische piano en een belangrijke rol voor Collins, is nogal jazzy (en in "7", vandaar de titel). Dan volgt met Safe een werkelijk fantastische epic van meer dan een kwartier. Hier horen we Squire's mogelijkheden als "leadbassist" nog het beste in een aantal weergaloze solo's. Ook is de interactie tussen hem en het orkest klasse. De opbouw van het nummer is zo typisch Yes dat het naar mijn mening best op Going For The One gebruikt had kunnen worden. Dat was overigens wel het geval met Parallels dat hij oorspronkelijk voor Fish Out Of Water had geschreven. Deze goed opgepoetste remaster kent nog een US single edit van Lucky Seven. De DVD bevat de - vrij donkere - video's van Hold Out Your Hand en You By My Side die we reeds kenden van de Yesyears-DVD, een interview waarbij Squire meldt met een nieuwe soloplaat bezig te zijn en geeft hij commentaar per nummer (vergelijkbaar met wat regisseurs doen bij films). Een meesterwerk dat Yes zelf bijna niet beter had kunnen doen.

Paul Rijkens

Info: www.pastelnet.or.jp/users/hiro/sidesteps.

René Yedema

SINGULARITY
Of All The Mysteries
(EIGEN BEHEER)

De donkere dagen van december stemmen vaak een beetje triest en vragen om overpeinzing. En wat brengt de gedachtenstroom beter op gang dan een passend stuk muziek? Dit is alweer het derde album van de proggers uit het verre Colorado waarmee ze een fijne gevoelige soundtrack leveren voor een klein uurtje hersenspinselen. Daarna kun je er hopelijk weer even tegenaan. In tegenstelling tot veel landgenoten zoekt men het niet in pompeuze uitsloverij, hier overheersen warmte en regelmaat. Saai? Welnee! De zes prachtig op elkaar aansluitende stukken tonen klasse en vakmanschap waardoor Singularity wel degelijk weet te stralen. Dat komt het meest tot uiting in de vele keyboardpartijen (o.a. Moog, grand piano & Hammondorgel) van John Green, die uitermate sfeerverhogend werken. De imposante keys in XOT, één van de pittigere tracks, klinken bijzonder slagvaardig! Voor mij is dit de eerste kennismaking met dit stel en van de Rush-invloeden die hen in het verleden achtervolgden is hier niet zo gek veel te merken. Al doen nieuwkomers Jonathan Patch en gitarist Scott Cleland er in bovengenoemd nummer zeker een gooi naar. Ook de Timothy Pure elementen zijn minder nadrukkelijk aanwezig. De rest ademt eerder early seventies Britprog plus een beetje Echolyn minus de nervositeit. Daarnaast heeft deze band de mazzel dat alle vier de leden zingen waardoor meerstemmige zangpartijen à la Gentle Giant (in Smile) zomaar tot de mogelijkheden behoren. Ook bouwt men een gelijksoortig instrumentaal weefwerk op. De koortjes komen nog een keer terug in de laatste, langste track Islands. Na een statig begin bloeit het nummer op door euforisch gitaarwerk en uiteraard volgen de toetsen onmiddellijk. Zelfs de dwarsfluit laat zich niet onbetuigd. Wat mij het meest bevalt, is dat men de noble kunst van het weglaten verstaat. Dus geen teksten met de lengte van de volledige Dode Zeerollen of 20% extra noten omdat de zak leeg moest, alles is volledig in balans. Geef je brein daarom eens een welverdiende opfrisser met deze bijzonder aangename plaat!

Info: www.sunblimity.com.

Alice Switser

SOLARIS FUSION
Mystica
(PERIFERIC BCGD183)

Onlangs vroeg ik mij af waar de vermaarde Hongaarse band Solaris is

gebleven. Wel, die bestaat helaas niet meer (hun laatste album Nostradamus: The Book Of Prophecies uit 1992 was hun laatste wapenfeit), maar is opgegaan in een nieuwe groep: Solaris Fusion. Van de oude bandleden zijn László Gömör op drums en Tamás Pócs op bas over. Hun nieuwe collega's zijn Vali Barcsik van de formatie Twin Peaks op toetsen (hij is tevens componist), András Káptalan uit Prognózis op gitaar en György Bartha uit de Jethro Tull Tribute Band op fluit. Deze CD-single kent twee nieuwe nummers, Mystica en Secret Of Mahagma. Eigenlijk gaat Solaris Fusion verder waar Solaris was gebleven. Dat wil zeggen: lekkere instrumentale symfonische rock met een belangrijke rol voor de fluit. Het titelstuk klinkt vrij stevig en Secret Of Mahagma is nogal gedragen met fraai modern toetsenwerk en gaaf gitaarspel. Helaas ontbreekt de voor Solaris zo karakteristieke MiniMoog maar dat mag de pret niet drukken. Ze zijn terug en het is te hopen dat er snel een volledige CD komt.

Info: www.PerifericRecords.com.

Paul Rijkens

HANS SPITZEN
The Time Of My Life
(EIGEN BEHEER CD-R)

Steenwijker Hans Spitzen loopt al een tijdje te zoeken naar muzikanten met wie hij een band kan vormen. Dat wil niet erg vlotten, zodat hij dit plaatje helemaal in zijn eentje heeft ingespeeld en opgenomen. Het is duidelijk niet bedoeld voor de verkoop, want voor één song van 12 minuten trekt niemand de knip. En toch is de muziek zelf dat zeker waard. Spitzen laat horen met zowel de keyboards als de gitaar overweg te kunnen en bovendien ook een song te kunnen schrijven. Binnen de compositie is ruimte voor pianowerk, synthesizers en stuwend gitaarwerk. De stijl ligt enigszins tegen neo-prog aan. Vindt hij geen zanger, dan zou Hans dat gedeelte eventueel ook voor eigen rekening kunnen nemen, want zijn vocale kwaliteiten zijn niet super, maar alleszins acceptabel. Zijn er dus progmuzikanten met open plekken in de agenda, meld je dan bij hans.spitzen@gmail.com. Hopelijk mogen wij binnenkort een volledig album van deze nieuwbakken formatie bespreken.

Antonie Deelen

SPLINTER
Dreamers
(EIGEN BEHEER)

'Grootste progtalent van Nederland'. Zo werd de jonge formatie door veel liefhebbers bestempeld, toen Splinter de onofficiële CD The Devil's Jigsaw met demo's presenteerde. Ook live maakte de band veel indruk vanwege het

SHADOW GALLERY
Prime Cuts

(MAGNA CARTA)

Scorcerer was de naam in de jaren 80, voordat deze Amerikanen het in 1991 veranderden naar Shadow Gallery. Met die naam werd hun progmetal een redelijk succes, met fans over de hele wereld. Carl Cadden-James, Brendt Allman, Chris Ingles, Gary Wehrkamp, Kevin Soffera en Ben Timely zijn zeer goede musici, terwijl Mike Baker over een heldere, geschoolde stem beschikt. De mannen geven blij van hun hoogstaande technische kwaliteiten, maar plaatsen dit altijd in dienst van de melodie en composities. Dit neemt niet weg dat er dikwijls Dream Theater-achtige hoogstandjes te beleven zijn. Soms verliezen de heren zich echter in teveel vertoon van spierballen en pathetiek. De professionaliteit daarentegen is onmiskenbaar. Deze compilatie bevat een selectie van de albums Shadow Gallery, Carved In Stone, Tyranny en Legacy met twaalf forse tracks. Het slotstuk Rule The World is een unreleased demo, terwijl het nummer The Crusher een edit is.

Freek Wolff

SIDE STEPS

Alive II

(POSEIDON PRF-044 / MUSEA FGBG 4723.AR)

Hoewel opgenomen in de beroemde Silver Elephant in Tokyo, is Alive II van Side Steps - anders dan de titel doet vermoeden - geen standaard live-album.

Tijdens drie gelegenheden in 2006 en 2007 zijn zeven oude nummers en vermoedelijk één nieuwe track (Moon Over The Road) opgenomen voor een select publiek. Voordeel hiervan is dat het geluid perfect is, nadeel is dat er alleen tijdens afsluiter Blowout een dampende concert sfeer aanwezig is. De al sinds 1990 in dezelfde bezetting bestaande Japanse band, die qua stijl ergens tussen Casiopea (funky jazzrock) en Kenso (progressieve impulsen) te plaatsen is, speelt opvallend veel werk uit haar beginperiode. Dit toont aan dat men in de loop der jaren behoorlijk trouw is gebleven aan composities die gekenmerkt worden door bijzonder lange solo's en compacte thema's. Met name gitarist Tamura, bassist Iwai en drummer Fukawa zijn de virtuozen, die de niet al te complexe stukken spannend houden, waarbij Tamura, zoals in Yellow Moon en Blowout, regelmatig heftig duels aangaat met toetsenist Itoh. Laatstgenoemde creëert veelal blikerige, snerpande jaren 80 synthesizer geluiden, waarbij af en toe wat symfonische strings opduiken. Hij blijkt echter niet zo foutloos te zijn als z'n collega's, iets dat vooral bij de schijnbaar eindeloze solo's en begeleidende partijen op een neppiano aan het licht komt. Een mooie ballade als The End Of Tears (een zeldzaam rustpunt) mist daardoor de spirit van de studioversie op Out-And-Out. Al met al een nostalgisch tussendoortje, dat de kwaliteiten ontbeert van Side Steps' overige werk.

grote technische talent en de vernuftige, lange progcomposities. Het vijftal reisde nota bene af naar de Zweedse studio van Jonas Reingold, sterbassist van de formatie The Flower Kings, om het eerste echte album op te nemen. Tijdens dat proces bleken de muzikanten niet tevreden met hun zanger en werd de afronding van de CD in de koelkast gezet. Het duurde erg lang voordat een geschikte vervanger werd gevonden in Ewout Ongering. Nu ligt het resultaat Dreamers eindelijk op tafel en het mag er zijn! De productie is door een ringetje te halen. Duidelijk is ook weer dat deze jongens uitstekend geschoold zijn. De prog is nog volop aanwezig, waarbij dikwijls moderne Spock's Beard invloeden om de hoek kijken, inclusief korte akoestische gitaarsoli. Didier Kerckhoff is dan ook een formidabele gitarist die breed onderlegd is, net als toetsenman Menno Broer van Dijk, die soms als een razende het toetsenbord bewerkt. Meestal kiest hij echter voor melodieuze functionaliteit. De composities zitten uitstekend in elkaar. Waar Splinter eerder binnen één track bijna niet van ophouden wist, maakt de band nu nummers van 2 tot 6 minuten, al zijn ze bij twee epics opgesplitst in drie en vier stukken. Ongering is geen slechte zanger, zeker niet in een fraaie ballad als Bioengine en de dramatische momenten van Anthony Song. Tijdens de jazzy stukjes van Dreamworld / The Saint, waar hij "tired and uninspired" is, overtuigt hij minder. Het irriteert eerder. Er is veel te beleven op deze CD, zelfs met vlotte poprocksongs als Goodbye (sterk slot), al moet Splinter hier uitkijken niet in de voetsporen van een band als Di-Rect te stappen. Beter zetten ze nog meer in op een prachttrack als Distinctness, met een Roine Stolt-achtige gitaarsolo in de staart. Dreamers is een uitstekende CD, maar misschien waren de verwachtingen wel iets te hoog gespannen. Overigens zal er ook een bonus DVD bij worden gevoegd met live-opnamen, onuitgebrachte tracks, foto-galerij, etc.

Freek Wolff

SYNTH.NL

AeroDynamics

(GROOVE UNLIMITED GR-146)

Achter de ietwat fantasievolle artiestennaam Synth.nl schuilt onze 38-jarige landgenoot Michel van Osenbruggen. Een echte man - en nu neem ik de boze blikken van de vrouwelijke collega-schrijvers voor lief - want computers, straaljagers en Formule 1 races zijn z'n grootste hobby's. Sedert enkele jaren horen daar geavanceerde synthesizers en samplers bij. Van Osenbruggen geeft aan gefascineerd te zijn door snelheid en aerodynamica en had dus al snel een kapstok voor dit debuutalbum. De muziek van synth.nl is zonder uitzondering uptempo en bijzonder vlot. Nog wel een stukje verwijderd van echte dance, maar toch behoorlijk melodieuze ritmisch met een commercieel tintje. De link met de Ferrari racewagens is er niet alleen in titels (Maranello (=beste nummer), Scuderia, DownForce, AirFlow), maar ook horen we de boliden gieren op de achtergrond in deze tracks. Halverwege de plaat raak je als luisteraar toch wat vermoeid van al die snelheid en opgejaagde melodieën. Ook krijg je het idee dat steeds

hetzelfde basisidee langskomt, verpakt in twaalf andere jasjes en met licht gewijzigde soloklanken. Hoewel voorbeeldig geproduceerd, blijft het gevoel hangen dat Van Osenbruggen wel erg rigide vastzit aan de clicktrack van z'n computerprogramma. Het tempo van de meeste tracks is namelijk eender, en dat doet de muziek vooralsnog niet 'ademen'. AeroDynamics is gewoon een ideale soundtrack voor een spannende racegame op je Playstation. Meer info via het webadres van de artiest; helemaal bovenaan dit stukje.

Robbert Schuller

TAYLOR'S UNIVERSE

Terra Nova

(MALS 219 / MUSEA)

Robin Taylor blijft met grote regelmaat platen uitbrengen, dit keer weer als onderdeel van Taylor's Universe, met saxofonist Karsten Vogel die in de jaren 70 deel uitmaakte van het excellente Secret Oyster. Taylor's Universe dient niet verward te worden met het broedergenootschap Taylor's FREE Universe, want de vrije improvisaties van de laatste hebben maar weinig van doen met de toegankelijke vorm van prog-rock en jazzrock welke we vinden op Terra Nova. Het begint al gelijk goed met het titelnummer, gebaseerd op een simpel maar doeltreffend en pakkend thema op piano. En blijft het hier bij? Nee, Taylor strooit met memorabele melodieën op deze plaat, soms zelfs enkele in hetzelfde nummer. Qua stijl zitten we nu het meest in de buurt van de Canterbury, zeg Camel. Aan het einde wordt de boel nog even flink opgezweept; dat ontbrak er nog aan. Ondanks zo'n enkele uitschieter is het merendeel van Terra Nova laid-back en dat terwijl de combinatie sax en toetsen regelmatig aan Van Der Graaf Generator doet denken, maar dan zonder de stem. Er worden wel iets van vocalen toegevoegd, namelijk woordloze zang in de stijl van Karda Estra. Meest opvallend is dat een van de zingende dames volgens het boekje ook Engineer And Technical Wizard is. Dat verwacht je dan weer niet. Hoewel de meeste nummers zich in het straatje van de openingstrack bevinden, zijn er nog wel de nodige uitzonderingen en variaties. Zo is They Usually Come Out At Night een soort treurmars waar de toetsen langzaam doorheen sijpelen. Het tweede deel is dan weer luid met drums en ook wat gitaar. Metropolarization begint met een sterk piano thema, maar daarna gaat het al snel de avant kant op met freaky toetsenwerk. En zo hopt de band van de fusion naar de electronica, terug naar de symfonie en via de avant-garde naar de neo-klassieke muziek. Desondanks is Terra Nova een heel consistent album geworden, vooral door de overeenkomsten tussen de sterke melodieën die een rode draad vormen. Is er nog wat aan te merken? Toch wel. Men zou wat vaker moeten vlammen zoals in het openingsnummer. Samen met de hoge mate van herhaling waarop de composities zijn gebouwd, doet dit de muziek nogal eens statisch overkomen.

Jurriaan Hage

THRESHOLD

The Ravages Of Time - The Best Of

(INSIDE OUT SPV 79652 DCD / CNR)

Karl Groom z'n naam zag ik voor het eerst bij Clive Nolan's Shadowland in 1992. Op de CD hoesfoto draagt hij al een T-shirt met Thresholdprint. Een jaar later verschijnt Wounded Land als debuut. De dan van Landmarq bekende zanger Damian Wilson is ook van de partij. Maar niet erg lang, ene Glynn Morgan doet de vocalen op opvolger Psychedelicatessen, waarna Damian weer op de derde te horen is. Voor het vierde album stapt Threshold over naar Inside Out en komt Andrew "Mac" McDermott de band versterken. Dit jaar kwam het achtste studioalbum Dead Reckoning op Nuclear Blast uit met voor het laatst Mac als zanger. Naast gitarist Groom is alleen toetsenist Richard West er vanaf het begin bij. Deze compilatie bestaat uit twee CD's: The Latter Years en The Former Years. De scheidslijn tussen deze twee schijven ligt bij de millenniumovergang. The Best Of, met een waar hoekstukwerk van Thomas Ewerhard, is uitgebracht bij Threshold's oude platenlabel en bevat twee radio edits van het nieuwe platenlabel (Slipstream met grunts van Dan Swanö en Pilot In The Sky Of Dreams). Het enige "nieuwe" materiaal is het nummer Pressure uit 2004. De echte Threshold fan heeft die echter al in zijn bezit middels het live album Surface To Stage. Natuurlijk staan ook alle (epic) classics erop: The Art Of Reason, Sanity's End en uiteraard The Ravages Of Time zelf om er maar een paar te noemen. Light And Space, bekend van de sampler ter ere van de 50ste 10 Pages uitgave is eveneens van de partij. Toen de eerste drie albums opnieuw werden uitgebracht bevatten ze elk bonusmateriaal. Daarvan heeft alleen Exposed het gered tot deze verzamelaar. The Ravages Of Time (mooie toepasselijke titel) is dus eigenlijk meer een album voor de liefhebber van de meer toegankelijke progressieve metal die nog niet echt bekend is met deze Britse band of niet de gehele discografie in huis heeft. Maar 't is wel een mooi document.

Bert Treep

TRIPPA

Sorry

(TIGER MOTH CDTMR5)

Trippa is Rob Reed en Christina Booth

van Magenta, aangevuld met Ryan Aston (drums) en Rhiannon Stundon (achtergrondzang). Sorry is een plaat met zeventien moderne popliedjes. Dit soort muziek maakten ze voordat ze als Magenta samen gingen werken. Het bewijst des te meer de veelzijdigheid van Reed als componist. De CD begint erg fraai met Where Are You, een gedragen nummer met gave zang van Christina. Op Alone weten ze dit nogmaals te herhalen. Falling is ook sterk. Hier volgt men een beetje de weg die Porcupine Tree de laatste jaren in is geslagen. Een track als Sunshine is wat jazzy van toon met goede achtergrondzang van Stundon, terwijl Never Gonna Be The Same vrij rockiger is. Dat geldt ook voor Speechless, dat we al kennen van Magenta. Ik moet eerlijk zeggen dat niet alle tracks me aanspreken. Zo heeft Crash iets weg van een song van The Prodigy, compleet met van die trendy aanzwellende ritmes en Save Me With Your Love lijkt een poging om hitparademuziek te maken. De tweede helft van de CD is daardoor wat minder, hoewel het nummer Dreamtime nog wel een aardige partij strijkers bevat. Sorry laat vooral de klasse van Christina als zangeres horen, maar het is verder niets meer of minder dan een leuke popplaat.

Info: www.trippa-web.com.

Paul Rijkens

ULVER

Shadows Of The Sun

(JESTER TRICK 041CD / BERTUS)

Ik kan me niet goed herinneren hoe ik voor het eerst met Ulver in aanraking kwam. Waarschijnlijk heb ik een keer een schijf voor weinig gekocht omdat het artwork er interessant uit zag. Ulver is geen opvallende band. De hoeren zijn rustig, sferisch, soms zelfs saai of kaal. Misschien is dat wel omdat het gezelschap uit Noorwegen komt, wat in ieder geval de verstilde en dreigende sfeer van de muziek verklaart. De muziek heeft echter te veel structuur om ambient genoemd te worden en bevat te veel vocalen om lekker binnen het ECM-aanbod te passen, maar we komen in de richting. De stukken zijn niet echt lang, zeg maar een minuutje of vijf, maar alle sterk sferisch van aard. Er wordt veel gebruik gemaakt van piano en viool om een donkere sfeer neer te zetten. Desondanks is Ulver geen typisch Scandinavische band, want de sfeer gaat noch in de richting van Anekdoten, Ånglagård of Landberk, noch in de richting van Gazpacho of Carptree. Sommige van de nummers blijven in een sfeer, andere doen aan opbouw of hebben een scherp randje, zonder daarbij echter ver van

het uitgangspunt te komen. Hierdoor is sprake van een zeer consistente, enigszins filmische plaat die niet voor iedereen geschikt, maar absoluut de moeite waard is.

Roberto Lambooy

VANISHING POINT The Fourth Season (DOCKYARD 1 DY100382)

Opnieuw een release van Vanishing Point, de vierde inmiddels. De Aussies blijven de metal wereld aangenaam verrassen met hun bijdragen. De stijl op The Fourth Season is vergelijkbaar met de vorige albums en er is ook geen reden tot veranderen. De muziek is goed uitgebalanceerd met een stevige metalbasis. De beide gitaristen, Tommy Vucur en Chris Porciano, gebruiken hun instrument op een melodieuze wijze. De toetsenist (staat niet vermeld op de site bij de bandleden en bij de promo was geheel geen info gevoegd) bespeelt op zeer smaakvolle wijze zijn keyboards. Vaak orkestraal, zoals in het korte instrumentale Gaia (met subtiele pianoklanken) en One Foot In Both Worlds. De muziek heeft dikwijls een bombastische lading, maar het gaat te ver om Vanishing Point het predikaat symfonische metal op te drukken. Daarvoor overheerst de rock / metal inbreng teveel. Het neemt niet weg dat de songs lekker in het gehoor liggen en eigenlijk altijd melodieuze klinken, ondanks het soms heftige karakter. Met een zanger als Silvio Massaro zijn de vocalen prima verzorgd. Is het toeval dat de man een Italiaanse naam heeft? In Hope Among The Heartless zingt hij namelijk een gedeelte in het Italiaans en tevens is in die track te horen waartoe zijn stem in staat is. The Fourth Season is een album dat de fans van Stratovarius, Sonata Arctica en orkestrale power metal zeker kunnen proberen.

Info: www.vanishingpoint.com.au.

Leo Hoekstra

VARIOUS ARTISTS Analogy, Volume 3 (GROOVE UNLIMITED GR-142)

In 2005 en 2006 kwamen onder de titel Analogy, Volume 1 en Volume 2 twee compilatie-CD's uit met onuitgebrachte materiaal van een diversiteit aan interessante elektronische muzikartiesten. Hun opdracht was om een stuk muziek te maken met alleen analoge apparatuur, oud of nieuw. Het was een initiatief van het "EMforum", een internetdiscussiegroep over elektronische muziek. Het forum bestaat niet meer maar de geest is er nog wel en daarom is er nu een Volume 3. Meewerkende artiesten zijn onder meer Ron Boots, Gert Emmens,

Mario Schönwälder, Stephen Parsick, Terje Winther en Create. De CD bevat zeventien stukken met verschillende aanpak. Vintage Contemporaries van Emmens & James Clent laten bekende paden horen met sequences en Mellotrongeluiden. De sequences in Gert Blokzijl's Monopoly, gespeeld op louter de Korg Mono Poly synthesizer, zijn geweldig. Een synth wordt ook gebruikt in Probe One van Studio35D (= René Splinter) en wel een SCI Pro One. De stijl hier is meer jaren 80. Erwin Hofstede speelt een heel stuk, het warme Solina, op alleen een Solina string ensemble. Anderen creëren ambiances (Parsick, Russell Storey). Analogum is een excellent stuk van Schönwälder's Filterkaffee, een nieuw project van Mario, terwijl Ron Boots inde vorm van Analowho een herkenbare compositie speelt. Deze derde editie vind ik de beste uit de serie. Hopelijk houdt het de EM-geest levend. Info: www.groove.nl.

Paul Rijkens

VARIOUS ARTISTS

Trip In Time Vol. 2 (WORLD IN SOUND WIS-T2502)

Kijk, dit is nou een verzamelaar waar ik van hou: een dubbelaar met nog niet eerder uitgebrachte tracks die een goed beeld geven van wat het label, in dit geval World In Sound, te bieden heeft. Twee schijven propvol met psychedelische muziek, space-rock, bluesy hardrock en nog wat ander loslopend goed, excellent! Zoals gebruikelijk geef ik de hoogtepunten. Op disk 1 opent Obskura met een instrumentale spacejam, Les Trees heeft bloemen in 't haar met een blij orgelnummertje, In The Company Of Wolves lijkt te behoren tot de nieuwe lichte Manchester-sound bands (Interpol, Editors), The Magnificent Brotherhood klinkt als een Britse Gruppo Sportivo, Jayahdeva zet een lekker lange treurige jam in, Treacle People komt met de van hen bekende lyrische gitaarproop op de proppen, en mijn favoriete Peruaanse spaceband La Ira De Dios sluit live de eerste CD beukend af. Disk 2 is de schijf die vol staat met extended jams, waarbij de combinatie van (oudgediende) Embryo Meets (nieuwgediende) Karmic Society met een 25 minuten durende livesessie (waarin Captain Beefheart zo te horen een gastoptreden heeft) en Drahk Von Trip (een naam om jaloers op te zijn) met een liveopname van 21 minuten de kroon spannen. Maar ook Oozing Goo weet een lekker schuimbad te creëren, zodat deze dubbelaar zeker in de smaak zal vallen bij de hogere sferen luisteraar.

André de Waal

VOYAGER

Univers (DOCKYARD1 DY100572)

Het Australische Voyager brengt met Univers hun tweede album uit. Voyager mag dan uit Australië komen, de bandleden komen uit allerlei landen, waaronder zelfs ons eigen Nederland: drummer Mark Boeijen. De band bestaat uit drie heren en twee dames en maakt metal met een lichte prog invloed. Mijsns inziens neigt het zelfs eerder richting de gothic, maar

dan zonder de ijle, klassiek georiënteerde vrouwenstemmen. De CD bevat elf tracks die een beetje het 'zoveel-in-een-dozijn-gevoel' geven. Bandjes als Voyager zijn er namelijk in overvloed. Is het daarom slecht? Nee, dat zeker niet. Er wordt strak gemuseerd met compacte songs en de plaat is redelijk goed gemixt. Maar juist vanwege de verzadiging in dit genre blijft Univers steken in de menigte. Bij vlagen zitten er mooie stukken tussen (zoals Sober), maar de eenheidsworst regeert. Gelukkig zijn er velen te vinden die deze band een warm hart toe dragen, gezien ook de positieve reacties tijdens hun optredens op ProgPower in Baarlo, maar mij kan de CD niet zo bekoren.

Collin Leijenaar

WATERCLIME

Imaginative (LION MUSIC / BERTUS)

Het begon in het verre Noorden. Daar is Andreas Hedlund, alias Mister V, beslist geen onbekende. Met zijn band Vintersorg heeft hij menige ijsschots weten te ontgooien. De band maakte furore in de zware metalen, maar zo nu en dan heeft Hedlund behoefte om een ander ei te leggen. Met zijn project Waterclime heeft hij daarvoor alle gelegenheid. Vorig jaar verraste hij de progwereld met the Astral Factor. Progrock, maar dan wel gezien door de Noordelijke bril. Muziek met een virtuoze, jazzy sfeer en doorspekt met Scandinavische folk invloeden. Door de nadruk te leggen op de toetsen en de cleane, meerstemmige zang, sloot Waterclime aan bij een band als Glass Hammer. Nu is daar opvolger Imaginative: een album dat muzikaal misschien nog wel hoger mikt dan The Astral Factor. Meer toetsen, meer ingewikkelde soli, langere nummers. Toch is het de vraag of ook deze CD zo positief ontvangen zal worden. Imaginative is namelijk een plaat zonder noemenswaardige kop op staart. Het begint (n)ergens en gaat ook (n)ergens naartoe. Daar tussenin wordt heel wat gespeeld, gezongen en gefreakt. De invloeden van Rush zijn duidelijk hoorbaar, maar waar die band schitterde, vervalt Waterclime in structuurloze epistels. Knap bedacht misschien, maar had niemand die eigenwijze Noorderling kunnen afremmen in zijn poging zichzelf te overtreffen? Had niemand hem kunnen vertellen dat het wel stoer is om helemaal in je eentje een album te bedenken, maar dat het vaak veel leuker en boeiender is om als band te werken? En ik weet heus wel dat er in het Noorden weinig speerijen groeien, maar had niemand hem een paar Spaanse pepers kunnen aanreiken om de boel wat op te pepen?

Imaginative kabbelt voort, en voegt daarmee erg weinig aan mr. V's oeuvre toe.

Martinka van Noorloos

WINGER

Live (FRONTIERS FR CD 352 / ROUGH TRADE)

Een reünie die recentelijk minder bombarie dan Genesis, The Police of The Eagles opriep is die van Winger. Begin jaren 90 werd de stekker uit de groep rond zanger / bassist Kip Winger getrokken. Toen had men drie platen vol sterke melodieuze rock uitgebracht die in de VS behoorlijk wat succes opleverden. In 2006 werd met IV een herstart gemaakt met originele leden Reb Beach (gitarist bij o.a. Dokken en Whitesnake) plus Rod Morgenstein (Dixie Dregs) aan boord. Gitarist John Roth is er sindsdien als vierde bandlid bij. IV liet moderne en frisse progressieve hardrock horen met volop ruimte voor instrumentaal vertoon in de composities. De beste nummers daarvan en de grootste hits van ver daarvoor zijn terug te vinden op deze live-dubbelaar. De show van zo'n anderhalf uur is ook op DVD (Frontiers FR DVD 016) verkrijgbaar. Een puur rockconcert dat met 10 camera's werd gefilmd. Verwacht geen extreem visueel aantrekkelijke show, maar een gedreven band met klasse-muzikanten die lekker staat te spelen. En jawel, een gitaar- en drumsolo zijn ook van de partij op de setlist. De saai soundcheck en een fotogalerij zijn overbodige DVD-extra's. Wel krijg je met Hungry een bonusnummer ten opzichte van de dubbel-CD. Die sluit dan wel weer af met een akoestische studiotrack waar je als kijker naast grijpt.

Robbert Schuller

YOCKH'O SEFFER

My Old Roots (MUSEA F6BG 4725)

Toet! Hoewel, als Yochk'o de sax ter hand neemt is het allicht meer 'piep' of 'knerp'. Vreemd genoeg is dit album met oud wortelwerk van heer Seffer uitgebracht bij Musea, en niet op het ontoegankelijke-muziek-sublabel Gazul. De - vaak experimentele - jazz op deze schijf stamt uit de tweede helft van de jaren 70, en zo te horen zijn de opnames ook uit die tijd. Niet dat het nu direct als de binnenkant van een plastic zak klinkt, maar sprankelend is anders. Ondanks dat het geluid van de sax wat scherp is, en nog wel eens dwalend in niemandsland terecht komt, laat dit bijelkaar-raapsel horen dat Seffer in zijn vroege solojaren (of in ieder geval zijn niet-langer-Magma-jaren) niet alleen kon toeteren, maar het ook in zich had om fraaie aangrijpende melodien neer te zetten. Een aantal daarvan is geschoeid op Amerikaanse leest, waarbij John Coltrane als referentie genoemd wordt. We horen echter ook stukken in Hongaarse sfeer. Toegegeven, tegen het einde komt Yochk'o's toeterige instelling als ware het een zure oprisping nog wel even naar boven. Over het geheel gesproken slaagt hij er op dit album in een goede balans te vinden tussen experiment en melodie. Alle wortelflauweid

CD RECENSIES

ten spijt was het een goed idee om dit oude materiaal uit te brengen. Er is genoeg fraais voor de liefhebber van niet traditionele jazz.

Roberto Lambooy

YOKE SHIRE

The Witching Hour

(ZYGO RECORDS 30005-2)

Toen het album *Masque Of Shadows* verscheen in 1999, wist Yoke Shire zich meteen aan de kop van het peloton te voegen wat betreft audio kwaliteit. Voorzien van het logo *Intense Headphone Experience* bestaat Yoke Shire vandaag enkel nog uit de broers Craig en Brian Herlihy. Vooral Craig is alomtegenwoordig op duizend en één instrumenten terwijl hij ook de producer van deze dubbelaar is. Dit keer stort hij zich vaak op de saxofoon wat toch weer een andere wending aan het geheel geeft. Typisch Jethro Tull is een nummer als *Shiver* dat een bluesy onderton heeft, gekenmerkt door authentiek fluitspel. Naast volwaardige composities is ook een dromerig intermezzo gekropen (*Widow's Walk*) dat een aangenaam geluid laat horen. In de titeltrack zit zelfs wat reggae verscholen hetgeen de speelsheid en de bekwaamheid van de broers Herlihy illustreert. De tweede CD opent met het ruim 16 minuten lange epos *Dream Tea* dat enkele Allman Brothers en Pink Floyd elementen omarmt, terwijl het gebruik van glockenspiel het speelse, frivole benadrukt. Constant valt het vakmanschap op dat samen met de vlekkeloze meerstemmigheid tot de absolute hoogtoppen behoort. Met meer dan 100 concerten per jaar is de band dan ook een zéér geoliede machine. Yoke Shire kunnen we gerust het predikaat *Steely Dan* van de prognosien opklevende. Enig minpunt is het feit dat beide schijfjes een korte speelduur hebben en met een kleine ingreep alles op één CD had kunnen staan.

John Bollenberg

THIERRY ZABOITZEFF

Iva Lirma Archives 02-07

(MARGEN RECORDS 0607/2)

Zaboitzeff is vooral "bekend" als basgitarist bij het Belgische Art Zoyd, dat opereert in het straatje van bands als *Univers Zero*, maar dan met een minder ritmische en daardoor wat meer neo-klassieke inslag. Deze stukken zijn geschreven ter begeleiding van de balletvoorstellingen van ene Editta Braun. Het zal wel zo bedoeld zijn, maar opener *Matches Of Time* is een fragmentarisch stukje werk waarin totaal verschillende stukken kop aan staart zijn geplaatst: piano in *Satie* stijl, harde, zware ritmische

delen, techno welhaast, een snurkend persoon met trompet op de achtergrond; we krijgen het allemaal voor de kiezen. Dan is de dark ambient van *Coppercity 1* een stuk stijlvaster en alleen daardoor al te prefereren. Melodie vind je hier echter maar weinig. Beter wordt het in het zesde nummer, *Luvos Vol. 2 Epilogue* waarin iets van de broodheer van Zaboitzeff doorschijnt, alsmede van die andere Belgische combo's *Univers Zero* en *Present*. De piano is eng, het thema goed, en het bevat ook nog eens viool en zwaar baswerk. *Promenons Nous* bestaat vooral uit de combinatie van lage Franstalige en hogere Arabische zang, en doet nogal aan *Magma* denken. Tussendoor luistert de muziek toch lekker weg. Met Gertrude geraken we weer in typisch Art Zoyd territorium: beetje dissonant, beetje fragmentarisch, maar wel met een aardig sfeertje, dat Chinees is deze keer. Het titelstuk is vooral merkwaardig te noemen door de rauwe bluesstem, gecombineerd met romantische maar vervreemdende zang (zoals *Mike Patton* op zijn plaat met *Kaada*). *oXalis 1* is een ritmisch stukje werk, vooral bestaand uit effecten, terwijl men in afsluiting *Crash* het jammerhout op een spannende manier benadert. Zo had ik er wel meer willen horen. Mochten Art Zoyd of *Univers Zero* je al liggen dan is *Iva Lirma* iets dat je wel eens zou willen luisteren. Het niveau van deze bands wordt niet gehaald - daarvoor is het allemaal te onsamenhangend - maar *Crash* en *Luvos Vol. 2 Epilogue* zijn goede stukken. Ook liefhebbers van dark ambient zouden eens een kans kunnen wagen.

Jurriaan Hage

THEODORE ZIRAS

Hyperpyrexia

(SLEASZY RIDER RECORDS SR-0068)

Nee hé, weer een shredderplaat van een would-be gitaarheld, why should I care? Nou manneke, niet te snel oordelen. Inderdaad heb je nooit gehoord van de Griek Theodore Ziras omdat je nu eenmaal niet houdt van die giffantasiemetalbands en de goede man heeft meer dan 10 jaar geleden in zulke bands als *Ice Divine* en *Guardian Angel* gezeten (leuk detail, daarna is hij pas formeel gitaar gaan studeren aan het *Guitar Institute of London*). Nu is hij op de solotoer gegaan en heeft hij niemand minder dan *Derek Sherinian* (*Dream Theater*, *Planet X*, solo) gestrikt om op maar liefst alle tien de nummers van *Hyperpyrexia* te spelen, en da's dus different cook. Tel daarbij dat ook vermaard hardrocksessiedrummer *Brian Tichy* meedoet en dan heb je dus gewoon een *Planet X* plaat in handen met een iets mindere gitarist. Vriend Ziras doet weliswaar zijn uiterste best maar hij is nog niet zo goed als *Tony MacAlpine*, of zo subtiel als zijn grote voorbeeld *Joe Satriani*. Niettegenstaande die constatering staan er echt wel een paar juweeltjes voor de scheurfaanaat op deze CD. Dus vanaf nu eis ik dat *Theodore Ziras* in mijn favoriete Griekse restaurant wordt gedraaid, en snel een beetje!

André de Waal

www.frontiers.it

LANA LANE

Red Planet
Boulevard

Out on:
December 7th 2007

*The Queen of Symphonic
Hard Rock is back with
a new Masterpiece.*

SEVEN TEARS

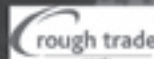

Out on:
December 7th 2007

IN EVERY FROZEN TEAR

THE DEBUT ALBUM FROM THE SWEDISH
PROGRESSIVE METAL HOPEFULS. EVERGREY
MEETS SYMPHONY X STYLE METAL WITH
HINTS OF TNT, JOURNEY AND PRETTY MAIDS

Prelistening, tourdates and shop at www.frontiers.it

Robby Valentine

TOBBERIGE TOPPER

We spreken Robert Kempe, zoals de artiest in het dagelijks leven heet, in zijn Leusdense drive-in woning. De benedenverdieping is ingericht als studio waarin het muzikale wonderkind (geboren 1968) vast de nodige uurtjes doorbrengt?

"Dat valt eigenlijk wel mee. Ik ben niet iemand die hele dagen zit te zoeken naar geluiden of mooie stukjes. Soms doe ik maanden lang helemaal niks." Daar houdt dan ook de vergelijking op met dat andere multitalent, Arjen Lucassen. Kempe: "Op twee Ayreon-platen heb ik wat gastpartijen gespeeld. In sommige dingen lijken we best op elkaar, maar de manier van componeren is toch anders. Ik weet dat Arjen inspiratie krijgt als hij gaat hardlopen. Dat doet hij dan ook veel. Ik ben niet zo actief en sportief. Ben eigenlijk best wel lui. Meestal bedenk ik een nummer helemaal in m'n hoofd. Als het dan staat, ga ik het pas opnemen in de studio. En dan kan ik ook achter elkaar doorgaan. Maar ik zal je vertellen dat ik spelen en optreden helemaal

Het muzikale wonderkind met het excentrieke uiterlijk. Leverancier van bombastische melodieuze hardrocksongs waarin Queen nooit ver weg is. Van dit ietwat schuchtere talent hebben we lang niets gehoord. Een artiest die met de ballad *Over And Over Again* gelijk bij het debuut een grote hit scoorde. Dat was zo'n vijftien jaar geleden.

Daarna had Valentine nog succes in Japan, maar hoorden we in ons kikkerlandje eigenlijk weinig meer van hem. De platen verschenen vooral in het land van de rijzende zon. Totdat *The Most Beautiful Pain* begin 2006 wel een Europese release kreeg. De titel van die plaat geeft goed het karakter van de maker aan: soms wat zwaar qua inborst, maar immer in staat tot het maken van de prachtigste dingen.

DISCOGRAFIE

Robby Valentine	1992
The Magic Infinity	1993
Live And Demos (EP)	1994
Hand In Hand (EP)	1995
Valentine	1995
Valentine 4 United	1997 *
Christmas In Heaven (EP)	1997 *
No Sugar Added	1998 *
Believing Is Seeing	2000
The Most Beautiful Pain	2006
Falling Down In Misanthropolis	2007 *

Projecten

Zinatra - The Great Escape	1990
V - Valensia / Valentine	1999 *
V - Valentine vs Valensia	2002 *
Delectrified - Marlies	2007
V - Nymphopsychoschizophrenic?

* = alleen in Japan verschenen

tof vind, maar opnemen eigenlijk haat. Te intensief, ik word daar depressief van. Ik hou ook niet van uitgaan ofzo. Ben vaak binnen, dus het woord kluizenaar is wel op z'n plaats." Robert laat het wat schuchter uit de mond rollen. Hij zit tevens wat onzeker heen en weer te draaien op de stoel, maar is tegelijkertijd enorm openhartig en eerlijk.

VALENSIA

Bijvoorbeeld over de periode dat hij in Japan woonde. Daar was hij naartoe gegaan vanwege de liefde. Enige tijd was hij daar gelukkig met een meisje, maar uiteindelijk liep de relatie toch spaak. Daarna volgde een periode waarin hij samenleefde

met een Spaans meisje. Helaas liep dat ook minder goed af. Veel gevoelens hierover zijn terug te vinden in de tracks op *The Most Beautiful Pain* die in het voorjaar van 2006 door het Italiaanse label Frontiers op de Europese markt werd gebracht. "Als ik me slecht voel dan krijg ik gek genoeg wel altijd inspiratie. Zo is dat bij dat album ook gelopen. Die plaat lag eigenlijk al dik twee jaar op de plank, maar mijn toenmalige Japanse label wilde hem niet uitbrengen, want ik was geen grote act meer bij die stal. Via via kwam ik met Frontiers in contact en die hadden direct interesse. Nu zie je dat Japan aansluitend het album toch nog uitbrengt. Jammer dat het zo lang heeft geduurd hier in de eigen omgeving. Het voelt alsof ik in die tien jaar relatieve afwezigheid wat heb verknald. Daar komt nog bij dat de hele muzieksceen de voorbije jaren behoorlijk veranderd is." Want hoewel Robby in Nederland sinds medio de jaren negentig wat uit beeld is, bracht hij in Japan albums uit. De bombastische melodieuze hardrock van de man met de herkenbare Queen-referenties kon daar op aardig wat bijval rekenen. Van het eerste album gingen nog 100.000 stuks over de toonbank in het Verre Oosten. Er is zelfs enige tijd een samenwerking geweest met zo'n ander Nederlands wonderkind: Valensia. De naam van dat project was 'V'. In totaal zijn er twee albums uitgerold, alleen voor de Japanse markt. Een derde is af en ligt gereed voor release.

QUEEN

Hoe verliep die samenwerking eigenlijk?

"In het begin best goed, maar naarmate het vorderde, werd het steeds lastiger. We hebben allebei een andere manier van schrijven. Als Valensia en ik dus samen in een ruimte aan het werk gingen, botste dat soms behoorlijk. Voor de meest recente platen hebben we onafhankelijk van elkaar materiaal aangeleverd. We zien elkaar niet zo veel meer nu. Hij woont in Spanje, maar bellen doen we wel geregeld." Queen is voor beide artiesten een grote inspiratiebron. Robert Kempe draait de stoel naar het mengpaneel en laat een spetterende coverversie van Queen's *Flick Of The Wrist* horen die hij pas heeft opgenomen. "Dat is m'n eerste cover van Queen ooit. Een favoriete track van hun doorbraakalbum *Sheer Heart Attack* en die komt op de CD *Falling Down In Misanthropolis*. Die wordt donkerder en steviger, met meer gitaren enzo. Maar uiteraard wel melodieus. De titel is een mix van de woorden *misanthrop* en *Metropolis*, de stad van Superman. Dingen die ik bij mij vind passen." De grote inspiratiebronnen uit de jeugd zijn Queen, ELO en The Babys met klassezanger John Waite. "Recent heb ik ook een nummer van Abba opgenomen. Toentertijd kon dat natuurlijk niet. Daar was je op school tegen, maar eigenlijk zat het zo goed in elkaar. Heel knap."

MARLIES

Live optreden is al weer meer dan tien jaar geleden. "Iets wat ik wel heel leuk vind om te doen. Ik hoop ooit toch weer met een band de bühne op te gaan. Ik voel me ook meer in het algemeen een artiest dan iemand die toevallig muziek maakt. Dus niet puur muzikant of keyboardspeler. Nee, ik wil performen. Mijn frustratie is dat ik niet zo populair ben en daardoor niet optreed.

Het vreet aan me dat ik nu platen maak, maar eigenlijk niet kan spelen ter ondersteuning daarvan. Dus liever weer een hit waar ik mee kan spelen, dan een succesvol album." Nooit overwogen om in plaats van een solocarrière lid van een band te worden? "Dat heb ik geprobeerd een paar jaren geleden. Heel klein met een zangeres. Dan was ik bassist. Maar uiteindelijk leidde dat ook tot niets. Dus ik bewaar m'n energie nu maar voor de eigen muziek." Overigens werkt Kempe sinds kort wel samen met een zangeres, namelijk Marlies die vierde werd in de *Idols* tv-reeks van 2004. Er is een EP gemaakt en een album in voorbereiding. Samen doen ze optredens die in 2008 moeten uitmonden in een heuse theatertour. Dan is het meer dan een decennium geleden dat de artiest voor het laatst op de planken stond.

NAGELLAK

Het imago speelt Valentine soms behoorlijk parten. "Kijk, het Nederlandse publiek houdt van 'ideale schoonzonen'. Dat ben ik natuurlijk niet. Zie er soms extravagant en weird uit. Nagellak en oogschaduw is dan duidelijk al te veel voor de mensen. Door druk van de platenmaatschappij kwam ook mijn artiestennaam Robby Valentine er. Maar ik moet eerlijk zeggen dat ik me helemaal geen Robby voel. Ik vond de naam Valentine los altijd veel beter. Eén woord, net als Prince of Madonna ofzo," sombert hij een beetje. Piano en gitaar zijn de favoriete instrumenten. Dat terwijl de synthesizers en keyboards in rekken staan opgesteld in de studio. "Ik raak minder gesteld op toetsen. Het is toch vaak voor het opvullen van tekortkomingen. Ik heb gemerkt dat dat niet altijd hoeft." Is een plaat eenmaal klaar dan valt er een dosis spanning van de muzikant af. "Ik herken dat wel van Arjen Lucassen, die het ook altijd over een 'zwart gat' heeft na afronding. Ik kan dan maanden niks doen. En dan komen er recensies. Ik lees ze wel. Negatieve doen altijd pijn. Met de positieve ben je het altijd helemaal eens. Iets minder wat ik me herinner was een optreden in '94 op een festival met allerlei heavy bands. Op zich lekker gespeeld, maar wat etterbakken gooiden drinken en graspollen. Dan hoor je 's avonds op de radio een reactie als 'Geweldig festival met allemaal toffe bands. Alleen die Robby Valentine was een rotte appel, dat sloeg nergens op.' Dan heb ik wel de neiging om naar de studio te rijden."

VALENTIJNSDAG

Naast het werk met *Idols*-zangeres Marlies heeft Robert ook nog songs opgenomen met een persoonlijke vriend: Peter Strykes. Ze kennen elkaar uit de tijd dat ze speelden in de AOR-band *1st Avenue*. Voor hun debuut-CD uit 1992 pende Kempe namelijk nagenoeg al de songs en speelde hij de keyboards in. Strykes zingt nu materiaal van Robby Valentine. Wellicht een goede zet, omdat in recensies een enkele keer werd geklaagd over de 'dunne' zang van Valentine zelf. Overigens verschenen de eerste platen onder de naam Robby Valentine later als Valentine. "Zo wilde ik het eigenlijk ook. Toen ik het bedacht, eind jaren tachtig, was Valentijnsdag en dat soort onzin nog helemaal niet in. De platenmaatschappij wachtte ook met het uitbrengen van het debuut tot het 14 februari was. Ook al zo'n ellende. Toen was er alleen al een Amerikaanse rockband die Valentine heette en moest het net iets anders worden." Een beetje knorrig vervolgt hij z'n relaas over podiumkleding. "Het moet tegenwoordig

allemaal lelijk en sleazy zijn. Net of je als artiest naar de bouw moet. Doe eens wat moeite, het mag best show zijn. Marilyn Manson doet dat bijvoorbeeld wel, al gaat die weer 'over the top'. Nee, ik hou van mooie aankleding. Je hoeft

niet op het podium te staan in een outfit waarin het lijkt of je net je bed uitkomt...haha."

JAPAN

Terugkijkend heeft het imago mogelijkwerwijs een doorbraak in de USA in de weg gestaan. "De platenmaatschappij had best geld uitgegeven voor een studio en producer, maar een bons vond mijn uiterlijk toch niet echt tof. Ze zochten meer een ballad-jongen als Richard Marx of Bryan Adams. Zou ik in een spijkerbroek, wit shirtje en leren jack op moeten treden. Nou niet dus, zo wilde ik het niet. Aan de andere kant heeft het extravagante wellicht voor Japan wel geholpen, want daar accepteerden ze het en vonden ze het hip." En hoe zit het dan met die rol als frontman? "Vroeger wilde ik altijd zanger en pianist worden. Bleek dat ik astmatisch was en vaak verkouden, dus echt goed werd dat zingen niet. Zodoende schoof ik meer door naar de toetsen. Maar eigenlijk vind ik in de schijnwerper staan dus leuker dan weggedoken achter de synthesizers." We mijmeren verder over de grote inspiratiebron Queen. "Toen ik negen was gingen we voor het eerst naar een concert. Met het hele gezin. En het jaar daarop weer. Het voorprogramma zijn van Brian May jaren later was natuurlijk fantastisch. Heel lang heb ik contact met hem gehouden, alleen de laatste jaren niet meer. Wat ze nu doen met Paul Rodgers op zang vind ik ook niet echt meer mijn ding."

SOMS ZWAAR

Muziek maken voor anderen is dat dan niks? "Eigenlijk wil ik zelf een catalogus opbouwen met eigen werk. Als het voor anderen is dan zie ik het toch meer als een straf. Echt commercieel bezig zijn met muziek ben ik zo weer zat. Het is soms zwaar. Het heeft heel lang geduurd voordat The Most Beautiful Pain verscheen. Die lag al jaren klaar en er gebeurde maar niks. Dat is dan heel frustrerend." Gelukkig is er door de recente samenwerking met zangeres Marlies en een aantal concerten in het vooruitzicht weer een zonnetje aan de horizon voor het tikje tobberige talent uit Nederland. Website: www.robbyvalentine.com

Lezen, horen, kopen

Voor een recensent is het makkelijk om de bespreking te eindigen met "mag in geen enkele verzameling ontbreken". Immers, over het algemeen krijgt de recensent een promo-exemplaar in de bus, wat meteen ook de enige vorm van 'bezoldiging' is voor het vaak lange, nachtelijke werk. Niettemin betreft het een voorsprong op de doorsnee muzikliefhebber die vaak diep in de buidel moet tasten en zijn aankopen omwille van de gezinsvrede moet beperken. Telkens als een nieuwe iO in de bus valt, worden meer dan 120 albums besproken. Zelfs wanneer je je als lezer enkel beperkt tot de 'vette krenten' ben je een serieuze hap uit je budget kwijt. En dan hebben we het nog niet eens over het enorme aanbod aan concerten. Ook al proberen bepaalde mailorders (Beyond Rock, Progwalhalla, ...) de prijs van een CD democratisch te houden (bij het Franse Shop 33,00 kost een enkele CD vaak 21,00 euro!) toch is de aanschaf van een progrelease vaak een dure gok. Er bestaat echter een aantal mogelijkheden om goed voorbereid tot aankoop over te gaan.

Het zou oneerlijk zijn te beweren dat elke bespreking in iO Pages een waterdicht eindresultaat geeft. Elke recensie is trouwens de objectieve momentopname van één medewerker en kan door een derde totaal anders geïnterpreteerd worden. Ook naarmate de tijd vordert en het aantal beluisteringen toeneemt, kan de mening van de recensent wijzigen. Eerlijk is eerlijk. Het blad dient dan ook als leidraad en niet als bijbel! Het is de bedoeling dat je via iO tot een eerste selectie overgaat, die titels duidt waarvan je iets méér wilt weten en nog het liefst méér wilt horen!

MYSFACE

Een eerste aanrader is het gigantische aanbod op MySpace waar ondertussen maar liefst, hou je vast, 206 miljoen unieke sites zijn aangemaakt. Onder hen heel wat pagina's over muziekgroepen en warempel ook een indrukwekkend aantal progartiesten met zowel gevestigde namen als aanstormend talent. Het feit dat MySpace volledig gratis is, trekt natuurlijk beginnende, jonge artiesten als een magneet aan. Per 'account' kunnen vier volledige songs ter beschikking worden gesteld. Als er bijgevolg een nieuwe CD uit is waarvan je een bespreking leest in iO, is de kans groot dat er nummers van te vinden zijn op MySpace. Enkel de naam van de artiest in de zoekmodule inbrengen en MySpace loodst je automatisch naar de bewuste pagina. Vervolgens klikken op één van de titels van de nummers bovenaan het scherm, achterover leunen en genieten van de muziek. Op die manier leer je héél wat nieuwe symfo kennen. Tip: surf naar www.myspace.com/symforce waar onder 'friends' reeds 1200 artiesten te vinden zijn in het proggenre. Eén klik op hun foto brengt je direct naar hun pagina waar hun muziek op je wacht.

DOWNLOADS

Een tweede alternatief is Mindawn. Opggericht door Progrok Records baas Shawn Gordon is Mindawn te vergelijken met iTunes, namelijk een platform waarop muziek wordt aangeboden die je kunt downloaden. Groot verschil met iTunes is echter dat je de nummers integraal kunt beluisteren in plaats van alleen fragmenten voordat je tot aankoop overgaat. Je kunt elk nummer trouwens gratis driemaal volledig beluisteren. Daarna kost een CD je tussen de 6,99 en 8,99 dollar. Door de belachelijk lage koers van de dollar komt een download van een recent album momenteel neer op een prijs tussen de 5,00 en 6,50 euro. Bovendien komen er geen extra verzendkosten bij, heb je het album in uitmuntende kwaliteit in een mum van tijd op je harde schijf én krijgt de artiest meteen de royalties overgemaakt. Je kunt ook nummers afzonderlijk downloaden om zo eigen verzamelaars aan te maken. Individuele downloads kosten gemiddeld slechts 1,24 dollar (= 88 eurocent) of het dubbele wanneer het om een ultralang nummer gaat. Full CD's zijn in principe goedkoper. Betalen kan via PayPal of creditcard. De toekomst? Surf naar www.mindawn.com waar je eerst moet inloggen (gratis). Er wordt slechts een handvol vragen gesteld waarna je meteen aan de slag kunt. Onnodig om bijkomstige software te installeren. Momenteel krijg je maar liefst een aanbod van 40.000 songs waaronder heel wat materiaal dat ondertussen niet langer op CD verkrijgbaar is, muziek van kleinere labels, pakweg alles van Progrok Records en een gretige greep uit de Musea catalogus. Je bezit dan wel de muziek, maar niet het booklet noch inlay. Toch zeker eens proberen want voor je het weet wordt dit één van je meest bezochte sites. Het spreekt voor zich dat de sites van de artiesten zélf vaak ook muziekfragmenten bevatten. Jammer genoeg duren die vaak niet langer dan één minuut, waarbij de vraag rijst welke minuut nu relevant kan zijn?

CD-SAMPLERS

Een voor Nederlandstalige lezers misschien niet voor de hand liggende tip komt er in de vorm van een abonnement op het Franstalige kwartaal progzine Progresiste. Dit als A5 verzorgd boekwerkje komt sinds enkele edities telkens met een speciaal voor het blad samengestelde CD-sampler. Een jaarabonnement dat recht heeft op vier magazines en dus ook vier speciale CD-samplers kost slechts 25 euro. Dus ook al is je kennis van de Franse taal ronduit onbestaand, toch is een bedrag van 25 euro (ook te betalen via PayPal) best betaalbaar (= 6 euro per sampler met meer dan 70 minuten muziek geplukt uit de meest recente prog-CD's). Meer info op www.progresiste.com. Eveneens interessant én met telkens een gratis CD-sampler zijn het Duitse Eclipsed (www.eclipsed.de jaarabonnement = 10 nummers = 49,50 euro) en het Argentijns/Spaanse Mellotron (www.mellotronweb.com.ar elke editie = 10 dollar + 10 dollar verzendkosten).

Tenslotte zijn er nog de gespecialiseerde progradioprogramma's. Vanzelfsprekend is dat op zondag van 20 tot 23 uur On The Rocks op de internetradio Laser te bereiken op www.laserradio.nl. Een oude bekende is Radio Xymphonia dat elke zondag uitzendt via Omroep Almelo tussen 20 en 22 uur. Meer info via www.members.home.nl/xymphonia die sinds kort ook een livestream aanbiedt. Ook nog in Nederland is er het programma Symfo City elke maandag tussen 21 en 23 uur op Radio Apeldoorn (kabel 93,1 MHz antenne 107,1 MHz - info via <http://welcome.to/symfocity>). Eveneens interessant zijn www.progrok-radio.com en www.progradio.net.

Vanaf heden vormt iO Pages samen met bovenstaande suggesties één geheel om het hedendaagse prog-aanbod tenvolle te beleven. Vél lees- én luistergenot!

horen,

Patrik Lundström

VIKING IN RITUAL EN KAIPA

Zet hem een helm op met twee van die enorme hoorns en je hebt het prototype Viking uit stoere jongensboeken of fantasy-films met een historische tik. Patrik Lundström (37) is met zijn lange blonde haar een imposante verschijning en heeft daarom al een streepje voor als frontman van een band. De Zweed speelt gitaar, maar is vooral bekend om zijn vocale kwaliteiten. Dit jaar zong hij de partijen in van twee nieuwe albums: die van zijn eigen band Ritual en van de formatie Kaipa. Dubbel aanleiding dus voor een telefonische conversatie over twee CD's die allebei een schitterende mengeling vormen van rock, pop, prog en folk.

DISCOGRAFIE

Ritual

Ritual	1995
Superb Birth	1999
Think Like A Mountain	2003
Live (2-CD)	2006
The Hemulic Voluntary Band	2007

Kaipa

Notes From The Past	2002
Keyholder	2003
Mindrevolutions	2005
Angling Feelings	2007

Ritual

"Eigenlijk ben ik gewoon een fulltime muzikant van beroep," steekt hij van wal. "Ik werk als freelancer in studio's, ook als producer en ga op tournee met artiesten. Ik kan niet meer tellen hoeveel dat er nu in totaal zijn, maar het waren hele verschillende dingen. Nu ben ik bijvoorbeeld op tournee voor een speciale 'ladies night'. Nee, dan moet je niet aan Chippendales denken (lacht), maar het is wel helemaal gericht op vrouwen. We beleven daar veel plezier aan. Het is een soort muziekfeest met allerlei stijlen en het is 'groot' in Zweden. Het is poprock, kun je zeggen, met de muzikant Martin Stenmark."

Hoe is het allemaal met Ritual begonnen?

"Daar ligt mijn creatieve thuis en mijn hart. In 1988 staken Johan Nordgren (drummer), Fredrik Lundqvist (bas, mandoline) en ik de koppen bij elkaar. We kenden elkaar van de muziekklass in Stockholm. We schreven muziek en ik speelde gitaar. Ik zong nog niet. De eerste band van ons heette Bröd (Brood) en het was een mix van prog, poprock en fusion. We waren erg beïnvloed door de band It Bites, maar ook natuurlijk door Yes en Genesis. Dat deden we tot 1992. Daarna kwam Jon Gamble (toetsen) erbij en werd Ritual geboren. We vonden meer en meer inspiratie in de folkmuziek. Dit kwam ook doordat Fredrik een studie over etnische muziek volgde. Hij kocht Ierse fluiten, bouzouki's en is erg getalenteerd. Zelf hield ik altijd al van folk. Bij Jethro Tull zie je ook die mix met folk, van die originaliteit houd ik wel. Nu gebruiken we meer de zogenoemde nyckelharpa, een soort viool met toetsen."

DEBUUT

Hoe kwam het dat jullie debuut zo sterk was?

"We waren natuurlijk al heel wat jaren samen en dan verzamel je het beste van die afgelopen tijd. Dat is een voordeel, want je hebt al heel wat op de plank liggen. Voor ons waren dat allang klassiekers, zoals Seasoning For The Moominpappa."

Maar hoe ga je dan verder?

"Met het tweede album Superb Birth zochten we een 'straightforward' en donkere sound. We brachten er meer hardrock in, en die insteek hebben we nooit helemaal losgelaten. Met het derde album Think Like A Mountain gingen we terug naar onze roots, maar op een eclectische, dynamische en gevarieerde manier. Het was minder hard en meer songgeoriënteerd."

En dan nu het nieuwe album...een kraker als je het mij vraagt.

"Op de vierde CD The Hemulic Voluntary Band gebruiken we onze roots volop. Het was een kans om het perspectief in onszelf te vinden. Bovendien werden de oude albums remasterd en brachten we de live-CD uit. Voor het maken van het nieuwe album vroegen we ons af van welke nummers we nu het meest houden. Toen kwamen we overeen dat we de muziek van het debuut-album wilden uitdiepen. Alles viel op zijn plek. We gingen niet voor een gelikte studioproductie met veel verschillende klanken, maar juist voor de eenvoud van een clavinet, een grand piano en een trapharmonium. Die wordt door lucht aangedreven. Verder hoor je iets van de Fender Rhodes, maar geen synthesizers, alleen een stukje in Breathing."

KAT

De nieuwe CD lijkt een soort sprookjestek te hebben, hoe zit dat?

"De plaat staat vol met sprookjesfiguren, geïnspireerd op het boek van de Finse schrijfster Tove Jansson. In alle nummers staat de wereld van de Moomins centraal, behalve bij In The Wild. Op deze manier zit je dicht bij een concept-album. Het krijgt een epische sfeer en gevoel. In het boek is Susanna de hoofdfiguur en ook een kat speelt een belangrijke rol. Susanna is moe en oud, maar dan wordt haar wereld betoverd. Alles verandert en haar kat wordt een monster. Het krijgt een surrealistisch tintje. Ik heb het begin geschreven, waarna ik verder ging met Johan. Het album kent volgens mij magische momenten. Dat overkomt je niet zo vaak, maar nu hebben we dat ervaren."

Zeker tijdens het langste nummer tot slot, A Dangerous Journey, herken ik die momenten. Dat heeft echt zo'n romantische sprookjessfeer, iets wat je bijvoorbeeld ook proeft in een nummer als All In A Mouse's Night van Genesis. Misschien omdat er in Ritual's epic een kat voorkomt?

"We volgen daar precies het verhaal van het boek. Je kunt het meelesen in het booklet. Het is de kunst om in zo'n lang stuk een natuurlijke samenhang te creëren. We wilden het niet maken puur met de lengte als doel op zich. Het bevat eigenlijk kleine songs achter elkaar. Er zit veel drama in. Ja, de koorpartijen zijn sterk. Ik houd van die vocale harmonieën, die heb ik op mijn pc gearrangeerd. Ik ben een grote fan van Queen in de jaren zeventig."

A Dangerous Journey heb ik gewaagd het Stairway To Heaven van de prog te noemen...

"Nou, dat is teveel eer, maar ik herken absoluut wat je daarmee bedoelt. De akoestische stukken sluiten hierbij aan. Delen van de stem van Robert Plant bezit ik ook, maar hij is iets meer bluesrock georiënteerd."

Waar komt de titel van de CD vandaan?

"The Hemulic Voluntary Brass Band komt in een paar verhalen van het boek voor. Hemulents zijn wezens die in de Moominwereld leven. Die brassband speelt tijdens feesten. Jansson schrijft verder niet veel over deze fictieve band, maar we vonden de naam leuk en konden ons daar mee identificeren. Ja, het is net zoiets als het alter-ego van The Beatles met hun Sgt. Pepper's Lonely Hearts Club Band."

FOLKLORE

De ballad Late In November mag er zijn qua melodie...

"Dat heb ik geschreven en het ontwikkelde zich aan de hand van de Snufking Moomin, een figuur die 's winters slaapt en in de zomer op avontuur gaat. Het heeft een relatie met de filosofie van een Boedhistische monnik, een vrij man die er met slechts een tent op uit trekt."

Scandinavië kent nogal veel sprookjesachtige, mythische verhalen...

"Onze klassieke saga's hebben een speciale toon. Het zit vol met folk en sprookjesachtige figuren. De verhalen kennen meerdere inhoudelijke lagen. De wezens lijken niet op mensen, maar gedragen zich wel zo. Ze zijn vreemd, maar ze leven normaal en vragen zich hetzelfde af als wij. De Fin Jansson

PALACE TERRACE **Flying Through Infinity**

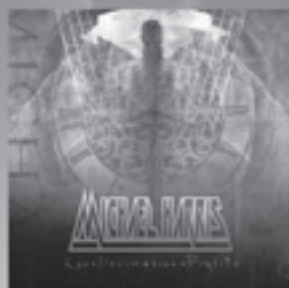
Palace Terrace is a progressive and neoclassical rock band formed by world renowned guitar virtuoso George Bellas (ex Ring Of Fire, ex Mogg/Way)

Their music combines superb musicianship, beautifully crafted melodies, unique harmonic progressions, compelling stories, counterpoint, large orchestrations, wide dynamics, odd meters, stunning vocal arrangements and elaborate forms.

ANGEL OF EDEN **The End of Never**

Angel Of Eden is Atlanta guitarist Roger Stullbach's new band project. Roger has formed his own band in his own vision with fellow musician/guitarist/metal with neo-classical influences. The results "The End Of Never" - is a track of melodic harmonies, neo-classical lead work, potent riffs and grinding heavy metal rhythms all wrapped in a powerful production with superb artwork. Fueled by Roger's virtuoso guitar work, the melodic soaring vocals of Carter F. Lord (Schubert Evidence One, ex Corian), keyboard wizardry of Mathias Joho, Bruce Dickinson and the powerhouse drumming of Rami Ali (Evidence One) "The End Of Never" is a first class album from some of metal's most respected names offering lush vocal melodies, pulsating rhythms and virtuoso lead breaks with captivating songs.

MICHAEL HARRIS **Ego Decimation File**

A Reissue of a classic album in a totally new version. New mixing and artwork. Ego Decimation File is an instrumental guitar masterpiece.

MIND'S EYE **A Gentleman's Hurricane**

From the makers of the 2006 worldwide critically acclaimed album "Walking on H2O", Mind's Eye are back releasing yet another musical concept - this time really making sure you won't miss a thing. The Swedish power trio Andreas Novak, Johan Niemann and Daniel Flores have taken their musical views way above their last album. The album includes a DVD with "The Making Of A Gentleman's Hurricane" edited by producer and filmmaker Lasse Niemelä, as well as interviews, lyrics and an animated video for the song "Feed My Revolver" directed and animated by the great Fredrik Englund (Aka Ninja Freddie). Here it is! The world's first cinematic metal CD, Magazine and DVD. **CD + DVD + Magazine!**

HOUSE OF SHAKIRA **Retoxed**

Swedish melodic rockers House Of Shakira are back "Retoxed" and ready to freshen up the melodic rock scene with their potent trademark blend of lush vocals and contagious musical hooks. The bands trademark melodies and vocal lines are here "Retoxed" stronger than ever with the music created to support the vocals and carry the lyrics to the listener.

WATERLIME **Imaginative**

Vintersorg mainman Mr V returns with his second album "Imaginative" under the Waterlime name following on from 2006's "The Astral Factor" (Lion Music). Once again the basis lies in symphonic and progressive rock. The instrumentation is built around keyboards, guitars, bass and drums where every instrument is given space. Other suitable instruments as organs, flutes and mellotron are also present to give that "organic" touch to it.

www.lionmusic.com
VISIT OUR EXPANDED WEB SHOP!

CODA

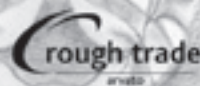
Sounds of Passion

The Album - The Demos
21st Anniversary Edition

DeLuxe 2CD Compilation,
Extensive 20 Page Booklet,
18 Re-mastered Tracks,
incl. Unreleased Rarities,
Demos & Non-Album Tracks!
- over 2 hours of music -

Order your copy now
at our online-shop.

PSEUDONYM
CENTERTAINMENT
CENTERTAINMENT
P.O. Box 260
3140 AG, Maassluis
The Netherlands
office@centertainment.nl
WWW.CENTERTAINMENT.NL

Kaipa

"FREDDIE MERCURY VIND IK ECHT GEWELDIG"

schreef prachtig en heeft een grote fascinatie voor de wilde natuur. De wezens representeren de kanten van de menselijke natuur. Dit zie je in de dialogen, de humor, de folklore, de prachtige taal en de melancholie."

In nummers als The Groke en de titeltrack hoor ik duidelijk de invloed van de band Gentle Giant...

"Ja, dat klopt. We zagen dat bewust als een 'viering van Gentle Giant'. We hebben dat pad volledig bewandeld. Ik heb altijd al een zwak gehad voor die groep. We wilden die traditie een beetje voort laten leven. Het zijn van die polyritmische patronen waar je door de structuur toch samen één bed scheidt. Dat is een beetje lastig om te spelen, maar de moeite waard om te proberen. Als je dat accuraat doet, kan het nog swingen ook. Dat is natuurlijk veel leuker dan de accoorden vol spelen."

JETHRO TULL

Is de rock net zo belangrijk voor jullie als de folk?

"In Ritual is het een soort 'mid-evil' smaak van die twee. Daar heb ik geen excuus voor. Jethro Tull heeft ook die kleur van klassieke hardrock en Brits Keltische folkrock. Mannen met baarden...haha. Wij gebruiken bijvoorbeeld ook een traditioneel instrument uit de Zweedse bossen, de näverlur. Dat is heel moeilijk te bespelen en geeft slechts één toon (langwerpige blaasinstrument). Ik gebruik het vooral als een gimmick op het podium. Het ziet er wel cool uit (lacht)."

Wat vind je de beste typering voor Rituals muziek?

"Daar kleeft altijd een risico aan, maar ik denk dat prog waarschijnlijk wel de lading dekt. Dat staat voor muziek waarbij de composities meer doorwrocht in elkaar steken dan bij standaard rock. En het gaat om structuren en arrangementen die invloeden meepakken uit andere stijlen. Die dingen zijn toepasselijk voor het nieuwe album. Ik vind dit ons meest progressieve album tot nu toe. Dat zit hem in de lange epic (26 minuten), de verschillende stemmingen en ongebruikelijke instrumenten."

Je bent vooral geïnspireerd door Engelse rockmuziek?

"Freddie Mercury vind ik echt geweldig. Hij hield zich niet in en zong expressief. Hij luisterde veel naar The Beatles. Daarnaast bezit Peter Gabriel die intense dramatiek en is Jon Anderson de 'Mickey Mouse' van de prog, prachtig."

HANS LUNDIN

Wat is precies jouw plek en aandeel in Kaipa?

"Bij Kaipa ben ik gewoon sessiezanger. Ik zing, breng wel ideeën en arrangementen in, maar ben verder niet betrokken bij de exacte invulling. Het is de band van Hans Lundin (toetsenman). Voor mij is het gewoon een hele leuke klus om te doen. Ik geniet enorm van Kaipa."

Hoe zou je de twee drummers van Ritual en Kaipa vergelijken?

"Nou, Morgan Ågren van Kaipa is extreem technisch. Hij behoort tot de top in de hele wereld. Johan is een zeer melodisch gedreven muzikant, net als Phil Collins. Hij heeft 'hele grote oren'. Hij bespeelt ook meer instrumenten en componeert. Hij past niet zoveel trucjes toe en speelt heel groovy. Ja, hij zit graag op een lage kruk."

Nu heeft Kaipa een andere gitarist in Per Nilsson. Was het geen optie dat jij de gitaar ter hand zou nemen?

"Jawel. Hans heeft me gevraagd dat te doen, maar ik heb nee gezegd. Ik had daar geen tijd voor. Bovendien kon ik zo meer tijd en energie steken in de zang. Ik heb ook Aleena geholpen als een soort coach bij haar zangpartijen. Dat ging heel goed. Zij is trouwens als solo-zangeres heel populair, zeer getalenteerd en een succesvol songwriter in de hele popwereld. Zij concentreert zich nu op intieme songs, bijna in de stijl van Simon and Garfunkel of Joni Mitchell."

Jij hebt zelf geen zin in een solo-carrière?

"Neuh. Met Ritual doe ik precies wat ik wil. Daar steek ik alle energie in. We hebben veel lol samen."

Kramer

CONCEPT IN CAFÉ

Progressieve rock en conceptalbums. Ze lijken bijna met elkaar getrouwd te zijn. Het is altijd extra interessant als een Nederlandse band zich hieraan waagt. De vanuit Amsterdam opererende 'post-symfonische' groep Kramer voert reeds een aantal jaren het concept Life Cycle uit, een indrukwekkend verhaal en muziekstuk. Door veel op te treden, speelde de band zich uitstekend in de kijker. En nu is de CD van Life Cycle uit. Marc Besselink (zang, toetsen), Jeroen Vriend (bas), Rob de Jong (gitaars) en Harald Veenker (drums)

DISCOGRAFIE

Lorian
Life Cycle, Live opnamen uit
de Rode Hoed 2003

Kramer
Kramer (CDR, 3 tracks) 2006
Life Cycle 2007

leggen uit hoe deze tot stand is gekomen en wat er allemaal te gebeuren staat.

Besselink: "De muziek voor Life Cycle is door mij gecomponeerd. Het zat al een aantal jaren in mijn hoofd. Nadat ik er zes nummers voor geschreven had, kwam ik een beetje 'vast te zitten'. Ik ging op zoek naar muzikanten om de muziek uit te voeren en zo ontstond het idee van een band. Dat werd Lorian. Jeroen zat daar ook in."

Vriend: "Marc en ik waren hier erg serieus mee bezig. Het werd ook steeds drukker. Dat leverde wat praktische problemen op. We zijn toen in goed overleg tot de beslissing gekomen dat wij onder een nieuwe naam verder zouden gaan met het project Life Cycle. Dat is immers de muziek van Marc. En dat de overige drie jongens Lorian gingen voortzetten. Met Rob en Harald hebben wij de mogelijkheid om dynamiekverschillen in de muziek aan te brengen. De rustige stukken klinken rustiger en de heftige stukken heftiger. Zo is Rob iemand die heel subtiel maar ook stevig kan spelen. Er is meer sfeer ontstaan."

De Jong: "We bewegen ons in diverse richtingen. We hebben wel het stempel symfo, maar zelf noemen we het wel eens 'post-symfonisch'."

Waar liggen jullie roots?

Besselink: "Dat zijn de bekende symfobands als IQ, Camel en Marillion. Vooral een album als Brave van Marillion spreekt bij mij sterk tot de verbeelding. Dat is, net als Life Cycle, een conceptverhaal. In de muziek staat, net als bij Marillion, de melodie voorop. Je hoort dat goed in het gitaarwerk van Steve Rothery. Hij speelt niet alle gaatjes dicht. Tegenwoordig luister ik veel naar Porcupine Tree."

Veenker: "Bij mij is het ook begonnen met de grote namen als Genesis, Rush, UK en Marillion. Later ben ik gaan luisteren naar het stevigere werk van Frank Zappa en Sjako. Peter Gabriel heb ik

herontdekt en momenteel luister ik ook naar moderne bands als Radiohead en Snow Patrol. Naast drums speel ik piano."

Vriend: "Mijn grote held is Fish, naast een aantal bassisten. In het verleden heb ik werkelijk van alles gespeeld: van pop via soul naar bigbandmuziek."

De Jong: "Punk. Ik was vanaf 1974 gitarist in een aantal punkbandjes. De bekendste was The Duds. Daarna ben ik me meer bezig gaan houden met metal, maar de muziek van Genesis, ELP en ook Bach heeft me altijd aangesproken. De melodie moet de basis zijn."

KRASSEN IN MUUR

Wat betekent de naam van de band eigenlijk?

Besselink: "Niets. We moesten een naam hebben omdat we enkele radio-optredens hadden staan. Rob kwam met een aantal mogelijke namen voor de dag en deze leek ons wel wat, ook visueel gezien."

Waar gaat Life Cycle over?

Besselink: "Het verhaal is niet door mij geschreven maar door Emiel Borkus. Het bestond al ruim voordat de band is begonnen. Het verhaal gaat over een broer en zus die op zoek zijn naar hun verdwenen vader. Hun zoektocht leidt naar hun ouderlijk huis, waar ze een verhaal vinden dat in de muur is gekrast. Dit verhaal blijkt het dagboek van hun vader te zijn. Daarin kijkt hij terug op zijn kinderjaren en op zijn ontwik-

keling tot volwassene en uiteindelijk tot oude man. Als kind beseftte hij nog niet dat de vele dromen die hij had soms moeilijk te verwezenlijken zouden zijn. Het volwassen worden bracht veel pijn en teleurstellingen met zich mee. Hij vergat zijn dromen en werd opgeslokt in de maatschappij. Zijn eigen idealen maakten plaats voor de idealen van anderen. Hierdoor was hij geen individu meer, maar slechts onderdeel van een goed geoliede maar identiteitsverslindende machine. Alleen in zijn dromen was er nog ruimte voor de man die hij werkelijk was. Pas toen hij oud was, realiseerde hij zich wat hij had opgegeven en kreeg hij spijt van de keuzes die hij had gemaakt. De dingen die hij echt wilde, had hij altijd uitgesteld, maar toen hij dit beseftte was het al te laat. Om te voorkomen dat zijn kinderen de zelfde fout zouden maken, kraste hij zijn levensverhaal in de muur. Kortom, durf te dromen en geef je idealen nooit op! Je leeft maar één keer!"

Is het niet moeilijk om als jonge band het verhaal van iemand anders te spelen?

Besselink: "Best wel, maar je moet weten dat het schrijven van teksten vrij lastig is. Een volgend project waaraan ik werk, schrijf ik ook samen met een tekstschrijver, maar er komen wel dingen van mezelf in terug. De muziek komt meestal van mijn hand, maar de andere bandleden voegen erg veel toe. Voor het volgende project zijn vier nummers gereed, die samen ongeveer een half uur duren. Man In The Park Part II kennen jullie al van onze mini-CD."

DE RODE HOED

Life Cycle is ook in het Amsterdamse theater de Rode Hoed uitgevoerd. Houden jullie van het theatrale aspect?

Besselink: "Dat was nog met Lorian. Er zat niet in mijn achterhoofd dat het een theaterstuk zou worden. Het was in eerste instantie het idee om Life Cycle met een klassiek ensemble uit te voeren. Het optreden in de Rode Hoed kwam tot stand vanwege het feit dat ik daar werk. Het was een prima ervaring. We hebben al eens met strijkers gespeeld. Kippenvel! Het optreden werd ondersteund met projecties en een operazangeres. Delen van het concert zijn op de CDR Life Cycle Live terecht gekomen. Het is bekend dat symfobands lastig optredens krijgen. Gelukkig hebben Lorian en Kramer een aantal keren in voorprogramma's mogen staan van bands als Manfred Mann's Earth Band, Galahad en It Bites. Wij treden echt overal op. Ik probeer van alles te regelen. Zo treden we misschien wel twintig tot dertig keer per jaar op. Het bijzondere is dat het in cafés soms muisstil is als we er spelen. Rob en ik hebben zelfs een akoestische tour door Engeland gedaan. Deze zomer hebben we nog in Engeland het voorprogramma verzorgt van Pallas en Blind Ego. In april 2008 spelen we wederom in Engeland samen met Focus. Mijn droom is om een keer in Japan te spelen."

De Jong: "Laatst stonden we op een "podium" dat zo klein was dat de mensen tussen ons door moesten lopen om naar het toilet te gaan, ha ha."

Besselink: "In 2006 hebben we een nieuwe demo opgenomen. Zelfs vanuit Rusland en Mexico is belangstelling getoond."

Jullie hebben plannen om Life Cycle weer live uit te voeren?

Besselink: "Er staat een en ander gepland. Zo hebben we onze CD-presentatie op 15 december in Paradiso. Daar zullen we een verkorte versie spelen, zonder toeters en bellen. Het echte werk doen we volgend jaar. We willen Life Cycle een aantal keren uitvoeren op een speciale manier."

De Jong: "We geven op 27 februari 2008 een concert in theater Regentes in Den Haag. Dat wordt heel bijzonder. Het optreden wordt ondersteund door projectie van beelden, gemaakt door Hans Kok. Hij is ontzettend creatief en werkt onder andere samen met Spinvis."

Marc, jij speelt toetsen en zingt. Dat beperkt je bewegingsvrijheid. Hebben jullie geen plannen om een keyboardspeler toe te voegen?

Besselink: "Daar hebben we over nagedacht. We vormen met z'n vieren echter een goed team. Een nieuw bandlid zal een nieuwe mening opleveren, weer een vriendin of vrouw. Het gaat goed zo en we laten het hier voorlopig bij. Het huis Life Cycle is af. Nu kunnen we er in gaan wonen."

Website: www.kramer-music.nl

After Forever

14/12 Amstelveen, P60 15/12 Sittard, Schouwburg
 21/12 Rotterdam, Waterfront
 23/12 Tilburg, 013
 26/12 Hardenberg, Podium (Et Autumn Et Epica)
 28/12 Purmerend, P3

Android Soul & Gandillion

29/12 Reeuwijk, Plug Unit

Arena & Plackband

04/04 Ittervoort, CC De Mortel

Autumn

15/12 Veenendaal, Escape
 26/12 Hardenberg, Podium (Et After Forever Et Epica)
 19/01 Veghel, Monsters of Mariaheide (festival)

Casual Silence & Astral Travellers

14/12 Eindhoven, The Rambler

Dead Soul Tribe

08/12 Weert, De Bosuil

Dial & Riverside

13/12 Zoetermeer, De Boerderij
 14/12 Helmond, Plato
 15/12 Hellendoorn, Lantaarn

ENorm

15/12 Breezand, Zaal Bloemenlust
 20/12 Enschede, MC Enschede
 21/12 Middenmeer, De Oude Beurs
 22/12 Goor, Theater de Reggehof

Epica

26/12 Hardenberg, Podium (Et After Forever Et Autumn)
 04/01 Zwolle, Hedon
 05/01 Nijmegen, Doornroosje
 11/01 Haarlem, Patronaat
 17/01 Zaandam, De Kade
 18/01 Dordrecht, Bibelot
 19/01 Leiden, LVC
 20/01 Venlo, Perron 55
 24/01 Leeuwarden, Romein
 25/01 Deventer, Burgerweeshuis
 26/01 Oss, De Groene Engel (festival)

Fish

10/12 Zoetermeer, De Boerderij

Kamelot

06/04 Amsterdam, Paradiso

Kayak

04/01 Harderwijk, Cultureel Centrum
 05/01 Dordrecht, Schouwburg Kunstmin
 11/01 Tilburg, Concertzaal Tilburg
 12/01 Zoetermeer, De Boerderij (Et Plackband)
 19/01 Krimpen a/d IJssel, De Tuyter
 25/01 Capelle a/d IJssel, Isala Theater
 26/01 Eefde, Het Hart Eefde
 01/02 Almelo, Theaterhotel Almelo
 02/02 Barendrecht, Theater Het Kruispunt
 07/02 Hooft, Theater De Tamboer
 09/02 Purmerend, Theater De Purmaryn
 15/02 Drunen, De Voorste Venne
 20/02 Roosendaal, Schouwburg De Kring
 21/02 Naaldwijk, Westlandtheater De Naald
 01/03 Nieuwegein, De Korn
 07/03 Spijkenisse, Theater De Stoep

Kramer

15/12 Amsterdam, Paradiso

Marillion

09/12 Rijssen, Lucky Et Co
 11/12 Amsterdam, Paradiso
 12/12 Amsterdam, Paradiso

Mostly Autumn

14/12 Verviers (B), Spirit Of 66
 15/12 Zoetermeer, De Boerderij

Nightwish

21/03 Amsterdam, Heineken Music Hall

Picture of the Moon

15/12 Barneveld, Stedsj (metalfestival)
 29/12 Nijmegen, rockcafé Backstage

Plackband

12/01 Zoetermeer, De Boerderij (Et Kayak)
 30/01 Den Haag, De Paap

Queensrÿche

14/12 Rijssen, Lucky Et Co

Riverside

13/12 Zoetermeer, De Boerderij (Et Dial)
 14/12 Helmond, Plato (Et Dial)
 15/12 Hellendoorn, Lantaarn (Et Dial)
 16/12 Verviers (B), Spirit Of 66

Uriah Heep

18/01 Hellendoorn, Lantaarn
 19/01 Helmond, Plato
 20/01 Zoetermeer, De Boerderij

Within Temptation & Metropole Orchestra

07/02 Rotterdam, 'Ahoj

Wishbone Ash

08/02 Zaandam, De Kade
 09/02 Helmond, Plato
 10/02 Hengelo, Metropole
 24/02 Verviers (B), Spirit Of 66

TRIBUTE BANDS**Astral Travellers (tribute to Yes)**

14/12 Eindhoven, The Rambler (Et Casual Silence)

Cannon Ball (tribute to Supertramp)

28/12 Verviers (B), Spirit Of 66

Knight of the Progs

15/12 Noordwijkerhout, De Schelft
 06/01 Verviers (B), Spirit Of 66

Off The Wall (tribute to Pink Floyd)

26/01 Leeuwarden, MC Schaaf
 27/01 Enschede, Go Planet

FESTIVALS**Guitar Heaven I**

09/12 Zoetermeer, De Boerderij (16:00 uur) met: Jan Akkerman, Danny Lademacher (Brood), Bernie Marsden (Whitesnake), Marcel Singor, Tonny Spinner (Toto)

E-LIVE

13 oktober 2006, TU, Eindhoven

De E-Live en E-Day festivals zijn en blijven unieke gebeurtenissen. Ondanks de opkomst van het internet en de mogelijkheid om mensen in cyberspace te ontmoeten, blijft de behoefte aan persoonlijk contact tussen musici en fans gelukkig aanwezig. De festivals bieden deze mogelijkheid. E-Live (voorheen KLEMDag) wordt al bijna 20 jaar gehouden. Er zijn maar weinig kansen om elektronische muziek live te zien, daarom dienen E-Live en E-Day gekoesterd te worden. De editie van 2007 kende een drietal concerten in de grote zaal en een aantal optredens 'boven', van **Suryia** uit Duitsland (Jürgen Bruhn en Björn Vogelsang).

In de grote zaal opende **Maxxess** (de Duitser Max Schiefele). Max is een van de meest controversiële musici onder elektronische muzikfans. Dat komt omdat hij elektronica mengt met stevig gitaarwerk en vrij heftige ritmes (gelukkig geen dance). Zijn muziek heeft kenmerken van progrock en metal. David Gilmour en Saga behoren dan ook tot zijn favorieten. Soms leek zijn muziek op een samenwerkingsverband tussen Gilmour en Tangerine Dream, soms lagen de ritmes iets teveel boven op de muziek, wat het vrij druk maakte. Maar zijn sequences, geluiden en gitaarsolo's waren erg sterk. Helaas had hij in het begin wat problemen met de techniek.

De Noor **Erik Wøllo** gebruikt ook gitaar maar doet dat op een geheel andere manier dan Maxxess. Wøllo creëert sferen die als ambient beschouwd worden, maar die mijns inziens hiervoor veel te melodius klinken. Op diverse momenten klonk het alsof hij de ijzige omgeving van Noorwegen in muziek uitbeeldde, maar zijn klanken doen het ook prima als filmmuziek. Patrick O'Hearn laat zich duidelijk groeten in Wøllo's muziek. Zijn CD's behoren al jaren tot de absolute top in het genre. Ze klinken bijzonder professioneel en dat was zijn optreden ook. Als toegift speelde hij verrassend een cover van Kraftwerk's *The Model*. Uiteraard op zijn eigen wijze.

Als we het over professioneel hebben, dan geldt dat ook voor de hoofdact **ARC**. Deze twee heren, Ian Boddy en Mark Shreeve (ook bekend van Redshift), zitten al ongeveer 25 jaar in het vak en dat is te horen. Prima op elkaar ingespeeld lieten ze hun nieuwe album *Fracture* in z'n geheel horen. Dat betekende een uitstekende mix tussen Berlijnse School-sequences, vette solo's, Mellotron samples en wat modernere, industriële klanken (dit in vergelijking met Redshift). Dit alles werd gegoten in een melodius jasje. Helaas - voor de puristen - had Shreeve zijn modulaire Moogsynthesizer niet bij zich omdat deze momenteel uit elkaar ligt en met zijn MiniMoog had hij ook al problemen. Het exemplaar van Boddy werkte wel goed. Zo dient retro-elektronische muziek te klinken. Als toegift greep men terug naar het oudere, melodieuze werk van Shreeve. E-Live 2007 was een geslaagd, relaxt festival op een van de laatste mooie dagen van het jaar.

Tekst: Paul Rijkens

PAUL CARRACK

20 oktober 2007, De Lantaarn, Hellendoorn

In een uitverkochte Lantaarn stond een levende jukebox op het podium. De Brit Paul Carrack had de achtergrondzangeres en trompettist thuis gelaten, dit in tegenstelling tot de UK-tour. De wel aanwezige saxofonist en tweede toetsenist zorgden ervoor dat zij niet echt gemist werden. Carrack gaf een mooi kijkje in de popgeschiedenis: van Ace (How Long) via Squeeze (Tempted) naar Mike Et the Mechanics (Silent Running, Living Years, Another Cup Of Coffee en Over My Shoulder). Ook zijn solowerk is nooit in de anonimiteit blijven steken, o.a. Don't Shed A Tear en When You Walk In The

Room kwamen langs. Ongetwijfeld een feit waar hij het meest trots op zal zijn, is het door The Eagles vastgelegde *Love Will Keep Us Alive*. Dat nummer heeft ook een plekje gevonden op Paul's nieuwe album, net als *Don't Dream It's Over* van Crowded House en *Raining, Raining* van Nick Lowe. In de live-uitvoeringen van deze avond hadden dit typisch Carrack-nummers hadden kunnen zijn: soms wat bluesy, dan weer jazzy, maar altijd topkwaliteit popsongs.

Tekst en foto: Bert Treep

THE MUSICAL BOX**20 oktober 2007, Rai, Amsterdam**

De Plackband had de mazzel een kek setje te mogen verzorgen in de Amsterdamse Rai. Er viel ook iets te vieren, want de band bestaat namelijk dertig jaar en dat is een prestatie in barre tijden voor de bizz. Hun opgewekte symfo gaf gitarist Ronald Brautigam de ruimte om lekker te soleren en men had er plezier in. Maar mannen: wees lief en breng die leren broeken als de donder naar Het Leger Des Heils, alleen Jim Morrison kwam ooit weg met zo'n kring! Na de pauze begon het 'na-programma' dat de Haagsuh jubilarissen hadden meegenomen, de beste Genesis tribute band ooit: The Musical Box! De eerste kennismaking dateert alweer van 2004 in de Pepsi Stage, een onvergetelijke avond met volle zakdoeken en totale euforie! Diverse shows later valt zo'n fameuze 'eerste keer' emotioneel nooit te evenaren, maar de Canadezen blijven imponeren en ontroeren. Dus ook met deze Foxtrot Tour uit de tijd waarin Genesis al profiteerde van Gabriels verkleedpartijen en verhalende intro's, maar nog niet was uitgegroeid tot het totaal-theater dat Selling en The Lamb brachten. Met slechts witte doeken op de achtergrond en een basic lichtshow kwam de magie grotendeels vanuit de muziek. Die is niet minder dan

geniaál, zo worden ze niet meer gemaakt hoor, alle hedendaagse na-apers ten spijt. Opener Watcher Of The Skies is met zijn kippenvel-intro alleen al je ticket waard en er volgde nog zoveel moois: The Musical Box (zonder old man mask), Hogweed, het overrompelende Fountain Of Salmacis. De energie spatte er na 35 jaar onverminderd vanaf en Denis Gagné, technisch genomen een betere zanger dan Gabriel, haalde iedere noot. Wie bij de opkomst van Magog (Suppers Ready mét vuurbommen) niet uit zijn stoel wilde springen om met geheven armen de rest mee te brullen zat stevig aan de valium! Tijdens Get Them Out By Friday werd de zaal door de meegebrachte glitterbol opeens veranderd in een met sterren bezaaid universum. "Invest in the church for your heaven". Zien is geloven! Bassist Sébastien Lamothe bleek eens te meer het kloppende hart en zette als de grote vriendelijke reus zijn briljante partijen neer. Lichte tegenvaller was dat drummer Martin Levac, de perfecte Collins look- Et sound alike, vertrokken is. Zijn plek werd ingenomen door Gregg Bendian (Mahavishnu Project). Weliswaar twee maten ruimer dan zijn voorganger bleek hij naarmate het optreden vorderde zeker in staat de illusie in stand te houden. In de toegiften uiteraard The Knife en als allerlaatste het nummer waar ons ploegje zo naar uitkeek: het onvolprezen Can Utility

'Peter Gabriel.'

And The Coastliners. Als het niet op de setlist had gestaan, hadden we het desnoods zelf uitgevoerd! Gelukkig voor alle aanwezigen hoefden we niet tot zulke draconische maatregelen over te gaan en werd deze klassieker het perfecte einde van een superieur avondje tijdreizen. Alleen al voor die mogelijkheid verdient TMB onze eeuwige dank!

*Tekst: Alice Switser**Fotografie: Menno von Brucken Fock***FRANK VAN BOGAERT & MINDGAMES****10 november 2007, Cultureel Centrum Merksem Antwerpen**

Dit dubbelconcert werd aangekondigd onder de noemer 'Electronic music and Progressive rock join forces! Wel, als fan van beide stijlen moet ik daar natuurlijk wel bij aanwezig zijn. Frank van Bogaert is een gerespecteerd persoon in de wereld van de elektronische muziek. Zijn platen hebben een hoge kwaliteit op compositorisch, speltechnisch en productioneel niveau. Professioneel ten top. Dat was ook zicht- en hoorbaar bij zijn optreden. Hij speelde een mix van vrijwel al zijn platen met de nadruk op het laatste album, het indrukwekkende Nomads. De muziek heeft trekjes van die van Vangelis en dat was ook te zien op het podium, want daar wist hij zich - gelijk aan de grootmeester - omringd door een batterij aan keyboards, waaronder een MiniMoog Voyager en een Prophet 5. Daarbij was goed te zien wat hij deed, omdat hij gefilmd werd (te zien op een scherm). Gelukkig bestaan niet alle elektronische muzieksets alleen maar uit laptops. Frank speelde een energieke set waarin zowel filmmuziekachtige dingen, etnische klanken, klassiek, pop en symfo een plaats kregen. Klasse. Niet alleen op het podium ontmoetten elektronische muziek en prog elkaar, ook in de studio is dat het geval, want Frank is de producer van het tweede album van Mindgames, Actors In A Play. Dit vind ik een indrukwekkende plaat van een van de beste progbands van het moment. Hun muziek is pure symfo en heeft regelmatig trekjes van het vroege Genesis en het vroege Marillion. Bovendien heeft men met Bart Schram een zanger in huis die niet alleen een uitstekende stem heeft maar ook iemand is die zijn weg weet te vinden op het podium als performer en frontman. Dat komt vooral naar voren in het prachtige epische nummer Royalty In Jeopardy waarin hij een koning speelt. Het gehele album werd gespeeld. Ook bij Mindgames was het geluid erg goed. Ik hoorde de toetsen zelfs. Dat is bij sommige progconcerten helaas wel eens anders. De zaal, een fraai theater, was daar ook mede debet aan. Instrumentaal is het dik in orde bij Mindgames met de scherpe gitaarsolo's van Rudy Vander Veken en de smaakvolle toetsen van Tom Truyers. Gedragen, licht slepende symfonummers zijn de specialiteit van Mindgames met als hoogtepunt de epic Both Sides Of The Show. Tijdens dit driedelige nummer kwam Van Bogaert het podium op voor een solo op de MiniMoog. Het was genieten van deze Belgische toppers.

*Tekst: Paul Rijkens***THE MUSICAL BOX & THE WATCH****3 november 2007, Koninklijk Circus, Brussel**

The Watch speelde werkelijk vol vuur in een alweer gewijzigde bezetting. Alleen zanger Simone Rossetti en de toetsenman zijn overgebleven van het vierde studio-album Primitive van dit jaar! Ze speelden vijf nummers, onder andere The Fisherman, DNALien en Berlin, 1936. Voor alle nummers geldt dat ze melodius en krachtig zijn. The Watch is duidelijk beïnvloed door het Genesis met Gabriel. De toetsenman speelde alles van bladmuziek en daar zaten heel wat string-Mellotron-tapijten tussen. De gitarist liet ons de ene na de andere wereldsolo horen, terwijl de bassist goed had gekeken naar Trey Gunn van King Crimson. Concluderend behoort The Watch tot de belangrijkste bands van de huidige symfoscene.

Na jaren wachten was er dan eindelijk The Black Show van het Genesis album Selling England By The Pound, uitgevoerd door de legendarische band The Musical Box. Ik behandel in deze recensie alleen de verschillen met The White Show, die al eerder gerecenseerd is in november 2003.

Uiteraard is het volledige podium zwart in plaats van wit. Achter het podium is een zwart gordijn met twee ronde diaschermen. De zandlopers hebben ze achtergelaten in Canada. De setlist is bijna alle dia's zijn hetzelfde. Wel is er een muzikale uitbouw aan het eind van The Cinema Show. Ook speelt Gabriel dwarsfluit tijdens het instrumentale eindstuk van Dancing With The Moonlit Knight links achterin op het podium. Net als in The Lamb neemt Gabriel verschillende podiumposities in. Muzikaal staat het weer als een huis, zoals wij gewend zijn. De Genesis 1974 beleving is totaal. Wat een weergalozes kopie van het oude Genesis is dit toch. Tijdens het magnum opus Supper's Ready knallen de eindstukken 666 en New Jerusalem eruit. Daarvoor in het middenstuk het Farao masker dat niet in de White Show zit. Gabriel draagt tijdens het laatste stuk een open glitter kostuum. Voor de dames genieten natuurlijk! Dan The Knife waar het enthousiaste publiek al om riep, waarin Gabriel in plaats van de microfoonstandaard de tl-buis uit het eind van Supper's Ready gebruikt om schietende bewegingen naar het publiek te maken.

Volgend jaar herfst de A Trick Of The Tail 1976 tour met onder andere White Mountain. Het Genesis verhaal gaat door.

Tekst: Harold van Zessen

NEMESSEA

26 oktober 2007, Forteiland Pampus

Vanaf januari gaat de NCRV een tv-programma uitzenden waarin zeven stellen solliciteren naar de functie van fortwachter op het eiland Pampus. Eén van die stellen kreeg de opdracht een feestje met een rockband te organiseren, et voilà, Nemessea werd gevonden. Zo'n buitenkansje laat je natuurlijk niet aan je voorbij gaan, zeker niet als dat precies de dag is waarop je nieuwe album in de winkels arriveert. Helaas geen schilderachtige plaatjes van het fort als decor. Eigenlijk is dat ook behoorlijk van toepassing op de band zelf. Geen frontvrouw in balletjurk en geen toetsenist; geen enkele opsmuk zowel in presentatie als in sound. Sterker nog, de muziek van Nemessea blijkt helemaal geen gothicrock/metal, zoals te verwachten was na het debuutalbum Mana. Het vertrek van tweede gitarist Martijn wordt opgevangen door HJ himself. Afgezien van The Way I Feel werd In Control volledig gespeeld, aangevuld met het nieuwe nummer Power. Nemessea wil zich duidelijk losmaken van het verleden, maar voor de gemiddelde female-fronted-gothicrock liefhebber is het de vraag of deze weg zal beklippen. De jonge, aan het conservatorium afgestudeerde muzikanten uit Groningen hebben misschien wel een goed besluit genomen door een groter publiek aan te willen spreken dan alleen de gothic scene. Hun korte nummers lenen zich goed voor de radio, dus wie weet.

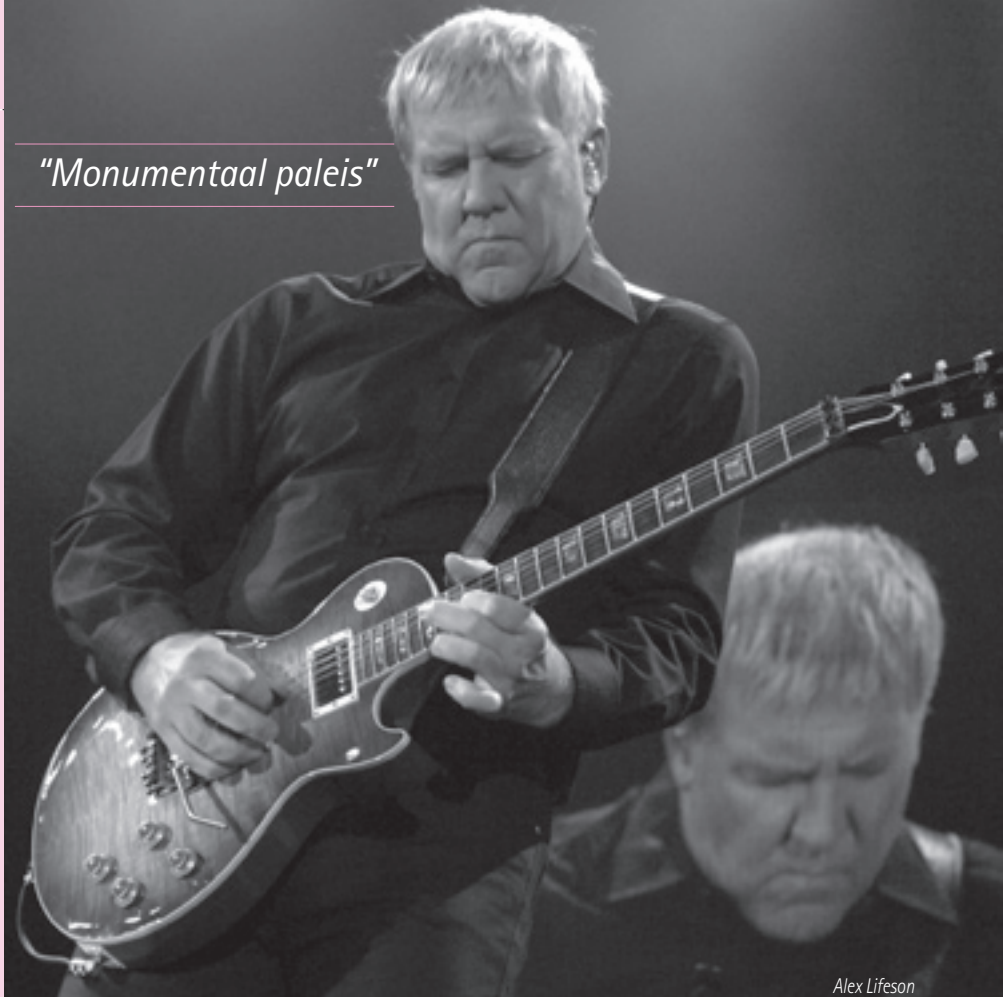
Tekst & foto: Bert Treep

"Meer dan gothic"

Manda Ophuis

"Monumentaal paleis"

Alex Lifeson

RUSH

16 en 17 oktober 2007, Ahoy, Rotterdam

Het was al weer een aantal jaren geleden dat de heren Geddy Lee (bas, pedalen, toetsen en zang), Alex Lifeson (gitaar, backgroundvocals, pedalen) en Neil Peart in Nederland op het podium stonden. In verband met DVD-opnames was de eerste dag bewust niet uitverkocht ten behoeve van een optimale akoestiek.

De grootvaders van de progressieve hardrock bleken uitstekend in vorm. De eerste dag speelde het trio zeer geconcentreerd, op de tweede wat frivoler, maar steeds met een imposante setlist. Voor de pauze kwamen Limelight, Digital Man, Entre Nous, Mission, Freewill, The Main Monkey Business, The Larger Bowl, Secret Touch, Circumstances, Between The Wheels en Dreamline voorbij. Hier en daar werd de muziek ondersteund door de moderne techniek (background vocals en soms een tweede gitaar), zodat het concert stond als een huis...nee, eerder als een monumentaal paleis. Rush bood een voortreffelijke lichtshow en grote schermen met daarop deels de mannen in het groot, deels achtergrond

beelden uit het verleden (al gebruikt bij vroegere tours) en speciaal voor deze tour gemaakte video-beelden waarin de leden amper herkenbaar een boodschap voor het publiek brachten. De muziek klonk nagenoeg identiek als wat de Canadezen vele jaren geleden op de LP hebben gezet. Ook de tweede helft mocht er zijn, waarin veel aandacht werd besteed aan het prima laatste album Snakes & Arrows, waarnaar deze tour is vernoemd. Songs die klonken waren: Far Cry, Workin' Them Angels, Armor And Sword, Spindrift, The Way The Wind Blows, Subdivisions, Natural Science, Witch Hunt, MalNar, Drum Solo Neil Peart, Resist, Distant Early Warning, The Spirit Of Radio, Tom Sawyer, One Little Victory en als toegiften A Passage To Bangkok en het heerlijke YYZ. De fenomenale drumsolo van Peart met daarin een overgang naar het mee drummen met een jazzjam getuigde van grote klasse. Hopelijk is de volgende CD van het zelfde kaliber en zullen ze Nederland nog eens aandoen, want dit waren twee hele beste 'Rush Hours'!

Tekst & fotografie: Menno von Brucken Fock

Geddy Lee

Neil Peart

DREAM THEATER MET SYMPHONY X

9 Oktober 2007, Ahoy, Rotterdam

Als special guest mocht Symphony X aftrappen. Ze deden dit in de lijn van hun laatste album *Paradise Lost*, dat een stuk steviger is dan haar voorgangers. Russell Allen blijft een geweldige zanger, met een voor progmetal ongebruikelijke hoeveelheid soul in zijn stem, maar muzikaal gezien konden Michael Romeo en consorten weinig boeien. In de nieuwe nummers stond de stofzuiger meestal aan, was het drumwerk recht-toe-recht-aan en was er weinig plaats voor toetsen. Ik hoor liever de studioversies. Als er al een melodieuze gitaarsolo langskwam, dan was die telkens schatplichtig aan ene Malmsteen. En, zoals ik in de metro een bezoeker hoorde zeggen: eigenlijk heeft die Romeo helemaal geen mooi geluid. Overigens speelde Symphony X voor 'de fans' ook het lange *Odyssey* van de voorgaande studioplaat, dat een veel epischer geluid liet horen. Maar ook dit nummer was maar deels geslaagd.

Jong en oud (ik stond naast een jongen van veertien met zijn vader en zag genoeg mensen die de pensioengerechtigde leeftijd al waren gepasseerd) kwamen naar Ahoy voor DT en dat was goed te merken. Verrassend genoeg ging ook DT hard van start met bijvoorbeeld *Constant Motion* van hun laatste plaat. La Brie speelde een grote rol met zijn wat bijtend klinkende zang. Zoals iedereen onderhand zal weten, laat elke muzikant zich gelden. Opvallend genoeg kreeg Rudess heel veel ruimte om te soleren en ik kan me voorstellen dat het publiek daar nu

Mike Portnoy

niet erg van gediend was. Tot en met Rudess' solospot, deed DT me erg weinig: veel spierballen, weinig vlees. Leuk was wel dat de band *Sugar Mice* en *Floyd's The Wall* op kunstige manier in hun muziek had verwerkt. De vonk sloeg pas over met de laatste twee (overigens erg lange) nummers van de nieuwste CD: hoogtepunt *Ministry Of Lost Souls* en het, nu aan elkaar gespeelde, *Systematic Chaos*. Vooral *Ministry* kwam nog een stuk beter uit de verf

dan op de plaat en de begeleidende beelden deden ook een duit in het zakje. Ik kon nog net een stukje meepakken van de eerste toegift. Klonk nogal saai, maar het eventuele vervolg moest ik missen door de beperkingen die het OV me had opgelegd. Dat vooral de nummers van de laatste plaat me bevielen geeft wel hoop voor de toekomst.

Tekst: Jurriaan Hage / Foto: Bert Treep

Ed

"Spaced-out"

OZRIC TENTACLES

3 november 2007, Willemeen, Arnhem

Voor, tijdens en na een optreden van Ozric Tentacles gaat de sigaret van hand tot hand. In Arnhem trad deze groep voor ongeveer 250 toehoorders op in een jongeren centrum. De band bestond uit Ed Wynne (gitaar, synthesizer), Brandi (synthesizer), Merv Pepler (drums) en Forrest (bas). Twee jaar geleden zag ik een wat tegenvallende Ozric Tentacles voor het laatst. Maar zelfs dan krijg je nog altijd een weird, freaky en spaced-out concert. In Arnhem begon het optreden zoals gewoonlijk rustig, met zweverige geluiden die de zaal insijpelen. Alsof men de concertganger voorzichtig in een vreemde wereld wilde leiden. Als je voor het eerst bij een concert van Ozric Tentacles bent, denk je misschien: "wat gebeurt hier?" De muziek is dan ook moeilijk te omschrijven of te vergelijken. Een nummer wordt gestart, om na enige tijd over te gaan in het zogenaamde jammen. Hierbij toveren Ed en Brandi het ene spacy geluid na het andere uit de keyboards. Het heftig rockende *White Rhino Tea* werd gevolgd door iets dat *The Throbbe* heet. Het was een logge, zware beat, waarbij Ed gitaarlicks afwisselde met synth-soundscapes. Zelfs een vleugje reggae ontbrak niet. Dertien nummers werden gespeeld, als ik de setlist moest geloven. Die bleef echter in nevelen gehuld, zoals de hele avond. Een beschilderde speaker in regenboogkleuren, psychedelische projecties op een scherm, hypnotiserende space-rock en een publiek dat deels in hogere sferen verkeerde. Na een korte pauze werd de toegift benut om *Kick Muck* door de speakers te laten denderen. Alles werd uit de kast getrokken, alsof men de wietdampen de zaal uit wilde spelen.

Tekst: Roeland ten Broeke / Foto: Bert Treep

Pat Mastelotto

THE FLOWER KINGS

15 november 2007, De Boerderij, Zoetermeer

Na drie minuten muziek keek ik mijn buurvrouw vertwijfeld aan: is dit Pat Mastelotto, de nieuwe drummer van naam en faam?! Hij was nota bene geposteerd op de linkerhoek van het podium, waarschijnlijk om de muzikant van King Crimson goed in (DVD-)beeld te brengen. Maar jongens, wat is die Mastelotto een 'houthakker'! Een contrast met de swingende partijen van Zoltan Csörsz! Zeker tijdens de jazzrock-getinte uptempo stukken viel de nieuwkomer volledig door de mand...hij heeft totaal geen 'groove' in de vingers! Met een paar harde klappen op je toms (die ook nog eens dof klonken) kom je er niet. Wel kan hij uit de voeten met recht toe recht aan rock, dan slaat meneer Pat het ritme strak. Maar helaas, het gevoel en de subtiliteit

ontbreken. En dat is voor de bloemenkoningen toch een grote aderlating. Ook de andere voorgangers Jamie Salazar en Marcus Lilliequist waren beter op dit terrein. Oké, genoeg afgezeken. Bovendien scheen het publiek (matige opkomst) zich hier totaal niet aan te storen. De man in kwestie leek er zelf ook lol in te hebben. Het blijft natuurlijk geweldig om met nummers als *There Is More To This World* van het album *Retropolis* mee te spelen. De Kings hadden de setlist wat aangepast na het succesvolle optreden tijdens het *Symforce*-festival in september. Het prachtige *Life In Motion* van de nieuwste CD *The Sum Of No Evil* was natuurlijk blijven staan. De mega-epic *Love Is The Only Answer*, *Flight 999*, *Brimstone Air* en *The Sum Of No Reason* waren toegevoegd. Jammer dat juist

het fraaie *One More Time* buiten schot bleef. Maar natuurlijk waren de expressieve gitaarsolo's op veel plekken niet van de lucht en daarmee heeft deze topper een hele grote troef in handen. Zo kan het gebeuren dat je toch enorm geniet en een 'rotte' drummer bijna vergeet. Na de pauze leek Mastelotto sowieso iets beter op dreef. Ach, laten we zeggen dat hij er 'een andere stijl' op nahoudt, waarbij de percussieve trucs me zelfs konden boeien. Maar het zou mij niet verbazen als TFK's hem binnen de kortste keren weer bedanken voor de 'bewezen diensten'. Lekker warme bontmuts trouwens van Jonas Reingold en een trendy spijkerbroek aan de kont van Roine Stolt. Het zijn de details. Je moet er oog voor hebben.

Tekst: Freek Wolff / Fotografie: Bert Treep

Mike Vennart

OCEANSIZE & SION

10 november 2007, Ekko, Utrecht

Gaan met die banaan. Zo dacht de Britse band Sion erover, omdat in slechts een klein half uur het zelfportret 'geschets' moest worden. *This Is Your Selfportrait* is immers de titel van de eerste EP met vijf songs. Het jonge bandje maakte forse indruk, omdat de muziek alle kanten op vliegt, met als basis een uiterst rocky groove, natuurlijk aangedreven door de bassist en drummer. Verrassingen, scherpe hooks, hechtheid, pit...

deze jongens komen er wel. Een heerlijke opwarmer voor de hoofdmaaltijd: *Oceansize*. Duidelijk is wie daar aan het roer staat, want zanger/gitarist Mike Vennart bleek uiterst kritisch richting de knoppenman. Een tikje overdreven, want zelfs met het gebrul van drie gitaren bleef het geluid behoorlijk transparant. Op deze 'wall of sound' is weinig aan te merken. Geweldig hoe de band uit Manchester speelt met dynamiek, werkend naar climaxen met behulp van repeterende loopjes. Live blijkt dat de rol van Mike Heron niet onderschat moet worden; de drummer combineert passie

en power met alternatieve partijen, zoals in *Commemorative*, het fraaie openingsnummer van de laatste CD *Frames*. Nieuwkomer Steven Hudson liet zijn bas zoemen, dwars door het gitaargeweld heen. Een enkele keer nam gitarist Gambler plaats achter een toetsenbord, terwijl Steve Durose en Vennart zich volledig wierpen op zes snaren en twee mega-bakken met effecten. Ze konden er blindelings mee overweg. Zo borduurde *Oceansize* prachtsongs als *Only Twin* en *Trail Of Fire* in elkaar, dikwijls met ritmisch lastige gitaarsteekjes, soms herinnerend aan klassieke minimalistische stijlvormen à la Steve Reich of de latere King Crimson. Bovendien heeft de band veel op met de bombast van bands als Mogwai, Tool en Amplifier. Overweldigend, maar gelukkig negen van de tien keer zeer melodius. Misschien dat *Oceansize* nog meer aan kracht zou winnen als de muzikanten juist soms gas terug zouden nemen om ook breekbare, 'kleine' passages in te lassen. Zeker dan zou de zang beter uit de verf komen, want nu hing die er soms een beetje bij. Op de valreep sloeg de formatie me juist op dat vlak met een hoogstandje om de oren; *Ornament / The Last Wrongs* werd prachtig meerstemmig en pompeus Ekko in geblazen. Het prachtnummer *The Frame* bleef helaas achterwege. De trommelvliezen 'voelen' de volgende dag nog wat dof, maar dat is nu eenmaal inherent aan een avondje hamer, stijgbeugel en slakkenhuis spoelen met *Oceansize*. Wat een formaat.

Tekst: Freek Wolff / Foto: Bert Treep

Tys Vanneste/Oceans Of Sadness

5-7 oktober 2007, Sjiwa, Baarlo

De pré-party van dit gerenommeerde progfestival, opende met *Picture Of The Moon*, de lokale mator, maar kampte helaas met geluidsproblemen. Desondanks klaarden ze het karwei goed.

Progmetal-hoogtepunt bleek het Braziliaanse *Thessera*, gelijk erin hakkend met hun overture. Onmiskenbaar was de klasse van zanger Marcelo Quina, met zijn emotionele voordracht, herinnerend aan Daniël Gildenlów of Vanden Plas. Opvallend was het synchrone high-speed samenspel van de twee gitaristen.

Op zaterdag scheen niet alleen de zon in kasteel De Berckt, toen *Non-Divine* haar 'blonde' show gaf. Het kwartet verscheen in patiëntenkleding, passend bij het album *Asylum 45*, fris geföhnd en

wel. Switchend tussen power en progmetal zoals in *Mended Doll* en *Sleep*. Goede opwarmer.

Oceans Of Sadness dan, leverde meteen een festivalhoogtepunt op. Wat een weirde mix van thrash, prog, melodeath, gothic en technometal! Maar vooral: wat een uitstraling van zanger Tys Vanneste, echt een bühnedier! Hij heeft een enorm zangbereik. Bovendien dolt hij als een uitgebroken dier over het podium, maar houdt tegelijk alles onder controle. De band speelt ondertussen monsterlijke grooves, virtuoze solo's en heeft gevoel voor dramatiek. Indrukwekkend.

Het ging verder met *DGM*, Italianen die gescheiden waren van hun zanger Titta Tani. Ondanks de goede wil, was de goede poging in de voetsporen van *Symphony X* te wandelen niet zo'n succes.

Nahemah is een Spaanse groep die in Pablo Egido een charismatische zanger heeft. De band beweegt zich tussen de stijl van *Opeth*, *Dark Tranquillity* en *Mogwai*. Dit bereikte het publiek wel.

Orphaned Land had zijn dag niet zo. We hebben ze in betere vorm zien spelen. Wel was het gastoptreden van Paul Bayens (*Thanatos en Asphyx*) in het duet niet te versmaden.

Headliner deze dag, het Australische *Alchemist*, bleek haar progthrash te hebben verfijnd. Indrukwekkend is hier de zanger/gitarist en gelegenheidstoetsenman Adram Agius. Een waardige afsluiter.

Day Six opende de set furieus en veelzeggend met een mix van Rush-geënte progrock met jazz-elementen. De zanger omschreef iemand als 'Bryan Adams scary younger brother'. De band bood een

boeiende stijlmix.

Meyvn uit Austin/Texas heeft in Richard Clarks een klaaglijke zanger, waar je eerst wat aan moet wennen. Naarmate de tijd vorderde, overtuigde hij meer.

Hierna had het Noorse *Circus Maximus* het niet makkelijk. De muziek komt in de buurt van een pomprock versie van *Kamelot*. Het nieuwe album *Isolate* kwam niet bij iedereen goed over. Technisch vernuft bleek niet voldoende om te overtuigen.

Tijd voor *Dreamscape* uit München. Met de muziek van het album *Fifth Season* als visitekaartje maakte de band een goede start. De communicatie onderling laat echter nog te wensen over. De gitarist imponeerde daarentegen enorm.

Gemengde meningen waren er na het concert over de formatie *Sieges Even*. Het Duitse prog-instituut heeft in Arno Menses een nieuwe zanger, met wie zowaar AOR-muziek te horen is, terwijl ook de progpower toegankelijk blijft. Soms zelfs neigend tot zoet. Deels kwam dit goed aan bij het publiek.

En dan *Jon Oliva's Pain* tot slot. De man herinnert met zijn figuur aan de *Star Wars* figuur *Jabba The Hut* en creëerde vooral vuurwerk toen hij putte uit het werk van de band *Savatage*, met nummers als *Warriors* en *24 Hours*. Oliva overtuigde volkomen, zich *Jägermeister* serverend latend.

Het was de uitstekende finale van *ProgPower*, een progfestival voor de liefhebbers met eelt op de trommelvliezen.

Tekst: Klaus Reckert / Foto: Stephan Kunze

SAGA

2 november 2007, De Boerderij, Zoetermeer

Na het aanstekelijke opwarmertje door de viermansrockformatie *The Urge*, onder aanvoering van John Miles 'Music Was My First Love' Jr., was het zover. Nog slechts driemaal speelde *Saga* in Nederland met zanger Michael Sadler als frontman. Deze muzikant gaf met zijn specifieke stemgeluid en zijn compositorische bijdragen de Canadese symfonische rock gestalte en bracht de band internationale faam en een reputatie. Een volle bak in Zoetermeer voor het tweede van deze drie concerten, een uitstekend geluid en een band die heerlijk op dreef was. Met invaller drummer Chris Sutherland in de gelederen, afkomstig uit de in eigen land zeer populaire *Kim Mitchell Band*, zong Sadler exact hetzelfde en dus net zo goed als dertig jaar geleden, hetgeen een wonder mag heten: er zijn niet veel zangers die na dertig jaar live optreden dit presteren! De aansprekende setlist zag er als volgt uit: *Always There*, *The Interview*, *As Far As I'll Go*, *You're Not Alone*, *What 's It Gonna Be?*, *I'm Ok*, *Can't You See Me Know*, *Book Of Lies*, *Perfectionist*, *(Drum Solo)*, *Flyer*, *Entracte/Mind*

Over Matter, *The Security Of Illusion* (Gilmour & Sadler), *Time's Up* (akoestisch door Sadler, Gilmour en I. Crichton), *Scratching The Surface* (Gilmour solo), *We've Been Here Before*, *On The Air*, *On The Loose*, *Careful*, *10.000 Days*, *Wind Him Up* en als toegiften *Humble Stance* en *Don't Be Late*. Saillant detail is dat het nummer waar mijn ega en ik *Saga* mee in onze harten sloten ook (en wel op mijn verjaardag) het laatste nummer zal zijn dat ik live heb mogen aanschouwen. Zij die dit concert moesten missen kunnen opgelucht adem halen: het zal op DVD worden uitgebracht! Michael Sadler zwaait af na deze tour en of we *Saga* ooit terug zullen zien is dus onzeker. Een bijzondere band, een oerdegelijk concert en toch

eeuwig zonde dat aan al het goede een einde komt. *Saga*, ooit in Nederland debuterend als voorprogramma van *Styx* en wat mij betreft nu toegetreden tot de categorie legendarische bands!

Tekst & foto: Menno von Brucken Fock

"Categorie
legendarisch"

Michael Sadler.

Boerderij

Boerderij

**Zondag 9 december 2007 - Guitar Heaven I met o.a.
Jan Akkerman, Tony Spinner, Bernie Marsden & Marcel Signor**

Donderdag 13 december 2007 - Riverside + support Dial

Zaterdag 15 december 2007 - Mostly Autumn X-Mass Show

Donderdag 20 december 2007 - Vengeance + Roadkill

Zaterdag 12 januari 2008 - Kayak + support Plackband

Zondag 20 januari 2008 - Uriah Heep

Vrijdag 15 februari 2008 - Gotthard

Zaterdag 16 februari 2008 - Symphony X

Vrijdag 21 maart 2008 - Martin Turner's Wishbone Ash

Dinsdag 1 april 2008 - Michael Landau Group feat. Jimmy Johnson & Gary Novak

Zondag 11 mei 2008 - Y & T

N.B. Het optreden van NEO op zaterdag 22 december wordt uitgesteld.

Er wordt naar een nieuwe datum gezocht. Kaarten blijven geldig voor de nieuwe datum.

Kaartverkoop door Ticket Service via de grotere postkantoren, VV's en GWK's, 0900-300.1250 (99 ct.p.m.),
www.ticketservice.nl, de bekende voorverkoopadressen en kassa zaal.
Cultuurpodium Boerderij, Amerikaweg 145, Zoetermeer, tel. 079-3211012.
Voor meer info: www.boerderij.org

URIAH HEEP

PRE-PARTY IN
HELLEDOORN

VRIJDAG 18 JANUARI LANTAARN HELLEDOORN

ZATERDAG 19 JANUARI PLATO HELMOND

ZONDAG 20 JANUARI BOERDERIJ ZOETERMEER

NIEUWE NUMMERS VAN
WAKE THE SLEEPER
OP DE SETLIST !!

WWW.URIAH-HEEP.COM

WWW.URIAHHEEPHOLLAND.COM

gespecialiseerd in symfonische
en progressieve rock muziek

Recent binnengekomen titels:

Abigail's Ghost-Selling Insincerity	€	16,00	Metaphor-The sparrow	16,00
Agua De Annique-Air		16,00	New Trolls-Concert Grosso: The Seven Seasons	19,00
Ange-Souffleurs De Vers		16,00	Novembre-The Blue	17,00
Animations-Animations		16,00	Oblivion Sun-Oblivion Sun	16,00
Beardfish-Från En Plats Du Ej Kan Se (re-issue)		16,00	Oceansize-Frames	17,00
Beardfish-The Sane Day (2-CD, re-issue)		20,00	Peter Pan-Days	16,00
Big Big Train-The Difference Machine		16,00	The Phase-Reviews	16,00
Blackmore's Night-Paris Noon (DVD+CD)		23,00	Phideaux-Doomsday Afternoon	16,00
Breathing Space-Coming Up For Air		16,00	Pineapple Thief-What We Have Sown	16,00
Camel-Moondances (DVD)		23,00	Pulsar-Memory Ashes	18,00
Rich Casey-House Of Cards		16,00	Quidam-Alone Together	16,00
Cathedral-The Bridge		16,00	Radio Massacre International-Rain Falls In Grey	15,00
A Chinese Firedrill-Circles		16,00	The Rebel Wheel-Diagramma	16,00
Coda-Sounds Of Passion (2-CD)		17,00	Ritual-The Hemulic Voluntary Band	16,00
Elegant Simplicity-Too Many Goodbyes		16,00	Riverside-Rapid Eye Movement (Ltd.Ed. 2-CD)	20,00
Fish-Communion (Live 2-CD)		20,00	Saga-10.000 Days	16,00
Flamborough Head-Live In Budapest		16,00	Satellite-Into The Night	15,00
Flower Kings-The Sum Of No Evil (Ltd.Ed. 2-CD)		20,00	SBB-The Rock	15,00
Galleon-Engines Of Creation		16,00	Sieges Even-Paramount	16,00
Genesis-Live Over Europe (2-CD)		19,00	Singularity-Of All The Mysteries	16,00
Glass Hammer-Culture Of Ascent		15,00	Solution-Live:	
Glass Hammer-The Compilation		11,00	Reünieconcert In Club Panama (DVD)	22,00
Hoggwash-The Last Horizon		16,00	Soniq Circus-Soniq Circus	15,00
Holding Pattern-Breaking The Silence		15,00	Splinter-Dreamers (CD+DVD)	20,00
KBB-Proof Of Concept		16,00	The Smell Of Incense-Of Ullages and Dottles	16,00
Kingfisher Sky-Hallway Of Dreams		16,00	Trion-Pilgrim	16,00
Lana Lane-Red Planet Boulevard		16,00		
Liquid Trio Experiment-Spontaneous Combustion		16,00		
Little Atlas-Hollow		16,00		
Magrathea-Legends		16,00		

(prijswijzigingen voorbehouden. prijzen zijn exclusief bijdrage verzendkosten.)

ATTENTIE: Bezoek ook onze verkoopstand op de volgende data (wijzigingen voorbehouden):

Wil je een overzicht van ons totale aanbod, kijk dan op: www.beyondrock.nl of stuur een email naar: info@beyondrock.nl. Wij mailen je dan de meest recente verkooplijst door (met minimaal circa 1000 titels in het proggenre).

Donderdag 13 december 2007, concert Riverside, Boerderij, Zoetermeer
Zaterdag 15 december 2007, concert Mostly Autumn (X-mass Show), Boerderij, Zoetermeer
Zaterdag 12 januari 2008, concert Kayak + Plackband, Boerderij, Zoetermeer
Zaterdag 26 januari 2008, Platen- en CD-Beurs, RAI (Europa Foyer), Amsterdam
Zaterdag 1 & Zondag 2 maart, Platen- en CD-Beurs, Evenementenhal, Rijswijk (ZH)
Zaterdag 5 & Zondag 6 april 2008, Mega Platen- en CD-Beurs, Jaarbeurs, Utrecht

*Beyond Rock en de redactie en medewerkers van iO Pages
wensen alle lezers prettige kerstdagen en een voorspoedig
en muzikaal 2008!*

Ayreon

01011001

The new Ayreon double-CD album **01011001**, to be released on the 28th of January as Regular Edition, Special Edition and Limited Edition.

THRESHOLD

The Ravages Of Time

The first Threshold compilation CD. *The Ravages Of Time* spans their whole career and features important and classic tracks from *Wounded Land* (1993) to *Dead Reckoning* (2007). A double CD for a special price, featuring four previously unreleased or hard to get radio edits. OUT NOW!

The Flower Kings

The Sum Of No Evil

The brandnew studio album from the well known progressive rock stars. Limited Edition Digipak incl. Bonus CD with 3 audio tracks + „Making Of“ studio report! OUT NOW!

Riverside

Rapid Eye Movement

The brandnew studio album from the progressive rock shooting stars. Special Edition Digi-pack incl. Bonus CD feat. selected audio content. OUT NOW!

ON TOUR

- 09. 12. D-OBERHAUSEN Zentrum Altenberg
- 13. 12. NL-ZOETERMEER Boerderij
- 14. 12. NL-HELMOND Plato
- 15. 12. NL-HELLENDORN De Lantaarn
- 16. 12. BE-VERVIERS Spirit of 66